

A VÍZ-KERETIRÁNYELV (VKI) ÉS AZ ÁRVÍZVÉDELMI IRÁNYELV KÖZÖS VÉGREHAJTÁSI STRATÉGIÁJA

36. számú, iránymutatásokat tartalmazó dokumentáció A 4. cikk (7) bekezdése szerinti környezeti célkitűzések alóli mentességek

**A felszíni víztestek fizikai jellemzőinek új módosításai, a felszín
alatti víz szintjének megváltozása, vagy új, fenntartható emberi
fejlesztési tevékenységek**

*Az EU vízügyi igazgatói által a 2017. december 4–5-én Tallinnban tartott találkozón
jóváhagyott dokumentum*

Felelősségkizáró nyilatkozat

A jelen műszaki dokumentum kidolgozására egy együttműködési keret (a közös végrehajtási stratégia, Common Implementation Strategy, CIS) révén került sor, amelyben az EU tagállamai, az EFTA-országok és egyéb érdekelt felek, többek között az Európai Bizottság is részt vett. A dokumentum az EU vízügyi igazgatói által támogatott bevált gyakorlatokra vonatkozó informális konszenzust tükrözi. A dokumentum azonban nem feltétlenül képviseli valamelyik partner hivatalos álláspontját.

Abban a mértékben, amennyiben az Európai Bizottság szolgálatai hozzájárultak a jelen műszaki dokumentum megszületéséhez, e hozzájárulás nem feltétlenül tükrözi az Európai Bizottság véleményét.

Sem az Európai Bizottság, sem egyetlen más CIS-partner sem felelős a dokumentumban foglalt információk harmadik felek által történő felhasználásáért.

A műszaki dokumentum célja a 2000/60/EK irányelv végrehajtásának elősegítése, és jogilag nem kötelező erejű. A jogszabály bármely irányadó olvasata kizárólag a 2000/60/EK irányelvből és más alkalmazandó jogi szövegekből vagy alapelvekből vezethető le. Az uniós jogszabályok irányadó értelmezése az Európai Unió Bírósága kizárólagos hatáskörébe tartozik.

Az eredeti angol nyelvű dokumentum ezen nyelvi változata csak tájékoztató jellegű. Eltérések esetén az angol eredeti az irányadó.

Tartalomjegyzék

1	BEVEZETÉS	1
1.1	Iránymutatásokat tartalmazó dokumentáció: miért?.....	1
1.2	A víz-keretirányelv és a közös végrehajtási stratégia (CIS) folyamata	2
1.3	A 4. cikk (7) bekezdésének összefüggésbe helyezése.....	3
2	AZ ÁGAZATI POLITIKÁK INTEGRÁCIÓJA A SZAKPOLITIKAI KÖVETKEZETESSÉG ELŐFELTÉTELEKÉNT.....	6
2.1	Közlekedéspolitika	7
2.2	Energiapolitikák, beleértve a megújulóenergia-politikát is	8
2.3	Az EU nyersanyag-stratégiája és a kitermelőiparban keletkező hulladékról szóló irányelv	9
2.4	2007/60/EK irányelv az árvízveszélyek értékeléséről és kezeléséről.....	10
2.5	A tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv és a tengeri területfejlesztési irányelv	11
2.6	Európai finanszírozási eszközök	12
2.6.1	Az európai strukturális és beruházási alapok.....	12
2.6.2	Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF).....	13
2.6.3	Előcsatlakozási támogatási eszköz (Instrument for Pre-Accession, IPA)	13
2.7	Éghajlatváltozási politika, többek között az alkalmazkodás és az enyhítés horizontális kérdései 14	
2.8	Egyéb környezeti szakpolitikák.....	14
2.8.1	A stratégiai környezeti vizsgálatról szóló irányelv (SKV-irányelv).....	15
2.8.2	Környezeti hatásvizsgálati (KHV) irányelv.....	16
2.8.3	Madárvédelmi és élőhelyvédelmi irányelvek	17
3	A 4. CIKK (7) BEKEZDÉSÉNEK ÁLTALÁNOS SZEMPONTJAI ÉS ALKALMAZÁSI KÖRE	18
3.1	Az értékelések közötti alapvető kapcsolat.....	18
3.2	A víz-keretirányelv környezetvédelmi célkitűzéseinek és a 4. cikk (7) bekezdésének összefoglalása	19
3.3	A 4. cikk (7) bekezdésének hatálya.....	21
3.3.1	A víztest állapotára/potenciáljára kifejtett hatások időtartamára vonatkozó megfontolások .	24
3.3.2	A módosítás mértékére és a víztestek körülhatárolására vonatkozó megfontolások	25
3.3.3	A 4. cikk (7) bekezdésének hatályán kívül eső projektek.....	26
3.4	A 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálatot kiváltó feltételek	27
3.4.1	Gyakorlati megfontolások és példák a felszíni víztestekre.....	27
3.4.2	Gyakorlati megfontolások és példák a felszín alatti vizekre vonatkozóan	34
3.5	A többi víztestre gyakorolt hatások	38
3.6	Kumulatív hatások	39
3.7	A bizonytalanság kezelése	41

4	A 4. CIKK (7) BEKEZDÉSÉNEK ALKALMAZHATÓSÁGI ÉRTÉKELÉSE ÉS ÖSSZEHANGOLÁSA EGYÉB IRÁNYELVEKKEL.....	42
4.1	A 4. cikk (7) bekezdése szerinti alkalmazhatósági értékelés megközelítése.....	43
4.2	Az értékelések összehangolása a környezeti hatásvizsgálattal és az élőhelyvédelmi irányelvvel 49	
5	A 4. CIKK (7) BEKEZDÉSE SZERINTI VIZSGÁLAT ÉS A VÍZGYŰJTŐ-GAZDÁLKODÁSI TERVEKKEL VALÓ KAPCSOLATA.....	56
5.1	A 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat lépésenként haladó megközelítése.....	56
5.2	Minden lehetséges lépés megtétele a káros hatások mérséklése érdekében.....	58
5.3	A jelentősen jobb környezetvédelmi lehetőségek értékelése.....	64
5.3.1	Stratégiai szint.....	65
5.3.2	Projektszint.....	66
5.4	Érdekek mérlegelése: elsőrendű közérdek / előnyök és hatások.....	67
5.4.1	Elsőrendű közérdek.....	67
5.4.2	A módosítások előnyeinek mérlegelése az elmaradó előnyökkel és lehetőségekkel szemben 69	
5.5	A vízgyűjtő-gazdálkodási tervekkel való kapcsolat.....	72
5.5.1	A vízgyűjtő-gazdálkodási tervek keretében történő beszámolás.....	72
5.5.2	A 4. cikk (7) bekezdése és a jelentősen módosított víztestek kijelölése.....	74
5.5.3	A 4. cikk (7) bekezdésének kapcsolata a 4. cikk (4) és (5) bekezdésével.....	75
5.5.4	A víztestek körülhatárolásának és/vagy tipológiájának megváltoztatása a 4. cikk (7) bekezdése szerinti mentesség következtében.....	76
5.5.5	A 4. cikk (7) bekezdésének országhatárokon átnyúló összefüggései.....	78
6	KILÁTÁS ÉS NYOMON KÖVETÉS.....	79
	A. MELLÉKLET: A VKI, a HD-, a KHV- és az SKV-irányelv összehasonlító áttekintése.....	80
	B. MELLÉKLET: Folyamatábrák.....	84
	A 4. cikk (7) bekezdése szerinti alkalmazhatósági értékelés és a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat közötti alapvető kapcsolat.....	84
	..... Error! Bookmark not defined.	
	A 4. cikk (7) bekezdése szerinti alkalmazhatósági értékelés lépésenként haladó megközelítése.....	85
	Az értékelések összehangolása a VKI, az élőhelyvédelmi irányelv és a környezeti hatásvizsgálatról szóló irányelv keretében.....	86
	A 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat lépésenként haladó megközelítése.....	87
	Az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének (3) és (4) bekezdése szerinti eljárás.....	88

Táblázatok jegyzéke

1. táblázat: Áttekintés a víz-keretirányelv 4. cikke (7) bekezdéséhez kapcsolódó CIS-tevékenységekről.....	2
2. táblázat: A 4. cikk (7) bekezdése szerinti módosítások, minőségi elemek és lehetséges hatások	23
3. táblázat: 1. példa: Az általános állapot romlása	28
4. táblázat: 2. példa – Az általános állapot marad, de egy biológiai minőségi elem romlik	28
5. táblázat: 3. példa – Romlás kiváló állapotról jó állapotra	28
6. táblázat: 4. példa – Felszíni víztest már eleve a legalacsonyabb osztályban lévő minőségi elemének romlása	30
7. táblázat: 5. példa – A felszín alatti vizek általános mennyiségi állapotának „jó” állapotról „gyenge” állapotra való romlása	35
8. táblázat: 6. példa – „Gyenge” besorolású felszín alatti víztest, és egy további kritérium nem felel meg a feltételeknek.....	36
9. táblázat: 7. példa – Olyan kritérium további romlása, amely már eleve „gyenge” minősítésű, megakadályozva a „jó” állapot elérését.....	36

Ábrajegyzék

1. ábra: A 4. cikk (7) bekezdése szerinti alkalmazhatósági értékelés és 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat közötti alapvető kapcsolat.....	19
2. ábra: Példa az egyetlen felszíni víztesten túlmutató hatásokra	38
3. ábra: Példa az egyetlen víztesten túli hatásokra a felszín alatti vízzel kapcsolatban	38
4. ábra: A 4. cikk (7) bekezdése szerinti alkalmazhatósági értékelés lépésenként haladó megközelítésének áttekintése	44
5. ábra: Az értékelések összehangolása a VKI, az élőhelyvédelmi irányelv és a környezeti hatásvizsgálatról szóló irányelv keretében.....	51
6. ábra: Példa a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat lépésenkénti megközelítésére, és a 4. cikk (7) bekezdése szerinti alkalmazhatósági értékeléssel való iteratív kapcsolat	58
7. ábra: A víztest kijelölésének megváltoztatása a 4. cikk (7) bekezdésének alkalmazása miatt	77

Összegyűjtött esettanulmányok listája

1. esettanulmány: Hogyan használhatók a hidromorfológiai szabványok az állapotromlás megelőzésére?	32
2. esettanulmány: Tározók kumulatív hatása a vízi környezetre. Közös tudományos értékelés	40
3. esettanulmány: A VKI JASPERS számára kifejlesztett megfelelés-értékelési ellenőrző listája.....	46
4. esettanulmány: High Speed 2 – nagy sebességű vasútépítési rendszer - 1. fázis (London–West Midlands)	47
5. esettanulmány: Az árvíz kockázat-kezelési terv intézkedéseinek hatásértékelése a 4. cikk (7) bekezdése szerinti értékelés tekintetében.....	48
6. esettanulmány: A 4. cikk (7) bekezdése szerinti értékelési keret kialakítása és a KHV-hoz való kapcsolódás	53
7. esettanulmány: A települési vízellátás fejlesztése és az enyhítési intézkedések	63
8. esettanulmány: A Nemzetközi Duna-védelmi Bizottság (ICPDR) alapelvei a vízerőművek fenntartható fejlesztéséről	65
9. esettanulmány: A vízenergia kritériumainak katalógusa.....	70

10. esettanulmány: A spanyol vízügyi igazgató iránymutatása a 4. cikk (7) bekezdésével kapcsolatban 73

1 BEVEZETÉS

1.1 Iránymutatásokat tartalmazó dokumentáció: miért?

A dokumentum célja, hogy a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló 2000/60/EK irányelv – a víz-keretirányelv (Water Framework Directive, VKI)¹ – végrehajtását irányító szakértőknek és érdekelt feleknek iránymutatást adjon. A dokumentum a víz-keretirányelv 4. cikkének (7) bekezdése szerinti mentességekre összpontosít. A 4. cikk (7) bekezdése csak a felszíni víztest fizikai jellemzőinek új módosításaira, a felszín alatti víztestek szintjének megváltoztatására vagy új, fenntartható emberi fejlesztési tevékenységekre vonatkozik, amelyek megakadályozhatják a víz-keretirányelv célkitűzéseinek megvalósítását. Amennyiben a 4. cikk (7) bekezdésében megfogalmazott feltételek teljesülnek, mentességek adhatók.

A dokumentum a 20. számú, iránymutatásokat tartalmazó dokumentumra épül, és tovább pontosítja az iránymutatásban lévő kérdéseket a környezeti célkitűzésekre vonatkozó mentességekkel kapcsolatban². A dokumentumot a víz-keretirányelv közös végrehajtási stratégiájának (CIS)³ keretén belül dolgozták ki (2016–2018), és célja a kiegészítő tájékoztatás, valamint a további pontosítás, figyelembe véve a víz-keretirányelv végrehajtásával kapcsolatos legfrissebb tapasztalatokat és a 4. cikk (7) bekezdéséhez kapcsolódó ítélkezési gyakorlatot.

A dokumentum iránymutatásnak és bevált gyakorlatnak számít. A tagállamok jogilag nem kötelesek követni a dokumentumban foglalt ajánlásokat. A tagállamok azonban kötelesek a víz-keretirányelv előírásainak megfelelő módszereket és megközelítéseket alkalmazni.

Az iránymutatás kifejezetten az alábbiakra irányul:

- vízgyűjtő-gazdálkodási terveket készítő vízgazdálkodásban résztvevők és vízügyi hatóságok;
- olyan hatóságok, amelyek a vízre lehetséges hatással lévő új tevékenységekre vagy projektekre vonatkozó engedélyek megadására vonatkozó döntések meghozataláért felelősek;
- az ágazati stratégiák (pl. vidékfejlesztés és mezőgazdaság, árvízkezelés, közlekedéspolitikai, energiapolitika stb.) kidolgozásáért, promóciójáért és jóváhagyásáért felelős különböző szintű döntéshozók;
- olyan szakértők, akik a kapcsolódó jogszabályok szerint értékeléseket végeznek, például környezeti hatásvizsgálatokat (KHV), stratégiai környezeti vizsgálatokat (SKV), az élőhelyvédelmi irányelv (HD) szerinti értékeléseket stb.;
- projektgazdák és olyan gazdasági ágazatok képviselői, amelyek tevékenysége potenciális hatással lehet a felszín alatti vagy a felszíni víztestekre⁴;
- érdekelt felek és civil társadalmi szervezetek képviselői.

Az iránymutatás többek között emlékeztet a víz-keretirányelv környezeti célkitűzésekkel kapcsolatos előírásaira és a mentességekre, a 4. cikk (7) bekezdésére összpontosítva. A 2. fejezet a horizontális

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén

a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:32000L0060>

² A közös végrehajtási stratégia 20. számú, iránymutatásokat tartalmazó dokumentációja – A környezeti célok alóli mentességek (Exemptions to the Environmental Objectives) https://circabc.europa.eu/sd/a/2a3ec00a-d0e6-405f-bf66-60e212555db1/Guidance_documentN%C2%B020_Mars09.pdf

³ A víz-keretirányelv közös végrehajtási stratégiája (CIS): http://ec.europa.eu/environment/water/water-framework/objectives/implementation_en.htm

⁴ Idetartoznak azok a tevékenységek is, amelyek közvetlenül nem kapcsolódnak a vízgazdálkodáshoz. Megtörténhet például, hogy közúti vagy vasúti projektet egy felszíni víztest mentén terveznek, vagy a víztest újrászabályozására van szükség. Közút vagy vasúti alagút építése hatással lehet a felszín alatti víz szintjére.

36 kérdésekkel foglalkozik, és a szakpolitikák következetességének fontosságára összpontosít a
 37 vízforrások fenntartható kezelése és a 4. cikk (7) bekezdése értelmében végzett értékelések
 38 tekintetében. A 3. fejezet vázolja a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat hatókörét és feltételeit, a 4.
 39 fejezet pedig iránymutatást ad egy potenciális értékelési megközelítéssel kapcsolatban annak
 40 meghatározására, hogy a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálatot el kell-e végezni egy bizonyos
 41 tevékenység vagy projekt esetében. Az 5. fejezet pontosítja a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat
 42 keretében elvégzendő különböző lépéseket annak meghatározására, hogy egy bizonyos tevékenység
 43 vagy projekt jóváhagyható-e vagy sem. Végül a 6. fejezet kitekintést nyújt az esetleges
 44 nyomkövetési tevékenységekre vonatkozóan a víz-keretirányelv és a 4. cikk (7) bekezdésének
 45 következetes végrehajtása érdekében. A dokumentum különböző fejezetei gyakorlati példákat és
 46 megközelítéseket mutatnak be esettanulmányok és egyéb vonatkozó uniós jogszabályokkal és
 47 szakpolitikákkal való összefonódások illusztrálása révén.

48 Összegezve tehát, a dokumentum célja a víz-keretirányelv 4. cikke (7) bekezdésének alkalmazásával
 49 kapcsolatos különböző szempontok egyértelműsítése. Nem minősül azonban részletes alkalmazási
 50 kézikönyvnek. Valószínűsíthetően tagállami szinten további módszertani iránymutatásra van szükség,
 51 amely alkalmazkodik az egyes tagállamok jogi, közigazgatási és műszaki valóságához.

52 1.2 A víz-keretirányelv és a közös végrehajtási stratégia (CIS) folyamata

53 A víz-keretirányelv végrehajtása számos közös műszaki kihívás elé állítja a tagállamokat, a
 54 Bizottságot, a tagjelölt országokat, az EGT-országokat, valamint az érdekelt feleket és a civil
 55 szervezeteket. Ezenkívül számos európai vízgyűjtő nemzetközi jellegű, átlépi a közigazgatási és a
 56 területi határokat, és ezért közös nézőpontra és megközelítésre van szükség, amely kulcsfontosságú
 57 az irányelv sikeres és hatékony végrehajtása tekintetében.

58 A kihívások együttműködő és összehangolt módon történő kezelésére a tagállamok, Norvégia és a
 59 Bizottság megállapodtak a víz-keretirányelv közös végrehajtási stratégiájáról (CIS). 2001 óta a CIS
 60 keretében végrehajtott tevékenységek célja a víz-keretirányelv következetes harmonikus
 61 végrehajtása. A hangsúly a műszaki és tudományos vonatkozások közös megértéséhez kapcsolódó
 62 módszertani kérdéseken van. Ebben az összefüggésben az elmúlt években több munkacsoport és
 63 közös tevékenység jött létre. A tagállamok noha értékes gyakorlati tapasztalatokat szereztek a
 64 mentességek alkalmazása tekintetében, a 4. cikk (7) bekezdésének végrehajtása olyan konkrét
 65 problémákat is kimutatott, amelyek megoldásához e naprakész iránymutatás rendkívüli mértékben
 66 hozzájárulna. Erre a célra a CIS keretén belül egy különleges ad hoc munkacsoportot hoztak létre. A
 67 következő táblázat áttekintést nyújt azon fő CIS-tevékenységekről, amelyek a 4. cikk (7) bekezdése
 68 tekintetében az irányelv elfogadása óta relevánsak. További részletes információk a kapcsolódó
 69 dokumentumokban található.

70 1. táblázat: Áttekintés a víz-keretirányelv 4. cikke (7) bekezdéséhez kapcsolódó CIS-tevékenységekről

Mikor	Ki	Eredmény
2003	vízügyi igazgatók	WATECO-iránymutatás ⁵ , amely a 4. cikk (7) bekezdésének alapvető elképzeléseit vázolja fel
2003	vízügyi igazgatók	4. számú, iránymutatásokat tartalmazó dokumentáció a jelentősen módosított és mesterséges víztestek azonosításáról és kijelöléséről (Guidance document No. 4 on the identification and designation of Heavily Modified and Artificial Water Bodies).
2006	CIS-folyamat	Szakpolitikai dokumentum a víz-keretirányelvről és a hidromorfológiai terhelésekről ⁶ a vízenergia, a hajózás és az árvízvédelmi tevékenységek területére összpontosítva (Policy paper on WFD and hydro-morphological

⁵ <http://ec.europa.eu/environment/water/water-framework/economics/pdf/Guidance%201%20-%20Economics%20-%20WATECO.pdf>

⁶ https://circabc.europa.eu/sd/a/bcba0b09-a2d3-4762-a1f6-5ac664beaa15/HyMo_Political_Paper_FINAL.pdf

Mikor	Ki	Eredmény
		pressures). Ajánlásokat tartalmaz a fokozottabb szakpolitikai integráció érdekében.
2007	CIS-folyamat	A víz-keretirányelvvel és a vízenergiával kapcsolatos workshop ⁷ (Workshop on WFD & Hydropower). Ennek eredményeként a vízenergiára vonatkozóan megfogalmaztak néhány első, kulcsfontosságú alapvető fogalmakat a víz-keretirányelv értelmében.
2008	vízügyi igazgatók	A 20. számú CIS-iránymutatás a környezeti célkitűzésekről és a mentességekről ⁸ (CIS Guidance number 20 on Environmental Objectives and Exemptions) a 4. cikk (7) bekezdése szerinti alapvető fogalmakat ismerteti.
2009	CIS-folyamat	A jelentősen módosított víztestek témában rendezett workshop (Workshop on Heavily Modified Water Bodies [HMWB]) számos ajánlást tett közzé ⁹ a vízenergiáról és a víz-keretirányelvről, mint például a „használatra kifejtett, jelentős mértékben káros hatás” értelmezéséről, a jó ökológiai potenciálról és az ökológiai folyamatokról.
2009	vízügyi igazgatók	24. számú CIS-iránymutatás – Vízgyűjtő-gazdálkodás a változó éghajlatban: a 4. cikk (7) bekezdéséhez kapcsolódó néhány szemponttal foglalkozik (CIS Guidance number 24 – River Basin Management in a changing climate).
2010	vízügyi igazgatók	„A vízenergia fejlesztése a víz-keretirányelv értelmében” című nyilatkozat (Statement on Hydropower Development under the Water Framework Directive) ¹⁰ , amely összefoglalja a kulcsfontosságú elveket és ajánlásokat. Fontos pontosság volt, hogy a projekt nagysága nem számít releváns kritériumnak a 4. cikk (7) bekezdésének elindításához.
2011	CIS-folyamat	2. CIS-workshop a vízgazdálkodással, a víz-keretirányelvvel és a vízenergiával kapcsolatban (2nd CIS workshop on Water Management, WFD & Hydropower): a workshop bevált gyakorlatokra tett ajánlásokat a víz-keretirányelv 4. cikke (7) bekezdésének alkalmazására vonatkozóan ¹¹ .
2016	CIS-folyamat	Ad hoc munkacsoport létrehozása a 4. cikk (7) bekezdésének végrehajtásához való iránymutatás készítésére.

71

72 További, a víz-keretirányelv szempontjából általánosabb relevanciájú, valamint a 4. cikk
73 (7) bekezdéséhez kapcsolódó szempontokkal kapcsolatos iránymutató dokumentumok is
74 rendelkezésre állnak.¹²

75 1.3 A 4. cikk (7) bekezdésének összefüggésbe helyezése

76 A víz-keretirányelv 4. cikkben megfogalmazott **környezeti célkitűzései** az uniós jogszabály lényegét
77 képezik a hosszú távú és fenntartható vízgazdálkodás tekintetében a vízi környezet magas szintű
78 védelmére alapozva. A 4. cikk (1) bekezdése meghatározza a természetes felszíni és felszín alatti
79 víztestekre, valamint a mesterséges és jelentősen módosított víztestekre vonatkozó környezeti
80 célkitűzéseket. A természetes felszíni víztesteknek 2015-ig meg kell felelniük a jó ökológiai és kémiai
81 állapotnak, a felszín alatti víztesteknek pedig a jó mennyiségi állapotnak és kémiai állapotnak. A
82 mesterséges és jelentősen módosított víztesteknek jó ökológiai potenciállal és jó kémiai állapottal kell
83 rendelkezniük. A 4. cikk (3) bekezdése meghatározza a mesterséges vagy jelentősen módosított
84 víztestek kritériumait. A víz-keretirányelv 4. cikkének (1) bekezdésében körvonalazott egyik **további**
85 **kulcsfontosságú célkitűzés**, hogy végrehajtsa azokat a szükséges intézkedéseket, amelyek
86 segítenek **az összes víztest állapotromlásának megelőzésében** („a romlás elkerülését célzó
87 **alapelv**”), amely különös jelentőséggel bír a 4. cikk (7) bekezdésének összefüggésében. Végül pedig

⁷ <https://circabc.europa.eu/w/browse/a839626e-9806-4fee-8a93-678a086c0ab3>

⁸ https://circabc.europa.eu/sd/a/2a3ec00a-d0e6-405f-bf66-60e212555db1/Guidance_documentN%C2%B020_Mars09.pdf

⁹ <https://circabc.europa.eu/sd/a/651417d8-46d6-4120-8c59-54f2bbcf422d/FinalHMWBConclusions.pdf>

¹⁰ <https://circabc.europa.eu/sd/a/4e0cb9d2-c268-4d67-ac56-f1977c1b85fc/WFD%20statement%20May%202010-%20Hydropower%20Development%20under%20the%20Water%20Framework%20Directive.pdf>

¹¹ https://circabc.europa.eu/sd/a/23d94d2d-6b9c-4f17-9e15-14045cd541f3/Issue%20Paper_final.pdf

¹² http://ec.europa.eu/environment/water/water-framework/facts_figures/guidance_docs_en.htm

88 a víz-keretirányelv jó állapotra vonatkozó célkitűzését várhatóan további célkitűzésekkel kell
89 kiegészíteni annak biztosítása érdekében, hogy elérjük a védett területek természetvédelmi
90 célkitűzéseit (4. cikk (1) bekezdésének c) pontja és 4. cikk (2) bekezdése).

91 **Az e célkitűzések alóli mentességeket** a 4. cikk határozza meg, vázolja azokat a feltételeket,
92 amelyek értelmében megtörténhet, hogy a jó állapot vagy potenciál elérése fokozatosan vagy nem
93 valósul meg, vagy amelynek értelmében romlás engedélyezhető. A 4. cikk (4), (5), (6) és
94 (7) bekezdése bemutatja azokat a feltételeket és a folyamatot, amelynek keretében a mentességek
95 alkalmazhatók. Ezek a következőket tartalmazzák:

- 96 • a határidő meghosszabbítása, azaz a jó állapotot/potenciált legkésőbb 2021-ig vagy 2027-ig
97 el kell érni (4. cikk (4) bekezdése), vagy amint a természetes feltételek 2027 után
98 megengedik;
- 99 • kevésbé szigorú célok elérése bizonyos feltételek mellett (4. cikk (5) bekezdése);
- 100 • az állapot/potenciál időszakos leromlása természetes okok vagy „vis maior” miatt (4. cikk
101 (6) bekezdése);
- 102 • romlás vagy a jó állapot/potenciál elérésének megghiúsulása a következők valamelyike miatt:
103 egy felszíni víztest fizikai jellemzőinek újabb keletű módosulásai, vagy felszín alatti víztestek
104 szintjének módosulása, vagy egy felszíni víztest kiváló állapotának jó állapotúvá történő
105 romlása új, fenntartható emberi fejlesztési tevékenység következtében (4. cikk
106 (7) bekezdése).

107 Mindezek a mentességek meghatározott feltételekhez kötöttek, amelyeket be kell tartani, és
108 amelyeket a vízgyűjtő-gazdálkodási tervben meg kell magyarázni.

109 A 4. cikk (8) és (9) bekezdése valamennyi mentességre vonatkozóan két alapelvet vezet be:

- 110 • az első, hogy egy víztestre vonatkozó mentesség nem zárhatja ki vagy veszélyeztetheti
111 állandó jelleggel a célkitűzések teljesítését az ugyanazon a vízgyűjtő kerületen belüli más
112 víztestek esetén (lásd a 3.5 fejezetet);
- 113 • a második, hogy biztosítani kell a védelemnek legalább ugyanazt a szintjét, mint amit a
114 meglévő közösségi joganyag biztosít (beleértve a hatályon kívül helyezendő elemeket is).

115 **Ez az iránymutatás a 4. cikk (7) bekezdése szerinti mentességekre összpontosít, amelyek**
116 **meghatározzák a mentesség feltételeit a felszíni víztestek fizikai jellemzőinek újabb keletű**
117 **módosulásai, a felszín alatti víztestek szintjének módosulása vagy az új, fenntartható emberi**
118 **fejlesztési tevékenységek esetében.**

119 Ebben az összefüggésben a többi ágazati szakpolitikával történő integráció kulcsfontosságú. Az
120 iránymutatás hozzájárul „a víz védelmének és a fenntartható gazdálkodásnak a közösségi politika
121 más, olyan területeibe való további integrációjához, mint az energia-, a közlekedés-, a
122 mezőgazdasági, a halászati, a regionális és idegenforgalmi politika”, és alapot biztosít „a folyamatos
123 párbeszédhez és a fokozottabb politikai integrációra törekvő stratégiák fejlesztéséhez”¹³. Egyúttal
124 hozzájárul a jogalkotás minőségének javítását célzó kezdeményezéshez is¹⁴.

125 Ez összhangban áll az elővigyázatosság elvével és a fenntartható fejlődés elvével, amely az Európai
126 Unió egyik alapvető, a Szerződésben¹⁵ meghatározott célkitűzése, és az Unió valamennyi

¹³ A víz-keretirányelv preambuluma, 16. bekezdés.

¹⁴ A Bizottsági közleménye a minőségi jogalkotásról: az eredmények javítása egy erősebb Unióért (COM(2016) 615 final)

¹⁵ Az Európai Unióról szóló szerződés

127 tevékenységére és irányelvére alkalmazható abban az összefüggésben, hogy „a magas színvonalú
128 környezetvédelmet és a környezet minőségének javítását be kell építeni az uniós politikákba, és a
129 fenntartható fejlődés elvével összhangban biztosítani kell megvalósulásukat”¹⁶.

---

¹⁶ Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 37. cikke

130 2 AZ ÁGAZATI POLITIKÁK INTEGRÁCIÓJA A SZAKPOLITIKAI 131 KÖVETKEZETESSÉG ELŐFELTÉTELEKÉNT

132 Az integrált megközelítések és a szakpolitikai következetesség központi szerepet játszanak a víz-
133 keretirányelv végrehajtásában és a 4. cikk (7) bekezdésével kapcsolatos tájékozott értékelésekben. A
134 romlást esetlegesen előidéző, újabb keletű fizikai módosulások, változások, vagy az új, fenntartható
135 emberi fejlesztési tevékenységek gyakran összekapcsolódnak egyéb uniós szakpolitikák
136 célkitűzéseinek elérésével – például az energia, a közlekedés, az árvízvédelem, a tengerparti
137 védelem, a vízellátás és a szennyvízkezelés, az öntözés stb. terén – a releváns nemzeti szakpolitikák
138 mellett. A víz-keretirányelv és az ilyen szakpolitikák végrehajtásával lévő kapcsolatainak integrációja
139 ezért határozottan arra szólítja fel a feleket, hogy összehangolt megközelítést és az engedélyezési
140 eljárások fokozott egyszerűsítését alkalmazzák a 4. cikk (7) bekezdésével összefüggésben.

141 A kapcsolódó uniós politikák és programok némelyike többek között a következőket foglalja magában:

- 142 • Transzeurópai közlekedési hálózat (TEN-T)¹⁷;
- 143 • energiapolitika, beleértve a megújuló energiapolitikát és a megújuló energiaforrásokra
144 vonatkozó cselekvési terveket;
- 145 • iparági szakpolitikák, például az EU nyersanyag-stratégiája;
- 146 • árvíz kockázat-kezelési tervek az EU árvízvédelmi irányelvével összhangban;
- 147 • a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv és a tengeri területfejlesztési irányelv;
- 148 • európai finanszírozási eszközök és a közös agrárpolitika (KAP);
- 149 • klímaváltozási szakpolitikák, beleértve az alkalmazkodást és a mérséklést;
- 150 • egyéb környezetvédelmi irányelvek és szakpolitikák, különösen az SKV, a KHV, a
151 madárvédelmi és az élőhelyvédelmi irányelvek, valamint a települési szennyvíz kezeléséről
152 szóló irányelv.

153 A víz-keretirányelv végrehajtásában érintett hatóságok és érdekelt felek bevonása és a velük való
154 konzultáció e szakpolitikák kidolgozásában és végrehajtásában lehetővé teszi a víz-keretirányelv
155 célkitűzéseinek a kezdetektől történő integrálását, és akár csökkentheti is az új módosítások
156 szükségességét, ezáltal pedig a víztestek károsodásának lehetőségét is csökkentheti annak
157 köszönhetően, hogy a döntéshozók számára a várható hatások fokozottan átláthatóvá válnak.

158 Ezenkívül bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló,
159 2001/42/EK irányelv (SKV-irányelv) szerinti értékelések hozzájárulhatnak a környezeti megfontolások
160 bizonyos fent felsorolt, esetlegesen egy stratégiai környezeti vizsgálat tárgyát képező tervekbe és
161 programokba való integrálásához. Az SKV-irányelv keretében végzett értékelések segíthetnek a
162 környezetre gyakorolt jelentős hatásaik teljes mértékű figyelembevételében, ideértve a vízre gyakorolt
163 hatásokat.

164 Az ilyen integrált megközelítések eredményei értékes információkat is szolgáltathatnak a 4. cikk
165 (7) bekezdésével összefüggésben szükséges értékelésekhez, különösen amikor az elsőrendű
166 közérdek stratégiai dimenziójáról, a módosítások előnyeinek és hatásainak mérlegeléséről vagy a
167 jobb környezetvédelmi lehetőségek értékeléséről van szó (lásd az 5.3 és 5.4 fejezeteket).

¹⁷ További információ: http://ec.europa.eu/transport/themes/infrastructure_en

168 2.1 Közlekedéspolitika

169 A TEN-T program azért jött létre, hogy támogassa a közlekedési infrastruktúra építését és
170 korszerűsítését az Európai Unióban. A program olyan – tanulmányoknak vagy munkáknak nevezett –
171 projektekből áll, amelyek célja a transzeurópai közlekedési hálózatok kohéziójának,
172 összekapcsolásának, kölcsönös átjárhatóságának, valamint elérhetőségének biztosítása.

173 Valamennyi uniós tagállamban¹⁸ megtalálható TEN-T projektek különböző közlekedési módokat¹⁹
174 tartalmazznak, amelyek relevánsak lehetnek a vízre gyakorolt lehetséges hatásaikat tekintve. Ez lehet
175 a helyzet például a vasúti infrastruktúra vagy a közutak építésével vagy fejlesztésével kapcsolatos
176 projektek esetében, de különös jelentőséggel bírhat a belvízi utak és számos tengerparti és belvízi
177 kikötők hajózása tekintetében is. A TEN-T belvízi útjai közé tartozik minden nagyobb, az EU-ban
178 hagyományosan közlekedési célra használt folyó, csatorna és tó (a vízi utak európai dimenziója, az
179 ENSZ Európai Gazdasági Bizottságának (UNECE) besorolása alapján). A TEN-T iránymutatások²⁰
180 15. és 39. cikkei a következő követelményeket fogalmazzák meg:

- 181 • a folyók, csatornák és tavak megfelelnek a Közlekedési Miniszterek Európai Konferenciája
182 (ECMT) új osztályozásában meghatározott IV. osztályú vízi utakra vonatkozó minimális
183 követelményeknek, illetve biztosítják a hidak alatti szabad magasságot. A tagállamok kérésére
184 a Bizottság kellően indokolt esetekben mentességet adhat a merülésre (kevesebb mint
185 2,50 m) és a hidak alatti minimális magasságra (kevesebb mint 5,25 m) vonatkozó
186 minimumkövetelmények alól;
- 187 • a folyókat, csatornákat és tavakat úgy kell karbantartani, hogy „jó hajózhatósági állapotuk”
188 megőrzése mellett az alkalmazandó környezetvédelmi jogszabályok se sérüljenek.

189 A TEN-T iránymutatás 16. cikke meghatározza a belvízi hajóút-infrastruktúra fejlesztésének
190 prioritásait, míg a 16. cikk e) pontja kiemeli, hogy – többek között – „kiemelt figyelmet kell fordítani a
191 természetes állapothoz közeli, szabad folyású folyókra, amelyek következképpen különleges
192 intézkedések tárgyát képezhetik”.

193 Mivel megtörténhet, hogy a célkitűzések teljesítése érdekében a víztestek hidromorfológiai
194 körülményeinek esetleges módosítására van szükség, a hajózási infrastrukturális projektek romlást
195 vagy a jó állapot/potenciál elérésének megghiúsulását okozhatják, amely a 4. cikk (7) bekezdése
196 szerinti vizsgálatot indíthat el annak felmérésére, hogy a projekt engedélyezhető-e a víz-keretirányelv
197 értelmében. Tekintettel arra, hogy a víz-keretirányelv és a TEN-T jogszabályok egyaránt lehetővé
198 teszik a mentességek alkalmazását, és mivel a két szakpolitika között nincs hierarchikus viszony,
199 fontos, hogy a víz- és közlekedéspolitika következetes végrehajtásának integrált megközelítését
200 kövessük. A „jó hajózhatósági állapot” fogalmával kapcsolatos további iránymutatás, valamint a víz-
201 keretirányelvvvel és a többi környezetvédelmi jogszabállyal való kapcsolat bemutatása a tervek között
202 szerepel²¹.

¹⁸ További információ: <https://ec.europa.eu/inea/ten-t/ten-t-projects/projects-by-country>

¹⁹ További információ: <https://ec.europa.eu/inea/ten-t/ten-t-projects/projects-by-transport-mode>

²⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 1315/2013/EU rendelete (2013. december 11.) a transzeurópai közlekedési hálózat fejlesztésére vonatkozó uniós iránymutatásokról és a 661/2010/EU határozat hatályon kívül helyezéséről, lásd: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/ALL/?uri=CELEX:32013R1315>

²¹ A jelen dokumentum kidolgozása idején folyamatban volt a „jó hajózhatósági állapot” elérésére vonatkozó iránymutatások kidolgozása, amelyek a víz-keretirányelvhöz való kapcsolódást is érintik. A kapcsolódó dokumentumokat a véglegesítés után azonnal hozzáférhetővé tesszük.

2.2 Energiapolitikák, beleértve a megújulóenergia-politikát is

Az uniós energiaügyi stratégia az energiaellátás biztonságosabbá, megfizethetőbbé és fenntarthatóbbá tételére összpontosít. A hagyományos energiatermelési berendezések várhatóan továbbra is fontos szerepet játszanak az energiaellátásban a belátható jövőben. A megújuló energiaforrások azonban egyre inkább központi szerepet töltenek be e célok elérésében. Az EU megújulóenergia-irányelve (2009/28/EK)²² kötelező, 20%-os célt határoz meg 2020-ra a megújuló energiaforrásokból származó végső energiafogyasztásra vonatkozóan. A megújuló energiaforrások továbbra is kulcsszerepet játszanak abban, hogy 2020 után az EU ki tudja elégíteni az energiaszükségletét. Az uniós országok egy új, legalább 27%-os végső energiafogyasztási megújulóenergia-célkitűzésben állapodtak meg az EU egészére vonatkozóan 2030-ig, amely az EU 2030-as energiaügyi és éghajlati célkitűzéseinek részét képezi²³. 2016. november 30-án a Bizottság közzétette a felülvizsgált megújulóenergia-irányelvre irányuló javaslatát e célkitűzések elérése tekintetében²⁴. A hosszú távú cél az üvegházhatású gázok kibocsátásának 80–95%-kal való csökkentése 2050-ig.

E célkitűzések eléréséhez egy sor intézkedésre van szükség, ideértve az energiahatékonyság növelését, valamint a megújuló energiaforrásokból előállított energiatermelés növelését. Az uniós országok elkötelezték magukat a saját nemzeti megújuló célkitűzéseik elérésére vonatkozóan; ezek a célkitűzések tagállamonként eltérőek. Megújuló energia különböző forrásokból állítható elő, ideértve a szél-, a nap-, a víz-, a geotermikus energiát, a biomasszát és az árapály-energiát. Minden uniós ország elfogadta a megújuló energiára vonatkozó nemzeti cselekvési terveket²⁵ a megújulóenergia-irányelv keretében. Ezek a cselekvési tervek körvonalazzák, hogyan szeretnék elérni a tagállamok a megújuló energiaforrásokra vonatkozó célkitűzéseiket. Ezek a tervek egyebek mellett a következőkre terjednek ki:

- egyedi megújulóenergia-ütemtervek a villamosenergia-, fűtési- és hűtési, valamint a közlekedési ágazatok számára;
- a különböző megújuló energiaforrások technológiáinak tervezett keveréke.

A vízenergia fontos megújuló energiaforrás annak ellenére, hogy az egyéb megújuló energiaforrások részaránya növekvőben van. A kiegyensúlyozó képességgel rendelkező speciális vízenergia-létesítmények ugyancsak fontos szerepet játszhatnak a változó megújuló energiaforrások – például a szél- és a napenergia – integrálásában. A hidromorfológia módosításával az új vízerőművek vagy a már meglévő létesítményekben végrehajtott új, a hidromorfológiát megváltoztató módosítások várhatóan a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat hatálya alá esnek a vízállapot romlásának okozása miatt.

²² Az Európai Parlament és a Tanács 2009/28/EK irányelve (2009. április 23.) a megújuló energiaforrásból előállított energia támogatásáról, valamint a 2001/77/EK és a 2003/30/EK irányelv módosításáról és azt követő hatályon kívül helyezéséről, lásd: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/hu/ALL/?uri=CELEX%3A32009L0028>

²³ Az Európai Tanács következtetései a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretről (2014. október 23–24.), lásd: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-169-2014-INIT/hu/pdf>

²⁴ A megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának támogatásáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló javaslat COM(2016)0767 final – 2016/0382 (COD); lásd: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52016PC0767>

²⁵ Lásd: <https://ec.europa.eu/energy/node/71>

236 **2.3 Az EU nyersanyag-stratégiája és a kitermelőiparban keletkező hulladékról** 237 **szóló irányelv**

238 2008-ban a Bizottság elfogadta a nyersanyag-politikai kezdeményezést²⁶, amely uniós stratégiát
239 dolgozott ki a nyersanyagokhoz való hozzáférés problémájának kezelésére. A stratégia három pillérre
240 épül, amelyek célja a következők biztosítása: i. a nyersanyagok tisztességes és fenntartható
241 beszerezhetősége a világpiacon; ii. az uniós forrásokból származó nyersanyagok fenntartható
242 kínálata²⁷, valamint iii. erőforrás-hatékonyság és a „másodlagos nyersanyagok” kínálata az
243 újrahasznosítás révén. A stratégia magában foglalja az európai ipar által használt összes
244 nyersanyagot, kivéve a mezőgazdasági termelésből származó anyagokat és az üzemanyagokat.

245 A kitermelő műveletekből (azaz az ásványi nyersanyag-kitermelésből és -feldolgozásból) származó
246 hulladék az EU egyik legnagyobb hulladékáramát képezi. Olyan anyagokat tartalmaz, amelyeket el
247 kell távolítani az ásványi nyersanyaghoz való hozzáférés érdekében, például a termőtalajt, a
248 fedőréteget vagy a meddő kőzetet, valamint az ércből kitermelt ásványi nyersanyagok után
249 visszamaradó dúsítási maradékokat.

250 A 2006/21/EK irányelv²⁸ azokról az intézkedésekről, eljárásokról és iránymutatásokról rendelkezik,
251 amelyek lehetőség szerint megakadályozzák vagy csökkentik az ásványi nyersanyag-kitermelő
252 iparban keletkező hulladék kezelésének következtében a környezetre²⁹ – különösen a vízre, a
253 levegőre, a talajra, az állat- és növényvilágra és a tájképre – gyakorolt káros hatásokat, valamint
254 bármely, ezekből eredő, az emberi egészséget veszélyeztető tényezőt. A víz tekintetében a
255 hulladékkezelő létesítmények építésének és vezetésének során rövid és hosszú távon meg kell
256 felelnie a talaj, a levegő, a felszín alatti vizek vagy a felszíni vizek szennyezésének megelőzésére
257 vonatkozó feltételeknek a felszín alatti vizekről szóló irányelvnek és a víz-keretirányelvnek
258 megfelelően.

259 Az irányelv 13. cikkének (1) bekezdése leszögezi, hogy az ilyen létesítmény üzemeltetőjének meg kell
260 tennie a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy eleget tegyen a Közösség
261 környezetvédelmi szabványainak különösen azért, hogy a 2000/60/EK irányelvnek megfelelően
262 megakadályozza az aktuális vízállapot romlását többek között azáltal, hogy: a) értékeli a lehetséges
263 csurgalékvíz-termelődést, beleértve a csurgalékvíz, valamint a hulladékkezelő létesítmény működési
264 fázisában és a bezárása utáni időszakban lerakódott hulladék szennyezőanyag-tartalmát, és
265 meghatározza a hulladékkezelő létesítmény vízháztartási egyensúlyát; b) megelőzi vagy minimalizálja
266 a csurgalékvíz termelődését, valamint a felszíni víz vagy a felszín alatti víz és a talaj hulladék általi
267 szennyeződését; és c) a hulladékkezelő létesítményben lévő szennyezett vizet és a csurgalékvizet
268 olyan módon gyűjti össze és kezeli, hogy az megfeleljen a kibocsátásra előírt szabványos
269 követelményeknek. Az ilyen intézkedésekre vonatkozó követelmények csak akkor csökkenthetők, ha
270 a környezeti kockázatok kiértékelése alapján kimutatták, hogy a hulladékkezelő létesítmény nem
271 jelent potenciális veszélyt a talajra, a felszín alatti vízre vagy a felszíni vízre (13. cikk (3) bekezdése).

²⁶ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak – Nyersanyag-politikai kezdeményezés: az európai gazdasági növekedés és foglalkoztatás kritikus szükségleteinek kielégítése COM(2008) 699 final; lásd: https://ec.europa.eu/growth/sectors/raw-materials/policy-strategy_en

²⁷ Az uniós forrásokból származó fenntartható nyersanyagellátással kapcsolatos további információk az alábbi hivatkozásra kattintva találhatóak: http://ec.europa.eu/growth/sectors/raw-materials/policy-strategy/sustainable-supply-eu_en

²⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 2006. március 15-i 2006/21/EK irányelve az ásványi nyersanyag-kitermelő iparban keletkező hulladék kezeléséről és a 2004/35/EK irányelv módosításáról; lásd: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:02006L0021-20090807>

²⁹ Ez az irányelv nem vonatkozik a víz és a kitermelt víz visszasajtolására a 2000/60/EK irányelv 11. cikke (3) bekezdése j) pontjának első és második francia bekezdésében meghatározottak szerint, a cikkben engedélyezett mértékig.

272 Ezen túlmenően a 13. cikk (5) bekezdése értelmében, mikor az ásványianyag-kitermelésből
273 származó hulladékot olyan bányatérsegekbe helyezik vissza – tekintet nélkül arra, hogy a hulladék
274 felszíni vagy felszín alatti kitermelés során keletkezett-e – , amelyet a bezárás után elárasztanak, az
275 üzemeltetőnek megfelelő intézkedéseket kell hoznia annak érdekében, hogy megakadályozza vagy
276 minimálisra csökkentse a víz állapotának romlását és a talaj szennyezését értelemszerűen az (1) és a
277 (3) bekezdéssel összhangban. Az üzemeltető az illetékes hatóság rendelkezésére bocsátja azon
278 információkat, amelyek szükségesek ahhoz, hogy biztosíthassák a közösségi követelmények –
279 különösen a víz-keretirányelvben szereplő követelmények – teljesítését.

280 **2.4 2007/60/EK irányelv az árvíz kockázatok értékeléséről és kezeléséről**

281 Az árvizekről szóló uniós irányelv³⁰ (Floods Directive, FD) 2007-ben lépett hatályba azzal a céllal,
282 hogy csökkentse a Közösségben bekövetkező árvizekhez kapcsolódó, az emberi egészségre, a
283 környezetre, a kulturális örökségre és a gazdasági tevékenységre gyakorolt káros következményeket.
284 Az irányelv 9. cikke arra kötelezi a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki árvíz kockázat-kezelési terveket
285 a védelemre, a megelőzésre és a felkészültségre összpontosítva. Ezeket hatévente kell felülvizsgálni
286 és frissíteni, és tartalmazniuk kell a megfelelő árvíz kockázat-kezelési célok elérését célzó
287 intézkedések összefoglalását és azok rangsorolását (FD 7. cikk). Az első árvíz kockázat-kezelési
288 tervet elfogadták a 2016–2021-es ciklusra.

289 A tagállamok továbbá megteszik a megfelelő lépéseket a végrehajtás valamennyi szempontja
290 alkalmazásának összehangolására, azon lehetőségekre összpontosítva, amelyek által javítható a
291 hatékonyság, az információcsere, valamint közös kapcsolódási pontok és előnyök (FD 9. cikk)
292 valósíthatók meg, különösen:

- 293 • az árvízi térképek és a víz-keretirányelv 5. cikke (2) bekezdésében előírt jellemzés
294 elemzésének felülvizsgálata, valamint az árvízi térképeken szereplő információk összhangban
295 kell legyenek a víz-keretirányelv szerinti, vonatkozó információkkal (FD 9. cikk (1) bekezdése);
- 296 • az árvíz-kockázatkezelési tervek és a vízgyűjtő-gazdálkodási tervek kidolgozását és
297 felülvizsgálatát össze kell hangolni, és esetleg integrálni (FD 9. cikk (2) bekezdése);
- 298 • valamennyi érintett fél, mindkét irányelv szerinti aktív részvételét megfelelő módon össze kell
299 hangolni (FD 9. cikkének (3) bekezdése).

300 A víz-keretirányelv és az árvizekről szóló irányelv végrehajtása számára előnyös lenne a két
301 szakpolitika közötti szinergiák maximalizálását (pl. természetes árvíz-visszatartási intézkedések³¹
302 révén), valamint a kettő közötti konfliktusok minimalizálását célzó integrált megközelítés a tagállamok
303 részéről. Abban az esetben, amikor a két irányelv alapján dolgoznak ki intézkedési programokat,
304 fontos tisztázni, hogy milyen szinergiák előnyeiket használják ki, és hogy melyek az esetleges
305 konfliktusok. Az árvizekről szóló irányelv által kiváltott új árvíz kockázat-kezelési projektek
306 hidromorfológiai változásokat eredményezhetnek, például a szilárd védelmi rendszerek esetében. Az
307 ilyen tervezett változtatások esetében előfordulhat, hogy a 4. cikk (7) bekezdése szerinti értékelések
308 érvényesek.

³⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 2007. október 23-i 2007/60/EK irányelve az árvíz kockázatok értékeléséről és kezeléséről; lásd: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:32007L0060>

³¹ További információk: <http://ec.europa.eu/environment/water/adaptation/ecosystemstorage.htm>

309 **2.5 A tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv és a tengeri** 310 **területfejlesztési irányelv**

311 *A tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv* (Tengervédelmi irányelv vagy MSFD, 2008/56/EK)
312 célja az európai tengervizek „jó környezeti állapotának” elérése 2020-ig két átfogó elv alkalmazásával:
313 az emberi tevékenységek kezelésének ökoszisztéma-alapú megközelítése és egy integrált,
314 összehangolt megközelítés regionális és szubregionális szinten.

315 A mentességek összefüggésében fontos figyelembe venni az MSFD és a víz-keretirányelv hatáskörét
316 és különbségeit a környezetvédelmi célkitűzések meghatározásában:

- 317 • Az MSFD és a víz-keretirányelv egyaránt foglalkoznak a parti tengervíztestekkel, de az MSFD
318 pontosítja a hatályát a parti tengervizek esetében a tengeri környezet környezetvédelmi
319 állapotának azon bizonyos aspektusaira vonatkozóan, amelyekre a víz-keretirányelv hatálya
320 nem terjed ki. Az MSFD következőképpen érvényes a víz-keretirányelv szerinti parti
321 tengervizekre az olyan kiegészítő témákban, mint a madarak, a cetfélék, a halak, a hulladék, a
322 víz alatti zaj, valamint a víz-keretirányelv hatálya alá nem tartozó egyéb szempontok.
- 323 • A víz-keretirányelv és az MSFD egyaránt hasonló fogalmakat használnak környezetvédelmi
324 célkitűzéseik leírására. A parti tengervizek jó ökológiai állapota a víz-keretirányelv értelmében
325 a meghatározott nyílt tengeri és bentikus biológiai célokra vonatkozik, figyelembe véve a
326 fizikai-kémiai és hidromorfológiai paramétereket. Az MSFD értelmében a jó környezeti állapot
327 szélesebb körű, és 11 kvalitatív mutatót tartalmaz, ideértve a biodiverzitás minden
328 szempontját (madarak, emlősök, hüllők, halak, cetfélék, nyílt tengeri és mélytengeri élőhelyek,
329 táplálékhalózatok), valamint egy sor terhelésen alapuló mutatót (nem őshonos fajok,
330 eutrofizáció, vízrajzi változások, szennyező anyagok, hulladék és energia). A víz-keretirányelv
331 és az MSFD szerinti jó állapot meghatározásai között átfedések vannak, különösen az
332 eutrofizáció és a szennyezettség tekintetében.

333 Az MSFD 14. cikke bizonyos kivételeket tesz lehetővé a tengerparti és a tengervizek jó állapotának
334 elérésére (megjegyzés: nem tévesztendő össze a víz-keretirányelv „mentességeivel”). Egyéb okok
335 mellett a 14. cikk (1) bekezdése d) pontjának értelmében a tagállamok kötelesek értesíteni a
336 Bizottságot, amennyiben a környezetre gyakorolt kedvezőtlen hatást – többek között bármely
337 határokon átnyúló hatást – felülíró elsőrendű közérdek céljából tett intézkedések eredményeképp a
338 tengervizek fizikai jellemzőiben bekövetkező módosulások vagy átalakulások miatt a jó állapot nem
339 elérhető. Az érintett tengervizek további állapotromlásának megelőzése, valamint az érintett tengeri
340 régió vagy alrégió szintjén, illetve más tagállamok tengervizein a kedvezőtlen hatások ellensúlyozása
341 érdekében a tagállamok kötelesek a környezetvédelmi célok további teljesítését célzó, megfelelő eseti
342 intézkedéseket hozni. Ezenkívül a 14. cikk (1) és (2) bekezdése megállapítja, hogy a tagállamok
343 biztosítják, hogy az intézkedés következtében a tengeri környezetben bekövetkezett módosulások
344 vagy átalakulások ne akadályozzák meg vagy ne veszélyeztessék tartósan az érintett tengeri régió
345 vagy alrégió szintjén, illetve más tagállamok tengervizein a jó környezeti állapot elérését.

346 Mivel a víz-keretirányelv azokra a parti vizekre terjed ki, amelyek egy tengeri mérföld távolságra
347 vannak annak a vonalnak a legközelebbi pontjától, amelytől a felségvizek szélességét mérik, az ezen
348 a területen végzett vagy az erre hatással lévő új fizikai módosítások, mint például a kotrás, a
349 kikötőépítés, a vízvezetés vagy az árvízvédelmi tevékenységek esetében el kell végezni a víz-
350 keretirányelv szerinti megfelelőségi vizsgálatot, valamint meg kell vizsgálni, hogy alkalmazandók-e a
351 4. cikk (7) bekezdésében foglalt követelmények.

352 *A tengeri területrendezésről szóló, 2014/89/EU irányelv* (Maritime Spatial Planning Directive, MSP)
353 közös keretet hoz létre az európai tengeri területrendezés tekintetében. Az irányelv azért jött létre,
354 mivel a tengeri területekért folytatott verseny – a megújuló energia, az akvakultúra és egyéb
355 növekedési területek érdekében – megmutatta a hatékony kezelés szükségességét a potenciális
356 konfliktusok elkerülése és a különböző tevékenységek közötti szinergiák megteremtése érdekében.
357 Számos tengeri tevékenység (még az offshore is) megváltoztathatja a tengerpartot (pl. a fúrótornyok
358 és szélerőművek kábeleit és csővezetékét ki kell vezetni a partig).

359 A tengeri tervezés korai stádiumában való részvétel segíthet a fokozott szakpolitikai következetesség
360 elérésében, és csökkentheti a 4. cikk (7) bekezdése szerinti esetek szükségességét a parti
361 tengervizekben.

362 **2.6 Európai finanszírozási eszközök**

363 Az európai finanszírozási eszközök konkrét szakpolitikák végrehajtását segítik elő. Mindegyik eszköz
364 meghatározott célkitűzéssel rendelkezik, és bizonyos szereplőket és tevékenységeket céloz meg. Az
365 új projektekre vonatkozóan javasolt műveletek és beruházások, amelyek esetében a víz-keretirányelv
366 5. cikkének (7) bekezdése szerinti értékelésekre lehet szükség, gyakran kapcsolódnak az ezen
367 eszközök által finanszírozott beruházásokhoz, és többek között meg kell felelniük az uniós
368 jogszabályok – többek között a víz-keretirányelv – követelményeinek. Az alábbiakban röviden
369 bemutatunk néhány, a vízhez kapcsolódó fő európai finanszírozási eszközt.

370 **2.6.1 Az európai strukturális és beruházási alapok**

371 Az európai strukturális és beruházási alapok a következők: az Európai Regionális Fejlesztési Alap
372 (ERFA), az Európai Szociális Alap (ESZA), a Kohéziós Alap (KA), az Európai Mezőgazdasági
373 Vidékfejlesztési Alap (EMVA) és az Európai Tengerügyi és Halászati Alap (ETHA), céljuk pedig a
374 munkahelyteremtésbe, valamint a fenntartható és egészséges európai gazdaságba történő
375 beruházás³². Az esb-alapok egyben a vízzel kapcsolatos projektek fő uniós finanszírozási eszközét is
376 képezik.

377 A tagállamoknak stratégiai szintű partnerségi megállapodásokat kellett benyújtaniuk az Európai
378 Bizottságnak, amelyben meghatározták, hogyan használják fel az alapokat az aktuális finanszírozási
379 időszakban nemzeti szinten. Ezt követően pedig konkrét beruházási programok keretében mutatják
380 be, hogyan költik el az alapokat a különböző régiókban és projektekben az érintett szakpolitikai
381 területeken.

382 Az ERFA és a Kohéziós Alap (amelyek az Európai Szociális Alappal együtt az úgynevezett kohéziós
383 politikát alkotják) kezelése operatív programokon keresztül történik, amelyek egy egész tagállamra
384 vagy azokon belüli régiókra vonatkoznak. A kohéziós politika³³ fontos finanszírozási forrás a műszaki
385 árvízvédelmi struktúrák (töltések, védőgátak, támfalak stb.) kiépítésében vagy a víz-, az energia- vagy
386 a közlekedési ágazatokba történő beruházásokban. Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
387 (EMVA) kezelése vidékfejlesztési programokon keresztül működik. A tagállamok társfinanszírozást
388 kérhetnek a tározókat tartalmazó új öntözési hálózatok építésére, a mezőgazdasági földterületek

---

³² Az alapok 2014–2020-as időszakra vonatkozó teljes uniós költségvetése 454 446 693 EUR, amelyet 533 program keretében hajtottak végre. További információ: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/overview>.

³³ A 2014–2020-as programozási időszakban 11 beruházási prioritást vagy „tematikus célkitűzést” támogatnak. A 6. tematikus célkitűzés a vízre vonatkozik.

389 lecsapolására, valamint árvízvédelmi megelőzési intézkedésekre, mint például töltések és gátak
390 építésére.

391 Az esb-alapok által finanszírozott projekteknek többek között meg kell felelniük az uniós jogszabályok
392 követelményeinek, ideértve a víz-keretirányelvet és annak mentességeit. Az 1303/2013-as rendelet
393 6. cikke például megállapítja, hogy „Az esb-alapok által támogatott műveletek megfelelnek az
394 alkalmazandó uniós jognak és az uniós jog alkalmazásához kapcsolódó nemzeti jognak (a
395 továbbiakban: az alkalmazandó jog)”³⁴. Pontosabban az 1303/2013-as rendelet I. melléklete előírja,
396 hogy a beruházásoknak összhangban kell lenniük a vízgazdálkodási hierarchiával a víz-
397 keretirányelvnek³⁵ megfelelően, és egyedi előzetes feltételrendszert tartalmaz a víz-keretirányelvre³⁶
398 vonatkozóan. A szabályozás betartásának – többek között a 4. cikk (7) bekezdésének való megfelelés
399 – biztosítása ennél fogva kötelező előfeltétel, és kötelelemnek számít egy projektjavaslat esetében
400 annak érdekében, hogy kiválasztható, majd támogatható legyen.³⁷

401 2.6.2 Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF)

402 Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz³⁸ (CEF) a Kohéziós Alap által finanszírozott,
403 kulcsfontosságú uniós finanszírozási eszköz, amelynek célja a növekedés, a munkahelyteremtés és a
404 versenyképesség elősegítése célzott európai szintű infrastruktúra-beruházások révén. Támogatja az
405 összekapcsolt transzeurópai hálózatok kifejlesztését a közlekedési (TEN-T), az energetikai és a
406 digitális szolgáltatások terén. A CEF-beruházások kitöltik a hiányzó kapcsolatokat Európa energetikai,
407 közlekedésbeli és digitális gerincében. A CEF három alegységre oszlik: CEF energia, CEF közlekedés
408 és CEF távközlés. A CEF végrehajtását az Európai Bizottság végzi közvetlen irányítás révén
409 (közvetlen támogatások). A 1316/2013³⁹ rendelet 23. cikke értelmében a kiválasztási kritérium
410 előfeltételeként a CEF keretében finanszírozandó projekteknek meg kell felelniük az uniós jognak,
411 ideértve a víz-keretirányelvet és a 4. cikk (7) bekezdését.

412 2.6.3 Előcsatlakozási támogatási eszköz (Instrument for Pre-Accession, IPA)

413 Az előcsatlakozási támogatási eszköz⁴⁰ (IPA) az az eszköz, amelynek segítségével az EU pénzügyi
414 és műszaki támogatás révén a reformokat támogatja a „bővítési országokban”. Az IPA-alapok az
415 országok kapacitásait építik ki a csatlakozási folyamat során. Az EU átfogó jóváhagyási eljárásokat
416 működtet annak biztosítása érdekében, hogy az új tagokat csak akkor vegyék fel, ha bizonyítani
417 tudják, hogy képesek teljes értékű tagokként részt venni, nevezetesen megfelelnek minden uniós
418 szabványnak és szabálynak. Valamennyi hatályos uniós szabály (a „vívmányok”) tagjelölt ország általi

³⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendelete (2013. december 17.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről, lásd: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A32013R1303>

³⁵ I. melléklet: Közös stratégiai keret, az 1303/2013/EU rendelet 5.2.3. pontja; <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A32013R1303>

³⁶ A CPR XI. melléklete 1303/2013, a 6. tematikus célkitűzésre vonatkozó előzetes feltételek, 123. oldal: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:347:0320:0469:hu:PDF>

³⁷ A Bizottság végrehajtási rendelete 2015/207 2015. január 20-án részletes szabályokat állapít meg a víz-keretirányelvhez kapcsolódó nagyprojektekéről; <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=celex%3A32015R0207>

³⁸ Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz létrehozásáról, a 913/2010/EU rendelet módosításáról és a 680/2007/EK és 67/2010/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 11-i 1316/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 5. cikke. A 2014–2020-as időszak teljes uniós költségvetése 33 242 259 000 EUR.

³⁹ 1316/2013 uniós rendelet 23. cikke: az uniós szakpolitikáknak és az uniós jognak való megfelelés: „E rendelet értelmében kizárólag azon intézkedések finanszírozhatók, amelyek megfelelnek az uniós jognak, és összhangban vannak a vonatkozó uniós szakpolitikákkal.”

⁴⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 231/2014/ EU rendelete (2014. március 11.) az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA II) létrehozásáról. Az IPA II 11,7 milliárd EUR értékű összegből gazdálkodik a 2014–2020-as időszakban.

419 elfogadásának, végrehajtásának és érvényesítésének feltételeit és időzítését az EU és az érintett
420 tagjelölt ország közötti tárgyalások során határozzák meg.

421 A 27. fejezet a környezetvédelemmel foglalkozik. Az uniós vívmányok több mint 200 jelentős jogi
422 aktust tartalmaznak, köztük a víz-keretirányelvet, amely kiterjed a horizontális jogszabályokra, a víz-
423 és levegőminőségre, a hulladékgazdálkodásra, a természetvédelemre, az ipari
424 szennyezéscsökkentésre és kockázatkezelésre, a vegyi anyagokra és a géntechnológiával módosított
425 szervezetekre (GMO-kra), a zajra és az erdészetre. Az uniós vívmányoknak való megfelelés –
426 ideértve a víz-keretirányelv alkalmazását az IPA-országokban – jelentős beruházásokat igényel.

427 **2.7 Éghajlatváltozási politika, többek között az alkalmazkodás és az enyhítés** 428 **horizontális kérdései**

429 A 2015 decemberében megtartott párizsi klímakonferencián (COP21) 195 ország fogadta el a legelső
430 egyetemes, jogilag kötelező erejű globális éghajlatváltozási megállapodást. A megállapodás egy
431 mérséklési és alkalmazkodási keretrendszert hozott létre, amely az EU éghajlat-politikáját is alakította.

432 Különböző adminisztratív szinteken éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási és az éghajlatváltozás
433 mérséklését megcélzó stratégiákat és terveket dolgoztak és dolgoznak jelenleg is ki. A fő cél az
434 éghajlatváltozás okozta sebezhetőség csökkentése vagy az üvegházhatást okozó gázok
435 kibocsátásának mérséklése. Ezek pedig a következőkhöz hasonló intézkedéseket indíthatják el:
436 árvízvédelmi infrastruktúra, a meglévő infrastruktúra újraelosztása, víztárolás (ideértve a vízenergiát
437 is) és vízkivétel, vagy a környezetbarát infrastruktúrába történő beruházások, például a természetes
438 vízvisszatartó intézkedések meghozatala.

439 A változó éghajlati viszonyok között történő vízgyűjtő-gazdálkodásról szóló, 24. számú CIS-
440 iránymutatás (CIS Guidance Document No. 24 on River Basin Management in a changing climate)⁴¹
441 rámutat arra, hogy „*a konkrét alkalmazkodási intézkedések, például az infrastruktúra-projektek (mint
442 például az árvíz-kockázat-kezelés) végrehajtása esetén gyakrabban hivatkozhatnak a víz-keretirányelv
443 4. cikke (7) bekezdése szerinti mentességekre*”. Továbbá megjegyzi, hogy „*az éghajlatváltozáshoz
444 való alkalmazkodás bizonyos intézkedései ellentétesek lehetnek a víz-keretirányelv célkitűzéseivel,
445 például a tárolómedencék esetén. Ezen intézkedéseknek meg kell felelniük a víz-keretirányelv 4. cikke
446 (7) bekezdésében az új keletű módosításokra vonatkozó feltételeknek.*”

447 Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra és az éghajlatváltozás mérséklésére irányuló tervek
448 kidolgozása és végrehajtása számára az integrált megközelítés – a víz-keretirányelv
449 követelményeinek figyelembevételével – előnyös lenne a két irányelv közötti szinergiák
450 maximalizálása és a köztük lévő konfliktusok minimalizálása érdekében.

451 **2.8 Egyéb környezeti szakpolitikák**

452 A víz-keretirányelv szorosan kapcsolódik egyéb környezetvédelmi irányelvekhez és szakpolitikákhoz.
453 A víz-keretirányelv 4. cikkének (9) bekezdése megállapítja, hogy lépéseket kell tenni annak
454 biztosítására, hogy a 4. cikk (7) bekezdésének (valamint a 4. cikk (3)–(6) bekezdésének) alkalmazása
455 ugyanolyan szintű védelmet biztosítson, mint a meglévő közösségi jogszabályok. Másképp
456 fogalmazva, biztosítani kell a többi környezetvédelmi jogszabálynak való megfelelést a víz-
457 keretirányelv szerinti mentességek alkalmazása ellenére is.

⁴¹ <https://circabc.europa.eu/sd/a/a88369ef-df4d-43b1-8c8c-306ac7c2d6e1/Guidance%20document%20n%2024%20-%20River%20Basin%20Management%20in%20a%20Changing%20Climate%20FINAL.pdf>

458 A megfelelés biztosítása lehetőséget teremt a szinergiák kihasználására és a munkaterhelés
459 csökkentésére azon értékelések esetében, amelyeket egy javasolt projekthez egy másik jogszabály
460 szerint kell elvégezni. Így az értékelések csoportosítása és egyszerűsítése hatékony lehet (pl. az
461 adatgyűjtés és a nyilvánosság részvétele szempontjából)⁴².

462 A következőkben ismertetjük a legfontosabb környezetvédelmi irányelveket, ideértve a stratégiai
463 környezeti vizsgálatról (SKV) szóló irányelvet, a környezeti hatásvizsgálatról (KHV) szóló irányelvet és
464 az élőhelyvédelmi irányelvet (HD). Az értékelések áramvonalasítására vonatkozó konkrét
465 összefonódásokat és lehetőségeket részletesen bemutatjuk az iránymutatás későbbi fejezeteiben. Az
466 A. mellékletben megtalálható az irányelvek vonatkozó követelményeit összegző összehasonlító
467 táblázat.

468 **2.8.1 A stratégiai környezeti vizsgálatról szóló irányelv (SKV-irányelv)**

469 A bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 2001/42/EK
470 irányelv (SKV-irányelv)⁴³ célja a környezetvédelem magas szintjének biztosítása, valamint az, hogy a
471 fenntartható fejlődés elősegítése érdekében hozzájáruljon a környezeti megfontolások bizonyos tervek
472 és programok előkészítésébe való integrálásához. Az SKV-irányelv úgy járul hozzá a környezet
473 védelméhez, hogy meghatározza azokat az eljárási követelményeket, amelyeket a tagállamoknak be
474 kell tartaniuk, amikor meghatározzák, felveszik és értékelik bizonyos, a környezetre valószínűleg
475 jelentős hatást gyakorló tervek és programok környezetre kifejtő hatását.

476 Az SKV-irányelv olyan tervekre és programokra vonatkozik, amelyek megfelelnek mind a négy alábbi
477 kritériumnak:

- 478 (i) a tervet vagy programot nemzeti, regionális vagy helyi szintű hatóságnak kell előkészítenie
479 és/vagy elfogadnia;
- 480 (ii) a tervet és a programot törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezések követelik meg;
- 481 (iii) az SKV-irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontjában felsorolt ágazatok bármelyikére
482 készült (pl. mezőgazdaság, halászat, energia, ipar, közlekedés, vízgazdálkodás,
483 várostervezés, vidékfejlesztés vagy földhasználat); és
- 484 (iv) meghatározza a 85/337/EGK irányelvben felsoroltprojektek vagy azon projektek jövőbeni
485 fejlesztési engedélyezési kereteit, amelyek esetében – a területekre gyakorolt valószínű
486 hatást figyelembe véve – a 92/43/EGK 6. vagy 7. cikkének megfelelő értékelés elvégzésének
487 szükségességét állapították meg.

488 Előfordulhat ezért, hogy az előző fejezetekben bemutatott terveket és programokat elfogadásuk előtt a
489 környezeti hatásuk vizsgálata érdekében az SKV-irányelv szerinti értékelés alá kell vetni.

490 A tervezési folyamatról szóló, 11. számú CIS-iránymutatás (CIS Guidance Document Nr 11 on the
491 planning process)⁴⁴ rámutat arra, hogy a földhasználat-tervezésnek és a víztervezésnek a lehető

⁴² Az ilyen megközelítések részletesebb tájékoztatását lásd pl.: Iránymutatás a közös érdekű energiainfrastruktúra-projektek környezetvédelmi értékelési eljárásainak egyszerűsítéséhez (Guidance on Streamlining environmental assessment procedures for energy infrastructure Projects of Common Interest (PCIs)), http://ec.europa.eu/environment/eia/pdf/PCI_guidance.pdf; A környezeti hatásvizsgálatról szóló irányelv 2. cikkének (3) bekezdése alapján végzett környezeti vizsgálatok egyszerűsítéséről szóló bizottsági iránymutatás, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2016:273:FULL&from=DE>

⁴³ Az Európai Parlament és a Tanács 2001/42/EK irányelve bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról (HL L 197., 2001.7.21., 30–37. o.)

⁴⁴ A tervezési folyamatról szóló, 11. számú, CIS-iránymutatás, lásd: [https://circabc.europa.eu/sd/a/4de11d70-5ce1-48f7-994d-65017a862218/Guidance%20No%2011%20-%20Planning%20Process%20\(WG%202.9\).pdf](https://circabc.europa.eu/sd/a/4de11d70-5ce1-48f7-994d-65017a862218/Guidance%20No%2011%20-%20Planning%20Process%20(WG%202.9).pdf)

492 legmesszebbmenően támogatnia kell egymást, és ahol lehetséges, figyelembe kell venni az SKV-
493 irányelvet is. Az alapvető adatok gyűjtése, az észszerű alternatívák és a kumulatív hatások
494 azonosítása és értékelése, a mérséklési intézkedések, a felügyeleti eljárások kidolgozása, a
495 konzultáció és a nyilvánosság részvételi eljárásának kidolgozása olyan lehetséges kérdések,
496 amelyeket figyelembe kell venni az SKV-folyamatok és a 4. cikk (7) bekezdéséhez kapcsolódó
497 értékelések közötti szinergiák esetén. Amennyiben a tervek és a programok várhatóan befolyásolják a
498 víztesteket, javasoljuk, hogy az SKV-értékelés keretében készüljön egy fejezet a víz-keretirányelv
499 4. cikkének (7) bekezdéséről. Ezzel erőforrások takaríthatók meg, megerősíthetők az értékelési
500 eljárások, és a gazdálkodási tervezés⁴⁵ holisztikusabb megközelítése teremthető meg.

501 Az SKV-eljárás alkalmazása különösen a következőkre terjedhet ki:

- 502 • a 4. cikk (7) bekezdése szerinti értékelések szükségességére vonatkozó első jelzéseként
503 használható;
- 504 • segítséget nyújt az egyes projektek összesített hatásának teljes terjedelmében való
505 felméréséhez;
- 506 • az elsőrendű közérdek releváns vizsgálatának lehetővé tétele / az érdekek mérlegelése és a
507 jobb környezeti opciók felmérése a 4. cikk (7) bekezdésében előírt vizsgálat szükségessége
508 esetén.

509 Ezért a két értékelés hatékonyságának és eredményességének biztosítása érdekében (SKV és a
510 4. cikk (7) bekezdése) ajánlott, hogy az illetékes hatóságok összehangolják tevékenységeiket és
511 szorosan együttműködjenek egymással az eljárás során, például a környezeti információk
512 összegyűjtésével, az adott tevékenység környezetre – azon belül a vizek állapotára – gyakorolt,
513 várhatójelentős hatásának értékelésével, valamint az információkhoz, a konzultációhoz és a
514 részvételhez való hozzáférés biztosításával az érintett felek és a nyilvánosság számára.

515 **2.8.2 Környezeti hatásvizsgálati (KHV) irányelv**

516 Az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, a 2014/52/EU
517 irányelv által módosított 2011/92/EU irányelv⁴⁶ célja a környezetre várhatóan jelentős hatást gyakorló
518 projektek jóváhagyásuk előtti, megfelelő értékelésének biztosítása. Ezért mielőtt bármilyen döntés
519 megszületne egy ilyen projekt javára, azonosítani és értékelni kell a környezetre gyakorolt lehetséges
520 hatásait (mind az építés, a működtetés vagy a lebontás szempontjából).

521 Az irányelv I. mellékletében felsorolt, a környezetre vélhetően jelentős hatást gyakorló projektek
522 esetében az értékelés kötelező. Az irányelv II. mellékletében szereplő egyéb projektekre nem
523 vonatkozik automatikusan a KHV-eljárás. A II. mellékletben felsorolt projektek esetében a tagállamok
524 mérlegelési jogkörrel rendelkeznek arra vonatkozóan, hogy az irányelv III. mellékletében előírt
525 megfelelő kiválasztási kritériumok figyelembevételével esetenként vizsgálják meg az ügyeket, vagy
526 pedig küszöbértéket vagy szempontrendszer állítsanak fel, amely alapján meghatározzák, hogy a
527 projektet – jelentős környezeti hatása miatt – értékelés alá kell-e vetni. Amennyiben a tagállam úgy
528 dönt, hogy a projekt jelentős hatással lesz a környezetre, környezeti hatásvizsgálatot kell végezni.

⁴⁵ Carter, J.; Howe, J. (2006): A víz-keretirányelv és a stratégiai környezeti vizsgálatról szóló irányelv: Az összefonódások feltárása, A környezeti hatásvizsgálat felülvizsgálata (The Water Framework Directive and the Strategic Environmental Assessment Directive: Exploring the linkages, Environmental Impact Assessment Review) 26(3):287–300.

⁴⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 2011. december 13-i 2011/92/EU irányelve az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról (HL L 26., 2012.1.28., 1–21. o.), a 2014/52/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvvél (2014. április 16.) módosítva (HL L 124., 2014.4.25., 1–18. o.).

529 A KHV és a 4. cikk (7) bekezdése értelmében megkövetelt szinergiák és az értékelések
530 egyszerűsítésének lehetőségeit részletesebben az iránymutatás következő fejezetei mutatják be (lásd
531 különösen a 4.2. fejezetet és az A. mellékletet).

532 **2.8.3 Madárvédelmi és élőhelyvédelmi irányelvek**

533 A természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 92/43/EGK
534 irányelv⁴⁷ célja a leginkább veszélyeztetett európai fajok túlélésének biztosítása. A 2009/147/EK
535 madárvédelmi irányelvvel együtt meghatározza a természetvédelmi szabványokat, és lehetővé teszi a
536 tagállamok számára, hogy egyazon jogszabályi keret között működjenek együtt az EU
537 legveszélyeztetettebb fajai és élőhelytípusai védelmében, ezek természetes előfordulásának Unióban
538 fellelhető valamennyi területén. Az ezen irányelvek által kijelölt védett területek alkotják a Natura 2000
539 hálózatot.

540 Az irányelveknek a fajok védelmére vonatkozó követelményeivel együtt a Natura 2000 helyszínek⁴⁸
541 létrehozása és kezelése kulcsfontosságú eszköz a védett fajok és élőhelyek kedvező védettségi
542 állapotának megőrzése, illetve ezen állapot elérése tekintetében. A madárvédelmi irányelv a
543 természetben előforduló mintegy 500 madárfajt véd Európában. Az élőhelyvédelmi irányelv körülbelül
544 1200 európai állatfaj védelmére terjed ki (a madarak kivételével), amelyek veszélyeztetett, sebezhető,
545 ritka és/vagy endemikus fajnak minősülnek. Az irányelv I. melléklete tartalmazza a természetes
546 élőhelytípusok listáját (pl. tengerparti és sótűrő növényzettel borított élőhelyek, édesvízi élőhelyek),
547 valamint a II. mellékletben felsorolt fajok – például emlősök, hüllők, halak, rákok, rovarok,
548 puhatestűek, kagylók és növények) élőhelyeit.

549 A Natura 2000 területek védelmének és kezelésének kulcsfontosságú követelményeit az
550 élőhelyvédelmi irányelv 6. cikke tartalmazza. Ha egy terv vagy projekt várhatóan károsítani fog egy
551 Natura 2000 területet, megfelelő hatásvizsgálatot kell folytatni az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének
552 (3) bekezdése értelmében, és a projekt csak akkor engedélyezhető, ha nem befolyásolja hátrányosan
553 a terület épségét, vagy ha megfelel az élőhelyvédelmi irányelv⁴⁹ 6. cikkének (4) bekezdésében foglalt
554 eltérési feltételeknek. Egy víztestre hatással lévő javasolt projekt esetében tehát nemcsak a víz-
555 keretirányelv 4. cikkének (7) bekezdése alapján kell értékelést végezni, hanem megtörténhet, hogy a
556 víztestnek otthont adó Natura 2000 területtel kapcsolatos hatásvizsgálat elvégzésére is szükség lesz
557 az élőhelyvédelmi irányelv⁵⁰ 6. cikkének (3) és (4) bekezdése értelmében.

558 A víz-keretirányelv és az élőhelyvédelmi irányelv egyaránt lehetővé teszi a mentességeket bizonyos
559 körülmények között, bár vannak különbségek az eljárások és a feltételek tekintetében. Mindkét
560 esetben el kell végezniük a hatóságoknak a vonatkozó eljárásokat és vizsgálatokat az egyes
561 irányelvek alapján. Lehetőség van azonban az ezzel kapcsolatos adatgyűjtés és a vizsgálatok
562 egyszerűsítésére és a közöttük lévő szinergiák megteremtésére, amelyek részletes leírása az
563 iránymutatás következő fejezeteiben található.

⁴⁷ A Tanács 1992. május 21-i 92/43/EGK irányelve a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről

⁴⁸ Az élőhelyvédelmi irányelv alapján kijelölt különleges természetmegőrzési területek és a madárvédelmi irányelv értelmében létrehozott különleges madárvédelmi területek.

⁴⁹ A további információkért lásd az élőhelyvédelmi, 92/43/EGK irányelv 6. cikkéről szóló útmutató dokumentumot: http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/guidance_en.htm
http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/docs/art6/new_guidance_art6_4_hu.pdf

⁵⁰ A vizsgálatok közötti összefonódásokkal kapcsolatos részletes információkat lásd a vonatkozó dokumentum 4.3. pontjában: <http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/docs/FAQ-WFD%20final.pdf>

3 A 4. CIKK (7) BEKEZDÉSÉNEK ÁLTALÁNOS SZEMPONTJAI ÉS ALKALMAZÁSI KÖRE

3.1 Az értékelések közötti alapvető kapcsolat

A következő szakaszok összegzik a víz-keretirányelv környezetvédelmi célkitűzéseit, valamint egyértelműsítik a 4. cikk (7) bekezdésének hatályát, alkalmazhatóságát és azokat a feltételeket, amelyek alapján a 4. cikk (7) bekezdésében leírt vizsgálat szükségessé válik.

A folyamat annak meghatározására, hogy vajon

- a felszíni víztest fizikai jellemzőinek új módosítása / a felszín alatti vizek szintjének megváltoztatása a jó állapot / potenciál romlásához, vagy el neméréséhez vezethet-e, vagy
- egy új, fenntartható, emberi fejlesztési tevékenység a kiváló állapotból jó állapotra való romláshoz vezethet-e,

az első lépés a jóváhagyási vagy az engedélyezési folyamatban, és előre meg kell valósítani. Ezt a folyamatot nevezik ebben az összefüggésben „alkalmazhatósági értékelésnek” a 4. cikk (7) bekezdésével kapcsolatban (lásd a 4. fejezetet). Ez a lépés azért szükséges, hogy érvényre juttassa az irányelvben foglalt kötelezettségeket, mivel ez elengedhetetlen annak értékeléséhez, hogy egy javasolt projekt⁵¹ várhatóan hogyan befolyásolja az érintett víztestekhez kapcsolódó környezeti célkitűzéseket. Ez az első fontos lépés annak meghatározásában, hogy szükség van-e a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat elvégzésére (lásd az 5. fejezetet). Különbséget kell tenni az alkalmazhatósági értékelés és a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat között. Amennyiben egy projekt várhatóan nem okozná a körülmények romlását, vagy a jó állapot/potenciál elérésének megghiúsulását (pl. enyhítő intézkedések alkalmazása révén, amelyeknek a projektek alapvető részét kellene képezniük), nincs szükség a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat elvégzésére, és a projekt engedélyezhető a víz-keretirányelv értelmében.

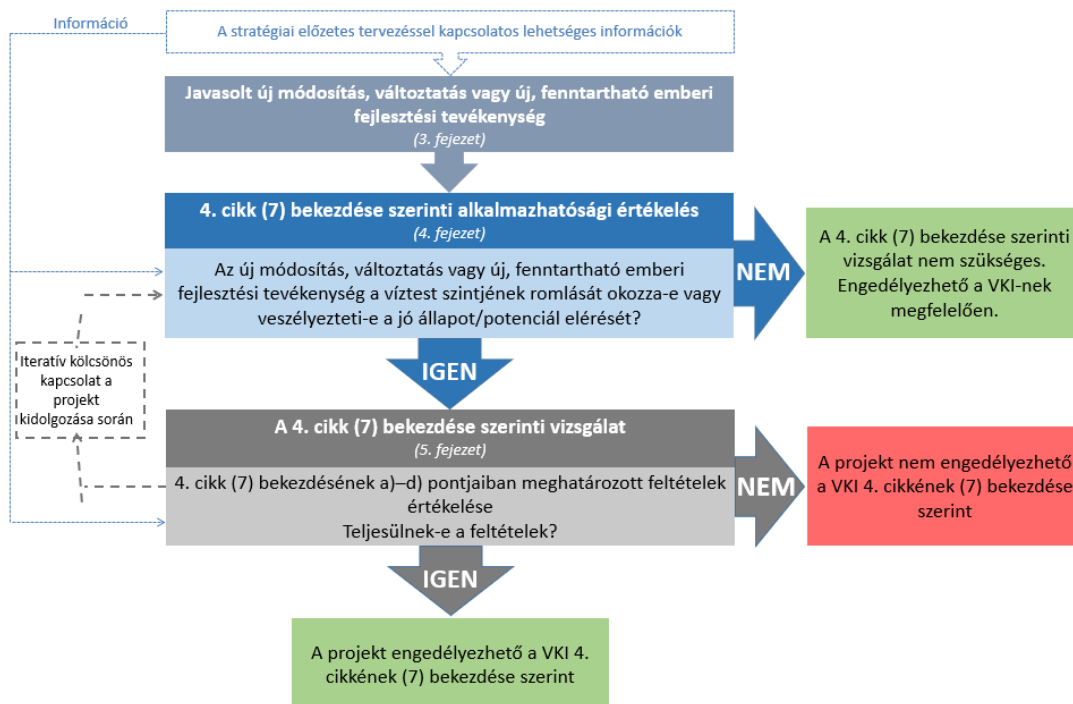
Másrészről, abban az esetben, ha a projekt a jó állapot/potenciál romlásához vagy elérésének megghiúsulásához vezethet, a projekt csakis akkor engedélyezhető, ha a 4. cikk (7) bekezdésének a)–d) pontjaiban meghatározott feltételek teljesülnek, és a projekt megfelel a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálaton. Ebből következik, hogy ha a projekt nem felel meg a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálaton, a projekt a víz-keretirányelv alapján nem engedélyezhető.

1. ábra. ábra: A 4. cikk (7) bekezdése szerinti alkalmazhatósági értékelés és a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat közötti alapvető kapcsolatot illusztrálja. A későbbiekben mindkettőt részletesen bemutatjuk, ideértve az alkalmazhatósági értékelés és a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat közötti iteratív kölcsönös kapcsolatot a projekt kidolgozása során. A stratégiai előzetes tervezés (pl. konkrét ágazati fejlesztési tervek esetében) információkkal szolgálhat a projektek kidolgozása és kiválasztása, a víz-keretirányelvvvel kapcsolatos értékelések és a döntéshozatali folyamat számára.

⁵¹ Megjegyzés: a 4. cikk (7) bekezdése nem határozza meg a „projekt” fogalmát. A fogalom ezért szemléltetési célokat szolgál. Nem zárható ki, hogy egyéb, a víztestek állapotára vagy potenciáljára lehetséges hatással lévő tevékenységtípusok nem tartoznak a 4. cikk (7) bekezdésének hatálya alá.

598 **1. ábra: A 4. cikk (7) bekezdése szerinti alkalmazhatósági értékelés és 4. cikk (7) bekezdése szerinti**
 599 **vizsgálat közötti alapvető kapcsolat**

600 Vegye figyelembe, hogy a 4. cikk (7) bekezdésében előírt feltételeken kívül biztosítani kell a víz-
 601 keretirányelv többi kapcsolódó követelményének teljesülését is (pl. 4. cikk (8) és (9) bekezdése, lásd a
 602 későbbiekben). Az alkalmazhatósági értékelési szakaszban, de a 4. cikk (7) bekezdése szerinti
 603 vizsgálat lefolytatásakor is elvégzett vizsgálatok lehetőséget biztosítanak az egyéb uniós
 604 környezetvédelmi jogszabályok szerint megkövetelt értékelésekkel való szinergiák kihasználására,
 605 különösen a környezeti hatásvizsgálatról szóló irányelv, az élőhelyvédelmi irányelv és a stratégiai
 606 környezeti vizgálatról szóló irányelv esetében. A kapcsolatokat a későbbiekben részletesen
 607 ismertetjük.
 608

609 **3.2 A víz-keretirányelv környezetvédelmi célkitűzéseinek és a 4. cikk**
 610 **(7) bekezdésének összefoglalása**

611 A víz-keretirányelv céljai többek között a következők: 1. minden víztestre vonatkozóan jó
 612 állapotot/potenciált érjen el 2015-re, 2. megelőzze a víztestek további romlását. Ezek a célkitűzések a
 613 felszíni (ideértve a természetes, mesterséges és jelentősen módosított víztesteket) és a felszín alatti
 614 vizekre is érvényesek a 4. cikk (1) bekezdésének megfelelően.

615 A természetes felszíni vizek esetében az ökológiai állapotot biológiai minőségi elemek segítségével,
 616 valamint a biológiai elemeket támogató hidromorfológiai, kémiai és fizikai-kémiai elemek révén (lásd a
 617 víz-keretirányelv V. mellékletét) határozzák meg. A kémiai állapotot a 2013/39/EU irányelv által
 618 módosított 2008/105/EK irányelvben meghatározott, a vegyi anyagokra vonatkozó, uniós szintű
 619 környezetminőségi előírások határozzák meg (elsőségségi anyagok és néhány egyéb
 620 szennyezőanyag)⁵².

⁵² Ezen anyagok koncentrációját csak a felszíni vizek vegyi állapotának besorolásakor kell figyelembe venni, nem pedig az ökológiai állapot/potenciál besorolásakor. Ha azonban a biológiai megfigyelés eredménye azt mutatja, hogy a biológiai minőségi elemek bármelyike

621 A tagállamoknak bizonyos körülmények között lehetőségük van felszíni víztesteket mesterséges, vagy
 622 jelentősen módosított felszíni víztestekként kijelölni. A mesterséges víztestek olyan felszíni víztestek,
 623 amelyeket emberi tevékenység hozott létre. A jelentősen módosított felszíni víztestek olyan felszíni
 624 víztestek, amelyek emberi tevékenység általi fizikai változások eredményeként jellegében lényegesen
 625 megváltoztak (4. cikk (3) bekezdés). A mesterséges és jelentősen módosított víztestekre vonatkozó
 626 környezetvédelmi célkitűzés elsősorban a jó ökológiai *potenciál* elérése a jó ökológiai állapot (4. cikk
 627 (3) bekezdés) és a jó kémiai állapot helyett.

628 A felszín alatti víz állapota mennyiségi és kémiai összetevőkből áll. A mennyiségi állapotot a
 629 hasznosítható felszín alatti vízkészlet határozza meg, amelyet a hosszú idejű éves átlagos kitermelés
 630 átlaga nem léphet túl; a felszín alatti vizek szintjének és áramlásának meg kell felelnie a kapcsolódó
 631 felszíni vizektől és felszín alatti vizektől függő szárazföldi ökoszisztémák környezetvédelmi
 632 célkitűzéseinek; valamint az áramlás irányát érintő, vízszintváltozásból származó antropogén
 633 változások nem okozzák a sós víz vagy egyéb benyomulását. A felszín alatti vizek kémiai állapotát
 634 meghatározó elemek uniós (növényvédő szerek és nitrátok) és nemzeti szintű (kűszöbértékek)
 635 minőségi standardokat is tartalmaznak, valamint a káros hatások hiányára vonatkozó standardokat is
 636 a vízi és szárazföldi ökoszisztémáktól függően (a részletekért lásd a víz-keretirányelv V. mellékletének
 637 2.3.2. pontját, a 2006/118/EK irányelvet, továbbá a vonatkozó CIS-iránymutatást és műszaki
 638 jelentéseket⁵³).

639 A víz-keretirányelv által megállapított e célkitűzések jogilag kötelező erejűek. A 4. cikk (7) bekezdése
 640 meghatározza azokat a körülményeket, amelyek között megengedett a víz-keretirányelv bizonyos
 641 célkitűzéseinek meghiusulása.

A víz-keretirányelv 4. cikkének (7) bekezdése:

A tagállamok nem szegik meg ezt az irányelvet, ha:

- *az eredménytelenség a felszín alatti víz jó állapotának, egy felszíni vagy felszín alatti víztest jó ökológiai állapotának, vagy adott esetben, jó ökológiai potenciáljának elérésében, vagy állapotromlásának megelőzésében, egy felszíni víztest fizikai jellemzőinek újabb keletű módosulásának vagy a felszín alatti víztestek szintjében beállt változásoknak a következménye, vagy*
- *új, fenntartható emberi fejlesztési tevékenység következménye az eredménytelenség annak megakadályozásában, hogy egy felszíni víztest kiváló állapota jó állapotúvá romoljon,*

és az összes alábbi feltétel teljesül:

- a) minden lehetséges lépést megtesznek a víztest állapotára gyakorolt ártalmas hatás mérséklésére;*
- b) e változtatások okait a 13. cikkben megkívánt vízgyűjtő-gazdálkodási terv részletesen tartalmazza, és a célkitűzéseket hatévente felülvizsgálják;*
- c) e változtatások vagy módosítások oka elsődrendű közérdek és/vagy ha a hasznokat, amelyek a környezet és a társadalom számára az (1) bekezdésben meghatározott célokból fakadnak, felülműlják e változások hasznai az emberi egészség, az emberi biztonság megtartása vagy a fenntartható fejlődés tekintetében; és*
- d) a víztest megváltoztatásával vagy módosításával szolgált hasznos célkitűzések a műszaki megvalósíthatóság vagy az aránytalan költségek miatt nem érhetők el más olyan módon, ami a környezet számára jóval előnyösebb.*

642

az anyagoknak való kitétség következtében káros hatást mutat (pl. közvetlen ökotoxikológiai hatások), ezeket a hatásokat figyelembe kell venni az ökológiai állapot/potenciál besorolásakor. További részletekért lásd a 13. számú CIS-iránymutatást.

⁵³ Lásd például a felszín alatti vizek állapotáról és a tendencia-értékelésről szóló, 18. számú CIS-iránymutatást (CIS Guidance Document No. 18 on groundwater status and trend assessment): https://circabc.europa.eu/sd/a/ff303ad4-8783-43d3-989a-55b65ca03afc/Guidance_document_N%C2%B018.pdf

643 A tagállamok kötelesek – kivéve, ha a 4. cikk (7) bekezdése értelmében mentességet adtak –
644 megtagadni az adott projekt jóváhagyását, amennyiben a projekt egy víztest romlását, vagy a jó
645 állapot vagy potenciál elérését okozhatja⁵⁴. A döntő jelentőségű tényező annak meghatározásában,
646 hogy alkalmazni kell-e a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálatot, a víztest állapotát érintő új
647 módosítás/változtatás vagy egy új, fenntartható fejlesztési tevékenység potenciális hatása (lásd a
648 3.4. fejezetet), függetlenül attól, hogy teljesen új tevékenységről (új módosítás/változtatás vagy új,
649 fenntartható fejlesztési tevékenység) vagy a meglévő tevékenységek vagy az infrastruktúra
650 módosításáról (pl. kibővítés) van szó (pl. meglévő gát vagy bukógát módosítása vagy kibővítése).
651 Ebben az összefüggésben megjegyzendő, hogy a meglévő jóváhagyás vagy engedéllyel rendelkező
652 tevékenység (pl. vízszervezési engedély) megújításához is szükség lehet a 4. cikk (7) bekezdése
653 szerinti vizsgálat elvégzésére – amennyiben az engedély feltételei megváltoznak, és a megújított
654 engedély szerint végzett tevékenységek változásai romlást okozhatnak. A víztestekre a meglévő
655 engedélyek alapján végzett tevékenységekből fakadó terhelés esetében a víz-keretirányelv
656 célkitűzéseinek elérése érdekében fontos a kellő időben történő felülvizsgálat és a lehetséges
657 módosítás.

658 Amint azt a 4. cikk (7) bekezdése is megállapítja, a tagállamok nem szegik meg az irányelvet, ha egy
659 új módosítás/változtatás/új, fenntartható emberi fejlesztési tevékenység a víztest szintjének romlását
660 okozza, vagy veszélyezteti vagy megghiúsítja a jó állapot/potenciál elérését, és a 4. cikk
661 (7) bekezdésének a)–d) pontjaiban meghatározott feltételek teljesülnek. Az elővigyázatossági
662 megközelítés értelmében az illetékes hatóságok a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat hiányában
663 csak akkor engedélyezhetnek egy projektet, ha elegendő bizonyossággal rendelkeznek afelől, hogy a
664 projekt nem okozná a körülmények romlását vagy a jó állapot/potenciál elérésének megghiúsulását
665 (további szempontokért lásd a 4.1. fejezetet). A határozat alapjául szolgáló bizonyítékokat
666 dokumentálni kell.

667 Ebből következik, hogy előzetesen kell értékelést végezni arra vonatkozóan, hogy az új
668 módosítások/átalakítások romláshoz vezethetnek-e, vagy veszélyeztethetnek-e a jó állapot/potenciál
669 elérését – ez a 4. cikk (7) bekezdésének „alkalmazhatósági értékelés” szakasza.

670 Ebben az összefüggésben fontos szem előtt tartani, hogy a mesterséges vagy jelentősen módosított
671 víztestek 4. cikk (3) bekezdésével összhangban történő kijelölése nem tekinthető egyfajta
672 mentességnek. A mesterséges és jelentősen módosított víztestek saját osztályozási rendszerrel és
673 célkitűzésekkel rendelkező különleges víztest-kategóriának minősülnek. Ezért a mesterséges vagy
674 jelentősen módosított víztestek esetében a jó ökológiai potenciál megghiúsulása vagy az új módosítás
675 okozta romlás csak akkor engedélyezhető, ha teljesülnek a 4. cikk (7) bekezdésében előírt feltételek.

676 3.3 A 4. cikk (7) bekezdésének hatálya

677 A 4. cikk (7) bekezdésének első része értelmében az eredménytelenség a felszín alatti víz jó
678 állapotának, egy felszíni vagy felszín alatti víztest jó ökológiai állapotának, vagy adott esetben, jó
679 ökológiai potenciáljának elérésében, vagy állapotromlásának megelőzésében, egy felszíni víztest
680 fizikai jellemzőinek újabb keletű módosulásának vagy a felszín alatti víztestek szintjében beállt
681 változásoknak a következménye. Továbbá, a 4. cikk (7) bekezdésének második része értelmében az
682 új, fenntartható emberi fejlesztési tevékenység következménye az eredménytelenség annak
683 megakadályozásában, hogy egy felszíni víztest kiváló állapota jó állapotúvá romoljon.

⁵⁴ Lásd a Bíróság C-461/13 Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland e.V. kontra Bundesrepublik Deutschland ügyben hozott ítéletét:
<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=165446&pageIndex=0&doclang=HU&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1112450>

684 Az alábbiakban pontosítjuk a fenti fogalmakat⁵⁵:

- 685 • Új keletű módosítások: A felszíni víztestek fizikai jellemzőinek módosítása a víztest
686 hidromorfológiai jellemzőinek módosítását jelenti (hidrológiai rendszer, folyó folytonossága,
687 morfológiai viszonyok, árapályrendszer). Nincs olyan követelmény, amely a projekt által
688 előidézett módosulások méretére vagy területi kiterjedésére vonatkozna. A rendelkezés a kis
689 módosításokra is vonatkozik. Az állapotra gyakorolt hatások közvetlenül a módosításból vagy a
690 változtatásból származhatnak, vagy pedig a módosítás vagy változás által a vízminőségben
691 előidézett változásokból is fakadhatnak. Ilyenek például a vízerőművek, az árvízvédelmi
692 rendszerek, a jövőbeli hajózási projektek vagy a rendelkezés hatálya alá tartozó vízszerzések. A
693 vízenergia és a vízellátás számára kialakított tározás hidromorfológiai tulajdonságai szintén
694 meghatározhatják az oxigénnel kapcsolatos és a hőmérsékleti körülményeket, ami a tárolt víz
695 vagy az alatta lévő folyószakasz ökológiai állapotának romlásához vezethet (lásd még a
696 3.5. fejezetet). Ezek eltérhetnek egy nem módosított víztestben fennálló körülményektől.
697 A módosítások és a változtatások állapotra gyakorolt hatásai korlátozódhatnak azokra a
698 víztestekre, amelyeken a módosítási munkálatokat végzik, vagy kiterjedhetnek az ezen túli
699 víztestekre is. Például egy felszín alatti víztestből történő vízszerzés káros hatással lehet egy
700 kapcsolódó felszíni víztestre, így a kapcsolódó felszíni víztest esetében is szükség lehet a 4. cikk
701 (7) bekezdése szerinti vizsgálat elvégzésére (lásd a 3.5. fejezetet).
- 702
- 703 • A felszín alatti víz szintjének megváltozása: Lehet a felszín alatti víz új fúrólukakon vagy a
704 meglévő fúrólukakon keresztül történő megnövekedett kinyerések eredménye. De
705 eredményezheti a felszíni vizek módosítása is a felszín alatti víz szintjének megváltozását.
- 706
- 707 • Új, fenntartható emberi fejlesztési tevékenységek: Az irányelv nem határozza meg ezeket a
708 tevékenységeket, azonban a fenntarthatóság gazdasági, társadalmi és környezeti szempontokat
709 tartalmaz. Az ilyen tevékenységeket általában nem lehet kritériumrendszer vagy szakpolitikák
710 révén meghatározni, hanem azokat a vonatkozó döntéshozatali eljárás követelményei nyitott
711 végű és iteratív eljárás keretében határozzák meg. A fenntartható fejlesztési tevékenység pontos
712 meghatározása így olyan tényezőktől függ, mint az idő, a mérték, az érintett érdekelt felek és a
713 rendelkezésre álló információk. Lényeges eljárási követelményeket a víz-keretirányelv, a
714 stratégiai környezeti vizsgálat, a környezeti hatásvizsgálat és az „aarhusi irányelvek” is
715 tartalmazzák, az eljárásnak pedig az EK-Szerződés alapelveit kell érvényesítenie, amely a
716 szennyező fizet elvét, az elővigyázatosság elvét és a megelőző intézkedéseket, a szennyezést
717 annak forrásánál történő megszüntetésével kapcsolatos alapelvet és a fenntarthatóság elvét
718 jelenti.
- 719 A fenntartható fejlesztéssel kapcsolatos iránymutatás az ENSZ fenntartható fejlesztési céljairól
720 szóló dokumentumokban található, például „A fenntartható európai jövő következő lépései” című
721 közleményben és a kapcsolódó munkadokumentumban, amelyet az Európai Bizottság
722 2016. november 22-én fogadott el⁵⁶. Ezen túlmenően a döntéshozatali folyamatnak be kell
723 tartania a felelősségteljes kormányzás elveit, ideértve a szakpolitikák következetességét, a
724 társadalmi befogadást és az átláthatóságot, valamint a lehető legjobban ki kell használnia az
725 elérhető alternatívákat. A kisvállalkozásokat érintő fejlesztések esetében ugyanazon víztestet
726 érintő hatások értékelésekor mérlegelni lehet az általános megközelítést a 4. cikk
727 (7) bekezdésének második pontjának alkalmazásakor.

⁵⁵ Lásd még a 20. számú CIS-iránymutatást is: http://ec.europa.eu/environment/water/water-framework/economics/pdf/Guidance_document%2020.pdf

⁵⁶ Elérhető a következő címen: http://ec.europa.eu/environment/sustainable-development/SDGs/implementation/index_en.htm

728 2. táblázat: Áttekintést nyújt a 4. cikk (7) bekezdése által lefedett módosításokról és tevékenységekről,
729 valamint a felszíni és felszín alatti víztestek különböző minőségi elemeivel való viszonyáról és a rájuk
730 gyakorolt hatásról.

- 731 1. A felszíni víztestek fizikai jellemzőinek új módosításai (hidromorfológiai változások) potenciális
732 közvetlen és/vagy közvetett hatással lehetnek a felszíni víztestek biológiai minőségi elemeire és
733 releváns támogató minőségi elemeire, valamint potenciális közvetett hatással lehetnek a felszín
734 alatti víz mennyiségi állapotára (pl. a felszíni víz hidrológiai vagy morfológiai változásai a felszín
735 alatti víz szintjének megváltozásához vezethetnek). Vannak a felszíni vagy felszín alatti víztestek
736 kémiai állapotát érintő potenciális, közvetett hatások is (pl. a vízkivétel csökkentheti a
737 hígítóképességet, és ezáltal növelheti a koncentrációkat).
- 738
- 739 2. A felszín alatti víz szintjének megváltozása potenciális közvetlen hatást gyakorolhat a felszín
740 alatti víz mennyiségi állapotára, de bizonyos esetekben közvetve hatást gyakorolhat a felszíni
741 vizek ökológiai állapotát meghatározó minőségi elemekre és/vagy a felszín alatti víz kémiai
742 állapotára is (lásd még a 3.4.2. fejezetet).
- 743 3. A 4. cikk (7) bekezdésének második pontja egy felszíni víztest kiváló állapota jó állapotúvá
744 romlásának új, fenntartható emberi fejlesztési tevékenység következményeképpen történő
745 bekövetkezésével kapcsolatos. A felszín alatti víz romlása nem tartozik e pont alá (ahogyan a
746 mennyiségi vagy a kémiai állapot sem), és a jelentősen módosított vagy mesterséges víztestek
747 sem az „állapotra” való közvetlen utalás miatt. Ugyancsak nem releváns a felszíni vizek vegyi
748 állapota tekintetében, mivel a kémiai állapot minőségi osztályai csak a „jó” vagy a „nem éri el a jó
749 állapotot” kategóriákat fedik le (víz-keretirányelv V. mellékletének 1.4.3. pontja), de a „kiváló”
750 kategóriát nem. A 4. cikk (7) bekezdésének második pontja releváns lehet például akkor, ha egy
751 új városi szennyvíztisztító telep (amennyiben ez új, fenntartható emberi fejlesztési
752 tevékenységnek minősül) kiváló állapotú felszíni víztestbe engedi a szennyvizet, ahol a kiváló
753 állapotról a jó ökológiai állapotra (de alább nem) történő romlás csak abban az esetben volna
754 engedélyezhető, ha teljesülnek a 4. cikk (7) bekezdése szerinti kritériumok.

755 **Vegye figyelembe, hogy a 4. cikk (7) bekezdése nem ad mentességet, ha a romlást pontszerű**
756 **vagy diffúz szennyezési források okozzák, amelyek a víztest állapotát a jó alá rontják**⁵⁷. Ez azért
757 van, mert a 4. cikk (7) bekezdésének első része csak egy felszíni víztest fizikai jellemzőinek újabb
758 keletű módosulását vagy a felszín alatti víztestek szintjében beállt változásokat tárgyalja, a pontszerű
759 vagy diffúz szennyezőforrásokat nem. A szennyező anyagok bejutását így potenciálisan csak a 4. cikk
760 (7) bekezdésének második része tárgyalja az új, fenntartható emberi fejlesztési tevékenységek
761 keretében, amely kizárólag a kiváló állapotú víztestek jó állapotúvá történő romlásához kapcsolódik.

762 **2. táblázat: A 4. cikk (7) bekezdése szerinti módosítások, minőségi elemek és lehetséges hatások**

Módosítások / változtatások / fenntartható emberi fejlesztési tevékenység a 4. cikk (7) bekezdése szerint	Felszíni víztestek			Felszín alatti víztestek		
	Ökológiai állapot / potenciál			Kémiai állapot	Mennyiségi állapot	Kémiai állapot
	Biológiai minőségi elemek	Támogató elemek				
		Hidromorfológiai minőségi elemek	Kémiai és fiziko- kémiai minőségi elemek			
1. A felszíni	Lehetséges	Lehetséges	Lehetséges	Lehetséges	Lehetséges	

57

20. számú

CIS-iránymutatás:

https://circabc.europa.eu/sd/a/2a3ec00a-d0e6-405f-bf66-60e212555db1/Guidance_documentN%C2%B020_Mars09.pdf[60e212555db1/Guidance_documentN%C2%B020_Mars09.pdf](https://circabc.europa.eu/sd/a/2a3ec00a-d0e6-405f-bf66-60e212555db1/Guidance_documentN%C2%B020_Mars09.pdf)

víztest fizikai jellemzőinek módosítása	közvetlen és/vagy közvetett hatások	közvetlen és/vagy közvetett hatások	közvetlen és/vagy közvetett hatások	közvetett hatások	közvetett hatások	közvetett hatások
2. A felszín alatti víz szintjének megváltozása	Lehetséges közvetett hatások	Lehetséges közvetett hatások	Lehetséges közvetett hatások	Lehetséges közvetett hatások	Lehetséges közvetlen hatások	Lehetséges közvetett hatások
3. Új, fenntartható emberi fejlesztési tevékenységek*	Lehetséges közvetlen és/vagy közvetett hatások	Lehetséges közvetlen és/vagy közvetett hatások	Lehetséges közvetlen és/vagy közvetett hatások	Nem alkalmazandó (mivel a kiváló állapot nincs meghatározva)	Nem alkalmazandó (mert ebben a konkrét összefüggésben nem szerepel)	

763 * Közelebről nem meghatározott, a lehetséges hatások lehetnek közvetettek vagy közvetlenek. Nem foglalkozik a felszín alatti
764 vizekkel, csak a felszíni vizek kiváló állapotról jó állapotra történő romlásával, ezért nem releváns a felszíni vizek kémiai állapota
765 tekintetében, mivel a felszíni vizek esetében a kiváló kémiai állapotnak nem létezik meghatározása. Szintén nem releváns a
766 mesterséges vagy a jelentősen módosított víztestek esetében, és ebből következően az ökológiai potenciál esetében sem,
767 mivel az „új, fenntartható emberi fejlesztési tevékenységek” csak a felszíni vizek kiváló állapotról jó állapotra történő romlásához
768 kapcsolódnak.

769 3.3.1 A víztest állapotára/potenciáljára kifejtett hatások időtartamára vonatkozó 770 megfontolások

771 Fontos tényező a javasolt tevékenységek által a víztest állapotára/potenciáljára gyakorolt hatás
772 időtartama. A javasolt tevékenységek az alábbiakhoz vezethetnek:

- 773 i. a minőségi elemekre gyakorolt ideiglenes hatások, lehetővé téve a víztest
774 állapotának/potenciáljának rövid időn belül történő helyreállítását;
- 775 ii. hosszú távú hatások, amelyek a víztest állapotát/potenciálját tartósan vagy hosszú időre
776 változtatják meg, és az eredeti állapot várhatóan nem áll helyre.

777 Ha egy elem állapota vagy potenciálja rövid ideig, csak átmenetileg érintett, és várhatóan rövid időn
778 belül – természetes módon, vagy enyhítő intézkedéseknek köszönhetően – helyreáll, és nem jár
779 hosszú távú negatív következményekkel, az ilyen ingadozások nem jelentik az állapot/potenciál
780 romlását, és a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat elvégzése nem szükséges. Ha a víztest
781 állapotára/potenciáljára gyakorolt hatás várhatóan tartós vagy hosszú ideig tart, az ilyen
782 tevékenységeket a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálatnak kell alávetni.

783 A „rövid ideig” vagy „hosszú ideig” kifejezésekhez nem kapcsolódik definíció. A nyomonkövetési
784 programok⁵⁸ gyakorisága azonban jelzésként szolgálhat.

785 A hatások időtartama a javasolt tevékenység jellegétől függ. Állandó vagy hosszú távú hatások
786 folyamatos, vagy éppen folyamatban lévő módosítások vagy tevékenységek következtében
787 alakulhatnak ki (pl. jelentős hidromorfológiai változások következményeként fellépő romlás, kiváló
788 állapotról jó állapotra való romlás a szennyező anyagok folyamatos kibocsátása miatt, a felszín alatti
789 vizek állapotának folyamatos vízkinyerés miatti romlása).

790 Az ideiglenes rövid távú hatások rövid időtartamú emberi tevékenységek (pl. építési és karbantartási
791 munkálatok) eredményeként jöhetnek létre. Például az építési fázisban történő módosítások
792 eredményeképpen bekövetkező ideiglenes hatásokat nem szükséges kezelni mindaddig, amíg nincs

⁵⁸ Lásd a víz-keretirányelv V. mellékletének 1.3.4. és 2.2.3. pontját.

793 hosszú távú káros következményük, és a víztest állapota vagy potenciálja várhatóan a későbbiekben
794 sem romlik.

795 A karbantartás szempontjából a gyakoriság befolyásolhatja egy víztest állapotát vagy potenciálját. A
796 gyakori karbantartási műveletekről a fokozott megfigyelést előnyben részesítő gyakorlatra és az igény
797 szerinti, csak rövid távú hatással járó cselekvésre történő áttérés csökkentheti a hatásokat, megőrizve
798 a használatot. Ugyanakkor, ha más esetekben a karbantartást nem rendszeresen vagy nemrégiben
799 végezték el, megtörténhet, hogy ugyanolyan hatással lesz az ökológiai állapotra/potenciálra, mint a
800 teljesen új munkálatok. Más szóval, ha a víztest állapotát/potenciálját helyreállították/stabilizálták a
801 legutóbbi karbantartás óta, az a tény, hogy a munkálat mérnöki szempontból „karbantartásnak”
802 minősül, nem feltétlenül jelenti azt, hogy nem lehet hatással a víztest állapotára. Az ilyen esetekben a
803 „karbantartási” tevékenységet ugyanúgy kell értékelni, mint egy javasolt új fizikai módosítást, és
804 megtörténhet, hogy a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat elvégzésére lesz szükség.

805 Ne feledje, hogy a rendszeres karbantartási munkák (pl. a karbantartási kotrás) hozzájárulhatnak a jó
806 ökológiai állapot elérésének megfiúsulásához. Miközben azonban a megszűnt karbantartás lehetővé
807 teheti a víztest számára a jó állapot elérését, a karbantartási tevékenységek leállítása vagy
808 korlátozása a kijelölt jelentősen módosított víztestek esetében ugyancsak „a használatra nézve
809 jelentős mértékben káros hatású” lehet a 4. cikk (3) bekezdése értelmében, amelyre vonatkozóan a
810 kijelölés megtörtént. Ezekben az esetekben a „jó ökológiai potenciál” meghatározásakor figyelembe
811 kell venni a karbantartási munkákat, így a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat alkalmazása
812 elkerülhető.

813 Egyedi esetekben ideiglenes kedvezőtlen hatás tapasztalható a minőségi elemekben a víztest
814 állapotának vagy potenciáljának javítását szolgáló intézkedési program szerinti intézkedések
815 végrehajtása eredményeképpen (pl. morfológiai helyreállítási intézkedések). Ez annak köszönhető,
816 hogy a természetnek időre lehet szüksége a regenerációhoz, vagy hogy az intézkedések esetében
817 időre van szükség a teljes ökológiai hatékonyság eléréséhez az ökoszisztémába történő beavatkozás
818 után. Megtörténhet, hogy az ilyen esetekre a 4. cikk (4) bekezdése szerinti mentességek vonatkoznak
819 a „természetes körülmények” alapján (lásd az 5.5.3. fejezetet), de várhatóan nincs szükség a 4. cikk
820 (7) bekezdése szerinti vizsgálatra.

821 Végül a 4. cikk (7) bekezdésével összefüggésben a hatásokra vonatkozó fent említett, időbeli
822 megfontolásokat meg kell különböztetni a 4. cikk (6) bekezdésének értelmében vett „időszakos
823 leromlástól”, amely csak olyan *természetes ok vagy vis maior* esetében érvényes, amelyek
824 kivételesek vagy észszerűen nem voltak előreláthatóak (pl. szélsőséges árvizek vagy hosszan tartó
825 aszályok okozta romlás).

826 **3.3.2 A módosítás mértékére és a víztestek körülhatárolására vonatkozó megfontolások**

827 A módosítás mérete vagy a környezeti hatásvizsgálat elvégzésének kötelezettsége nem feltétlenül
828 releváns kritérium azon kérdés megválaszolására, hogy szükség van-e a 4. cikk (7) bekezdése
829 szerinti vizsgálat elvégzésére. A releváns megközelítés annak felmérése, hogy egy adott projekt –
830 annak jelentőségétől függetlenül – okozhatja-e egy víztest állapotának/potenciáljának romlását, vagy
831 megakadályozza-e a jó állapot/potenciál elérését. Így bármilyen méretű projekt a 4. cikk
832 (7) bekezdésének hatálya alá tartozhat.

833 A módosítások által a víztest állapotára/potenciáljára tett lehetséges hatások eltérőek lehetnek,
834 függetlenül a javasolt módosítás méretétől, de függhetnek pl. attól, hogy érintenek-e a víztest állapota

835 szempontjából fontos élőhelyeket. Ezért a hatások eltérőek lehetnek a módosítások tekintetében a
836 víztestnek az ökoszisztémára kifejtett jelentős hatás nélküli szakaszain a rendkívül érzékeny,
837 kulcsfontosságú élőhelyeket tartalmazó – pl. adott halfaj ivási helyét képező – szakaszokhoz képest.

838 Ebben az összefüggésben másik fontos szempont a víztestek alapos körülhatárolása. A „víztest” a
839 felszíni vagy felszín alatti víznek olyan egybefüggő különálló és jelentős eleme a vízgyűjtőn (vízgyűjtő
840 kerületen) belül, amelyre az irányelv környezetvédelmi célkitűzéseit kell alkalmazni. Ezért a „víztestek”
841 azonosításának fő célja az állapot pontos leírásának lehetővé tétele és a környezeti célkitűzésekkel
842 való összehasonlítása⁵⁹. A víztestek alapos körülhatárolása ezért elengedhetetlen. Ez azért fontos,
843 mivel egy adott projektnek a víztest állapotára/potenciáljára gyakorolt hatásainak vizsgálati
844 eredményei eltérőek lehetnek attól függően, hogy a víztest megfelelően van-e körülhatárolva.

845 Továbbá, bár a módosítás mértéke is releváns lehet (például a morfológiai módosítás hosszúsága
846 vagy a terület, ahol a felszín alatti víz szintje megváltozik), az olyan kritériumok, amelyek kizárólag a
847 víztest módosítani kívánt részét veszik figyelembe, nem feltétlenül értelmezhetők. A víztest egy
848 bizonyos, érzékeny szakaszán végzett kisebb módosítások például esetlegesen súlyosabbak
849 lehetnek, mint a nagyobb változások ugyanazon víztest kevésbé érzékeny szakaszán.

850 Ezért a releváns szempont, hogy a javasolt módosítás befolyásolja-e egy víztest állapotát/potenciálját.
851 A tagállamok máskülönben nem tudják helyesen alkalmazni az irányelv célkitűzéseit. A meglévő
852 módosításokon végzett terhelési és hatásvizsgálatok során szerzett tapasztalatok hasznosak lehetnek
853 ebben az összefüggésben.

854 **3.3.3 A 4. cikk (7) bekezdésének hatálya kívül eső projektek**

855 Az iránymutatás a 4. cikk (7) bekezdésének hatálya és alkalmazhatósága alá tartozó projektekre
856 összpontosít. A teljesség érdekében röviden foglalkozunk az alkalmazási körön kívül eső projektekkel
857 is. Azok a projektek, amelyekre a felszíni víztestek fizikai jellemzőinek új módosításai, a felszín alatti
858 víz szintjének megváltozása, vagy az új, fenntartható emberi fejlesztési tevékenységek kritériumai
859 nem érvényesek, és amelyek következképpen nem tartoznak a 4. cikk (7) bekezdésének hatálya
860 alá, befolyásolhatják a víztestek állapotát/potenciálját. A 4. cikk (7) bekezdésének „alkalmazhatósági
861 értékelésében” ismertetett lépések hasznosak lehetnek ebben a tágabb összefüggésben annak
862 értékelésére, hogy az ilyen projektek ronthatják-e vagy veszélyeztethetik-e a víz-keretirányelv
863 célkitűzéseinek megvalósítását.

864 Amennyiben az értékelés arra a következtetésre jut, hogy az ilyen projektek várhatóan nem okozzák a
865 víztestek jó állapotának/potenciáljának romlását vagy a jó állapot/potenciál elérését, a jóváhagyás
866 megadható a víz-keretirányelvnek megfelelően. Megjegyzendő, hogy amennyiben az értékelés arra a
867 következtetésre jut, hogy az ilyen projektek várhatóan a víztestek jó állapotának/potenciáljának
868 romlását okozzák vagy akadályozzák a jó állapot/potenciál elérését, és ezek a projektek nem
869 tartoznak a 4. cikk (7) bekezdésének hatálya alá, a jóváhagyás nem adható meg a víz-
870 keretirányelvnek megfelelően.

---

⁵⁹ 2. számú, iránymutatásokat tartalmazó dokumentáció a víztestek azonosításáról (Guidance Document No 2 - Identification of Water Bodies), lásd: <https://circabc.europa.eu/sd/a/655e3e31-3b5d-4053-be19-15bd22b15ba9/Guidance%20No%20%20-%20Identification%20of%20water%20bodies.pdf>

871 **3.4 A 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálatot kiváltó feltételek**

872 A víz-keretirányelv környezetvédelmi célkitűzései az irányelv 4. cikkében található (az összefoglalót
873 lásd a 3.2. fejezetben). A 4. cikk (7) bekezdésének hatályát és a projektek 4. cikk (7) bekezdése
874 szerinti lehetséges hatásait – 1. a felszíni víztestek fizikai jellemzőinek új módosításai, 2. a felszín
875 alatti víz szintjének megváltozása, valamint 3. új, fenntartható emberi fejlesztési tevékenységek – a
876 3.3. fejezet tárgyalja. Két alapvető célkitűzés van, amelyekhez viszonyítva az ilyen új fejlesztéseket
877 értékelni kell, ez pedig annak vizsgálata, hogy a fejlesztések:

- 878 • a felszíni vagy felszín alatti víztestek állapotának (vagy potenciáljának) romlását okozzák-e,
879 vagy
- 880 • akadályozzák-e a felszín alatti víz jó állapotának elérését, vagy a jó ökológiai állapot/potenciál
881 elérését olyan víztesteknél, amelyek jelenleg nem képesek elérni ezt az állapotot/potenciált.

882 A következő pontosítások érhetőek el⁶⁰ azzal kapcsolatban, hogy az új fejlesztések értékelésekor
883 miként kell értelmezni az irányelv környezetvédelmi célkitűzéseinek betartását:

- 884 • a fejlesztéshez nem járulhat hozzá az engedélyező hatóság, ha a projekt a felszíni vizek
885 állapotának romlását okozhatja, vagy ha veszélyezteti egy felszíni víztest jó állapotának, jó
886 ökológiai potenciáljának és a jó, kémiai felszíni víz állapotának elérését az irányelvben
887 meghatározott időpontig, kivéve, ha eltérés engedélyezett;
- 888 • az érintett felszíni víztest „állapotának romlása” a víz-keretirányelv V. melléklete szerinti
889 „minőségi elemek” egyikének egy kategóriával történő csökkenését jelenti, még akkor is, ha a
890 csökkenés a felszíni víztest nem teljes egészére eredményezi az osztályozás csökkenését;
- 891 • ha a minőségi elem már a legalacsonyabb osztályban van, akkor ennek az elemnek a romlása
892 a víz-keretirányelv 4. cikke (1) bekezdése a) pontjának i. alpontja értelmében a víztest
893 állapotának romlását jelenti.

894 A következő fejezetek célja a fentiekben vázolt alapelvek felszíni és felszín alatti víztestekre történő
895 gyakorlati alkalmazásának illusztrálása példák és megfontolások segítségével. Ne feledje, hogy ezen
896 elvek gyakorlati alkalmazása és az arra vonatkozó, kapcsolódó értékelések, hogy egy tervezett projekt
897 várhatóan a jó állapot/potenciál romlását vagy ennek elérését veszélyezteti-e, bizonyos projektek
898 esetében egyértelműbb és megbízhatóbb, más esetben azonban nagyobb kihívást jelent. A
899 kapcsolódó gyakorlati megfontolások az iránymutatás 3.7. és 4.1. fejezeteiben találhatók.

900 **3.4.1 Gyakorlati megfontolások és példák a felszíni víztestekre**

901 A fenti pontosítások alapján a következő gyakorlati példák a felszíni vizekre vonatkoznak, hogy
902 bemutassák azokat a feltételeket, amelyek esetén a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat elvégzése
903 szükségessé válik egy új módosítás vagy új, fenntartható emberi fejlesztési tevékenység
904 engedélyezésére vonatkozóan.

905 Az 1. példa egy olyan esetet szemléltet, amelyben a víztest általános ökológiai állapota egy javasolt új
906 módosítás következtében romolhat, és ennél fogva a 4. cikk (7) bekezdés szerinti vizsgálatot el kell
907 végezni.

---

⁶⁰ a C-461/13 Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland e.V. kontra Bundesrepublik Deutschland ügy:
<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=9ea7d0f130d6146e624bf57c46808158f287aced950b.e34KaxiLc3eQc40LaxqMbN4Pax8Le0?text=&docid=165446&pageIndex=0&doclang=HU&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=11661>

908 **3. táblázat: 1. példa: Az általános állapot romlása**

1. példa - Az általános állapot romlása									
Kiindulópont: Valamely minőségi elem legrosszabb (ebben az esetben mérsékelt) állapota által meghatározott ökológiai állapot.									
A módosítás hatása: Az általános állapot az egyes minőségi elemek romlása miatt romolhat (ebben a példában a bentikus gerinctelen és halfauna a morfológia romlásának hatásaként), ezzel előidézve a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat elvégzését. Ebben az esetben például a víztest általános állapota mérsékeltől gyengére módosul.									
Minőségi elemek	Biológiai minőségi elemek			A biológiai elemeket támogató hidromorfológiai minőségi elemek			A biológiai elemeket támogató kémiai és fizikai-kémiai minőségi elemek		Általános ökológiai állapot
	Vízi növényzet	Bentikus gerinctelen fauna	Halfauna	Hidrológia	Morfológia	Folytonosság	Általános viszonyok	Vízgyűjtő-specifikus szennyezőanyagok	
Kiindulópont	2	2	3	rosszabb mint 2**	2*	rosszabb mint 2**	2*	2	3
A módosítás hatása	2	3	4	rosszabb mint 2**	rosszabb mint 2**	rosszabb mint 2**	2*	2	4

909 1: kiváló; 2: jó; 3: mérsékelt; 4: gyenge; 5: rossz

910 * Olyan viszonyok, amelyek között a biológiai minőségi elemek jó állapotra vonatkozó előírt értékeinek teljesítése megvalósítható.

911 ** Olyan viszonyok, amelyek között a biológiai minőségi elemek jó állapotra vonatkozó előírt értékeinek teljesítése nem valósítható meg.

912 A 2. példa egy olyan esetet szemléltet, amelyben a víztest általános ökológiai állapota fennmarad, de
 913 az egyik biológiai minőségi elem egy javasolt új módosítás következtében romolhat, és ennek
 914 következtében el kell végezni a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálatot.

915 **4. táblázat: 2. példa – Az általános állapot marad, de egy biológiai minőségi elem romlik**

2. példa – Az általános állapot marad, de egy biológiai minőségi elem romlik									
Kiindulópont: Valamely minőségi elem legrosszabb állapota által meghatározott ökológiai állapot (ebben az esetben „jó”).									
A módosítás hatása: Az általános ökológiai állapot jó marad, de az egyik biológiai minőségi elem romolhat – ebben a példában a halfauna – a minőségi elemek hidrológiájának és folytonosságának romlása következtében, ezért a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat elvégzése szükséges.									
Minőségi elemek	Biológiai minőségi elemek			A biológiai elemeket támogató hidromorfológiai minőségi elemek			A biológiai elemeket támogató kémiai és fizikai-kémiai minőségi elemek		Általános ökológiai állapot
	Vízi növényzet	Bentikus gerinctelen fauna	Halfauna	Hidrológia	Morfológia	Folytonosság	Általános viszonyok	Vízgyűjtő-specifikus szennyezőanyagok	
Kiindulópont	2	1	1	1	1	1	2*	1	2
A módosítás hatása	2	1	2	2*	1	2*	2*	1	2

916 1: kiváló; 2: jó; 3: mérsékelt; 4: gyenge; 5: rossz

917 * Olyan viszonyok, amelyek között a biológiai minőségi elemek jó állapotra vonatkozó előírt értékeinek teljesítése megvalósítható.

918 A 3. példa egy olyan esetet szemléltet, amelyben a víztest általános ökológiai állapota egy javasolt új
 919 módosítás következtében kiváló értékűről jóra romolhat, és ennek következtében el kell végezni a
 920 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálatot.

921 **5. táblázat: 3. példa – Romlás kiváló állapotról jó állapotra**

3. példa – Romlás kiváló állapotról jó állapotra				
Kiindulópont: Az általános ökológiai állapot kiváló, mivel minden minőségi elem kiváló besorolású.				
A módosítás hatása: Egyes minőségi elemek romolhatnak (ebben a példában a bentikus gerinctelen állatvilág, a halfauna és a morfológia), és így az általános állapot kiválóról jóra romolhat, amelynek következtében el kell végezni a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálatot.				
Minőségi	Biológiai minőségi elemek	A biológiai elemeket támogató	A biológiai elemeket	Általános

elemek				hidromorfológiai minőségi elemek			támogató kémiai és fizikai-kémiai minőségi elemek		ökológiai állapot
	Vízi növényzet	Bentikus gerinctelen fauna	Halfauna	Hidrológia	Morfológia	Folytonosság	Általános viszonyok	Vízgyűjtő-specifikus szennyezőanyagok	
Kiindulópont	1	1	1	1	1	1	1	1	1
A módosítás hatása	1	2	2	1	2*	1	1	1	2

922 1: kiváló; 2: jó; 3: mérsékelt; 4: gyenge; 5: rossz

923 * Olyan viszonyok, amelyek között a biológiai minőségi elemek jó állapotra vonatkozó előírt értékeinek teljesítése megvalósítható.

924 A 4. példa egy olyan esetet szemléltet, amelyben a már legalacsonyabb osztályba (rossz) tartozó
 925 minőségi elem tovább romolhat. Vegye figyelembe, hogy a már eleve legalacsonyabb osztályba
 926 tartozó minőségi elem további romlása romlásnak minősül, amelynek következtében a 4. cikk
 927 (7) bekezdése szerinti vizsgálat válik szükségessé.

928 Azaz a már eleve legalacsonyabb osztályba tartozó minőségi elemek további romlásával kapcsolatos
 929 megfontolások olyan szempontokat is tartalmazhatnak például, hogy – észszerű értékelés alapján –
 930 mérhető-e a további romlás, vagy hogy a romlás kimutatható káros mellékhatással van-e a vizsgált
 931 víztest szerkezetére és funkciójára. Továbbá, a víz-keretirányelv általános kontextusának és a 4. cikk
 932 (7) bekezdése konkrét követelményeinek tükröződnie kell, azaz a **4. cikk (7) bekezdésében előírt**
 933 **feltételek alkalmazandók, amennyiben a javasolt módosítás megakadályozza a jó**
 934 **állapot/potenciál elérését.** Az olyan víztestek további romlása, amelyek már jelenleg sem érik el ezt
 935 az állapotot vagy potenciált, és amely valójában a legalacsonyabb osztályba tartozik, még
 936 messzebbre viszi a víztestet a víz-keretirányelv célkitűzéseinek megvalósításától, és ezáltal az ilyen
 937 víztestek védelmének, javításának és helyreállításának szükségességétől. Ebből az következik, hogy
 938 a hatóságoknak különösen oda kell figyelniük a már eleve a legalacsonyabb osztályba tartozó
 939 minőségi elemek további romlására.

940 **6. táblázat: 4. példa – Felszíni víztest már eleve a legalacsonyabb osztályban lévő minőségi elemének**
 941 **romlása**

4. példa – Felszíni víztest már eleve a legalacsonyabb osztályban lévő minőségi elemének romlása									
Kiindulópont: Az általános ökológiai állapot rossz, mivel egy minőségi elem rossz besorolású (halfauna).									
A módosítás hatása: A már eleve a legalacsonyabb osztályba (rossz) tartozó minőségi elem tovább romlik (ebben a példában a halfauna összetételének vagy bőségének további romlása morfológiai változások miatt), amely a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat elvégzését teszi szükségessé. Vegye figyelembe, hogy már eleve a legalacsonyabb osztályba tartozó minőségi elem további romlása romlásnak minősül, amely még messzebbre viszi a víztestet a víz-keretirányelv célkitűzéseinek megvalósításától.									
Minőségi elemek	Biológiai minőségi elemek			A biológiai elemeket támogató hidromorfológiai minőségi elemek			A biológiai elemeket támogató kémiai és fizikai-kémiai minőségi elemek		Általános ökológiai állapot
	Vízi növényzet	Bentikus gerinctelen fauna	Halfauna	Hidrológia	Morfológia	Folytonosság	Általános viszonyok	Vízgyűjtő-specifikus szennyezőanyagok	
Kiindulópont	2	3	5	rosszabb mint 2**	2*	rosszabb mint 2**	rosszabb mint 2**	rosszabb mint 2**	5
A módosítás hatása	2	3	5↓	rosszabb mint 2**	rosszabb mint 2**	rosszabb mint 2**	rosszabb mint 2**	rosszabb mint 2**	5

942 1: kiváló; 2: jó; 3: mérsékelt; 4: gyenge; 5: rossz

943 * Olyan viszonyok, amelyek között a biológiai minőségi elemek jó állapotra vonatkozó előírt értékeinek teljesítése megvalósítható.

944 ** Olyan viszonyok, amelyek között a biológiai minőségi elemek jó állapotra vonatkozó előírt értékeinek teljesítése nem valósítható meg.

945

946 **A támogató elemek szerepére vonatkozó gyakorlati szempontok**

947 A felszíni vizek kategóriába tartozó minőségi elemek jegyzékei három „elemcsoportra” oszlanak: 1.
 948 biológiai elemek; 2. biológiai elemeket támogató hidromorfológiai elemek, és 3. biológiai elemeket
 949 támogató kémiai és fizikai-kémiai elemek (lásd a víz-keretirányelv V. mellékletét).

950 *A biológiai minőségi elemeket támogató hidromorfológiai elemek*

951 Amint az a 13. számú CIS-iránymutatásban⁶¹ is szerepel, a hidromorfológiai minőségi elemek értékeit
 952 figyelembe kell venni a víztestek kiváló ökológiai állapotba (és maximális ökológiai potenciállal
 953 rendelkező osztályba) történő besorolásakor, azaz amikor kiváló ökológiai állapotról (vagy maximális
 954 ökológiai potenciálról) jó ökológiai állapotúvá (vagy potenciállal rendelkezővé) minősítik le őket.
 955 Minden egyéb állapot-/potenciálosztály esetében a hidromorfológiai elemeknek olyan feltételeknek kell
 956 megfelelniük, amelyek összhangban vannak a biológiai minőségi elemek megadott értékeinek
 957 elérésével. Ezért a víztestek jó, mérsékelt, gyenge vagy rossz ökológiai állapot-/potenciálosztályba
 958 történő besorolását a biológiai minőségi elemek körülményei alapján el lehet végezni.

959 Vegye figyelembe, hogy a támogató elemek körülményeinek összhangban kell lenniük a biológiai
 960 minőségi elemek esetében meghatározott értékek elérésével, és az illetékes hatóságoknak adott
 961 esetben képesnek kell lenniük annak megállapítására, hogy a támogató elem feltételei összhangban
 962 vannak-e a biológiai minőségi elemekre vonatkozó meghatározott értékekkel. A 2. és a 3. példa olyan
 963 eseteket szemléltet, amelyeknél a biológiai minőségi elemek várhatóan romlanak a biológiai elemeket
 964 támogató, egyéni hidromorfológiai minőségi elemeknek a javasolt módosítás következtében történő
 965 romlása miatt, és ennek következtében el kell végezni a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálatot.

⁶¹ Lásd az ökológiai állapot és az ökológiai potenciál besorolásával kapcsolatos megközelítésről szóló, 13. számú CIS-iránymutatás (CIS Guidance Document No. 13 on the overall approach to the classification of ecological status and ecological potential) 2. fejezetét és 1. ábráját: [https://circabc.europa.eu/sd/a/06480e87-27a6-41e6-b165-0581c2b046ad/Guidance%20No%2013%20-%20Classification%20of%20Ecological%20Status%20\(WG%20A\).pdf](https://circabc.europa.eu/sd/a/06480e87-27a6-41e6-b165-0581c2b046ad/Guidance%20No%2013%20-%20Classification%20of%20Ecological%20Status%20(WG%20A).pdf)

966 Ebben az összefüggésben meg kell fontolni azt a kérdést is, hogy vajon egy új módosítás
967 veszélyezteti-e a jó állapotot/potenciált. Példa erre egy olyan víztest, amely jelenleg például
968 szennyezés miatt nem éri el a jó állapotot/potenciált, de a hidromorfológiai viszonyok összhangban
969 vannak a jó állapot/potenciál eléréséhez szükséges követelményekkel. Megtörténhet, hogy egy
970 tervezett új módosítás, amelynek következtében egy hidromorfológiai minőségi elem várhatóan
971 romlani fog (pl. az értékekre vonatkozó morfológia csak a mérsékelt állapottal/potenciállal van
972 összhangban), nem azonnal rontja a biológiai minőségi elemet (amely a szennyezés miatt már eleve a
973 jó állapotnál alacsonyabb szinten van), de veszélyeztetheti a jó állapot/potenciál elérését a vízgyűjtő-
974 gazdálkodási terv intézkedési programjába tartozó szennyezéscsökkentő intézkedések végrehajtása
975 után. Ebben az esetben a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálatra volna szükség annak ellenére,
976 hogy várhatóan egyetlen biológiai minőségi elem sem romlana a módosítás végrehajtását követően.

977 A fentiek feltételezik, hogy a biológiai minőségi elemek értékelési módszereinek alkalmasnak kell
978 lenniük a hidromorfológiai elemek módosításainak megértésére annak megállapítása érdekében, hogy
979 ezek egyenértékűek-e a biológiai minőségi elemek állapotának/potenciáljának romlásával, illetve a jó
980 állapot/potenciál elérésének megghiúsulásával. Ellenkező esetben célzottabb módszertan
981 alkalmazására van szükség kiemelten e támogató, minőségi elemek esetében⁶².

982 Mint rámutattunk, szükség van a tagállamok által kidolgozott olyan módszertanokra, amelyek lehetővé
983 teszik a támogató minőségi elemek megváltozott feltételeinek a biológiai minőségi elemekre tett
984 várható hatásainak kimutatását. Ez a probléma különösen releváns lehet azokban az esetekben, ahol
985 például a biológiai minőségi elemek állapota/potenciálja jó, és a hidromorfológiai minőségi elem a
986 módosítás végrehajtását követően várhatóan a kiváló állapotról a kiváló állapotú osztálynak nem
987 megfelelő feltételekre romlik. Az egységes módszertan hiányában célszerű az elővigyázatossági
988 megközelítés alkalmazása, azaz a tervezett módosítás engedélyezési eljárása során a 4. cikk
989 (7) bekezdése szerinti vizsgálat elvégzése.

990 A gyakorlatban ezért egy víztest minőségi elemeinek – többek között a támogató elemek – meglévő
991 feltételeivel kapcsolatos adatok (pl. a nyomkövetési programokból származó adatok) és a
992 különböző osztályok (pl. kiváló, jó, mérsékelt, gyenge, rossz) előre meghatározott hidromorfológiai
993 szabványai hozzájárulhatnak a javasolt új módosítás biológiai környezetre gyakorolt kockázatának
994 értékeléséhez. Ezek bármelyikének (hidrológia, morfológia vagy folytonosság) romlása azt jelzi, hogy
995 egy vagy több biológiai minőségi elem esetében jelentős kockázat áll fenn, és a javasolt új módosítás
996 által okozott esetleges romlás megállapítására irányuló határozatokra van szükség,
997 következésképpen el kell végezni a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálatot (lásd még az Egyesült
998 Királyságból/Skóciából származó kapcsolódó esettanulmányt).

---

⁶² A Közös Kutatóközpont „Európai felszíni vizek ökológiai értékelési módszerei – a felszíni vizek terhelésérzékenységének áttekintése” című vitaanyaga (JRC Discussion Paper – European surface water ecological assessment methods – an overview of their sensitivity to pressures) rámutat arra, hogy az interkalibrációs műszaki jelentésekben nem sok bizonyíték támasztja alá azt, hogy a jelenleg használt BQE-módszerek (BQE: biological quality elements, biológiai minőségi elemek) megbízhatóan észlelik a hidromorfológiai változtatások hatásait. Annak biztosítása érdekében, hogy a hidromorfológiai terhelések és ezek hatásai ne maradjanak észrevétlenek, nagyon fontos, hogy a biológiai minőségi elemek mellett hidromorfológiai osztályozási módszereket is használjunk. Lásd: https://circabc.europa.eu/sd/a/0ce84a75-0988-44c5-b02e-c10e3ceb1363/7%20-%20BQEs_Pressures_sep2017.docx

999

1. esettanulmány: Hogyan használhatók a hidromorfológiai szabványok az állapotromlás megelőzésére?
Ország: Egyesült Királyság/Skócia
Skócia keretszabályozásában van egy előírás arra vonatkozóan, hogy a vízi környezetet potenciálisan hátrányosan befolyásoló valamennyi tevékenységet – többek között a vízkinyerést; a tározó létesítmények építését; valamint a felszíni vizek területén vagy azok közelében található egyéb épületek vagy mérnöki munkák kivitelezését – előzetesen engedélyezni kell.   Az előzetes engedélyezési folyamat első lépéseként a szabályozó hatóság (a Skót Környezetvédelmi Ügynökség, SEPA) értékeli a javasolt tevékenység által a vízi környezetre gyakorolt kockázatot.   Ez a kockázateértékelés magában foglalja a következőket: (i) a javasolt tevékenység várhatóan hogyan változtatja meg a víztest hidromorfológiai minőségi elemeit (hidrológia, morfológia és folytonosság), valamint   (ii) ezek a változások várhatóan hogyan befolyásolják a víztest biológiai minőségi elemeit.   A hidromorfológiai minőségi elemek megváltozásának előrejelzéséhez az elemek meglévő állapotával kapcsolatos adatokra van szükség. Ezt a SEPA nyomonkövetési és modellezési programjai végzik el, szükség szerint a fejlesztő által szolgáltatott adatok segítségével. A SEPA például modellezett becslésekkel rendelkezik minden folyóra vonatkozóan azzal kapcsolatban, hogy milyen mértékben módosult a folyásuk a jelenlegi vízkivételek, kibocsátások és tározások következtében.   A biológiai környezetre gyakorolt kockázat értékelése érdekében a SEPA az előre meghatározott kiváló, jó, mérsékelt és gyenge hidromorfológiai szabványokkal összehasonlítja a javaslatnak a víztest hidromorfológiájára gyakorolt módosításait. Ezeket a szabványokat úgy határozták meg, hogy ezek bármelyikének (hidrológia, morfológia vagy folytonosság) megsértése azt jelzi, hogy egy vagy több biológiai minőségi elem esetében jelentős kockázat áll fenn. Amennyiben a SEPA úgy véli, hogy egy javaslat várhatóan megsérti a szabványokat, következésképpen az állapot romlik, kizárólag akkor hagyja jóvá a javaslatot, ha teljesülnek a 4. cikk (7) bekezdésében előírt követelmények.   A hidromorfológiai szabványok egy rendszeresen frissített, nemzeti szinten koordinált folyamatból származnak, amely az Egyesült Királyságban és máshol dolgozó kutatási, adat- és műszaki szakértőket fog össze. A SEPA-nak kiadott szabványok miniszteri utasítások. Az utasítások többek között standardokat határoz meg a folyók folyására, a tavak szintjére és a folyók morfológiai feltételeire vonatkozóan. 2017-ben fejeződik be a legutóbbira vonatkozó standardok átfogó felülvizsgálata, és a felülvizsgált standardok tükrözni fogják a tudományos ismeretek aktuális állapotát.   A standardok lehetővé teszik a SEPA számára, hogy: • hatékonyan és következetesen felmérje a fejlesztések által okozott romlás kockázatát, függetlenül attól, hogy ez a veszély a víztest általános állapotára, vagy egyes olyan biológiai minőségi elemek állapotára nézve áll fenn, amelyek magasabb állapottal rendelkeznek, mint a teljes víztest (pl. ha egy víztest egészében véve jó állapotú osztályban van, de egyes biológiai elemek kiváló állapotban vannak);   • a jó állapotnál alacsonyabb osztályban lévő víztestek (pl. szennyezés miatt) esetében értékelje annak kockázatát, hogy a fejlesztés veszélyeztetheti-e a jó állapot jövőbeni elérését (pl. a jó besoroláshoz szükséges egy vagy több hidromorfológiai előírás megsértésével), valamint   • segítséget nyújtson a leendő projektgazdáknak azáltal, hogy információt nyújt olyan volumenű fejlesztésekről, amelyek a vízi környezet különféle részein előreláthatólag a romlás vagy a jövőbeli állapot elérésének veszélyeztetése nélkül megvalósíthatók.

1000

1001 *A biológiai elemeket támogató kémiai és fizikai-kémiai elemek*

1002 A biológiai elemeket támogató kémiai és fizikai-kémiai elemek általános feltételeket és a vízgyűjtő
1003 konkrét szennyező anyagait ölelik fel. A biológiai elemeket támogató kémiai és a fizikai-kémiai
1004 minőségi elemek értékeit figyelembe kell venni a víztestek kiváló és jó ökológiai állapotba, illetve a
1005 maximális és jó ökológiai potenciállal rendelkező osztályba történő besorolásakor, azaz amikor kiváló
1006 ökológiai állapotról (vagy maximális ökológiai potenciálról) jó ökológiai állapotúvá (vagy jó ökológiai
1007 potenciállal rendelkezővé), illetve jó ökológiai potenciálról mérsékelt ökológiai állapotúvá/potenciállal
1008 rendelkezővé) minősítik le őket. Minden egyéb állapot-/potenciálosztály esetében a kémiai és a fizikai-
1009 kémiai elemeknek „olyan feltételeknek kell megfelelniük, amelyek összhangban vannak a biológiai

1010 minőségi elemek megadott értékeinek elérésével” (lásd a víz-keretirányelv V. mellékletét és a
1011 13. számú CIS-iránymutatást).

1012

1013 Az **általános feltételek** relevánsak lehetnek a 4. cikk (7) bekezdésének összefüggésében a 4. cikk
1014 (7) bekezdésének alkalmazási köre és a kapcsolódó hatások miatt (lásd a 3.3. fejezetet).
1015 Megjegyzendő, hogy az általános feltételek feltételcsoportot alkotnak. A gyakorlatban az általános
1016 feltételeknek (átlátszóság, hőmérsékleti viszonyok, oxigén-háztartási viszonyok, sótartalom,
1017 savasodási állapot, tápanyagviszonyok) a biológiai minőségi elemek állapotában is meg kell jelenniük,
1018 és az illetékes hatóságoknak adott esetben meg kell állapítaniuk, hogy a támogató elem feltételei
1019 összhangban vannak-e a biológiai minőségi elemekre vonatkozó meghatározott értékekkel. Ezek
1020 bármelyikének romlása azt jelzi, hogy egy vagy több biológiai minőségi elem esetében jelentős
1021 kockázat áll fenn, és a javasolt új módosítás által okozott esetleges romlás megállapítására irányuló
1022 határozatokra van szükség, következésképpen el kell végezni a 4. cikk (7) bekezdése szerinti
1023 vizsgálatot. A fentiekhez hasonló megfontolások a biológiai minőségi elemeket támogató
1024 hidromorfológiai minőségi elemek esetében is relevánsak lehetnek.

1025 Végül nem zárható ki, hogy egy bizonyos vízgyűjtő specifikus szennyező anyagainak koncentrációi
1026 nem növekednek a javasolt projekt közvetett hatásai miatt (lásd a 3.3. fejezetet). Amennyiben
1027 ennél fogva várhatóan nem teljesülnek a (nemzeti) környezetminőségi előírások, a sikertelen
1028 eredmény romlásnak minősül, ezzel előidézve a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat elvégzését. A
1029 környezetminőségi előírások követelményeit már eleve nem teljesítő szennyező anyagok
1030 koncentrációjának további mérhető növekedése is romlásnak minősül, mivel még távolabbra tolná ki a
1031 víz-keretirányelv célkitűzéseinek elérését az érintett víztest esetében. A kémiai állapotot meghatározó
1032 elsőbbségi anyagok és néhány egyéb szennyező anyagra vonatkozó uniós szintű környezetminőségi
1033 előírásokkal kapcsolatban is hasonló megfontolások érvényesek.

1034 Ebben az összefüggésben el kell ismerni, hogy a 4. cikk (7) bekezdése szerinti mentesség
1035 alkalmazásához a romlásnak a 4. cikk (7) bekezdésének hatálya alá tartozó tevékenységekből kell
1036 származnia (a felszíni víztest fizikai jellemzőinek új módosításai, a talajvíz szintjének megváltozása,
1037 új, fenntartható emberi fejlesztési tevékenységek). A 4. cikk (7) bekezdése nem ad mentességet, ha a
1038 romlást pontszerű vagy diffúz szennyezési források okozzák, amelyek a víztest állapotát a jó alá
1039 rontják (lásd a 3.3. fejezetet).

1040 **A jelentősen módosított (JMV) és mesterséges víztestek (MV) gyakorlati szempontjai**

1041 A felszíni víztest fizikai jellemzőinek új módosítása azon víztestek esetében is tervezhető, amelyeket a
1042 víz-keretirányelv korábbi tervezési ciklusaiban jelentősen módosított vagy mesterséges víztestekként
1043 határoztak meg (meglévő jelentősen módosított vagy mesterséges víztestek). Alapvetően a fenti
1044 táblázatokban szereplő példák – amelyek a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat elvégzésének
1045 feltételeivel kapcsolatos példákat mutatnak be a természetes víztestek módosításához szükséges
1046 engedély esetén – a meglévő jelentősen módosított és mesterséges víztestekre is alkalmazandóak
1047 azok ökológiai potenciáljával és kapcsolódó környezeti elemeivel összefüggésben.

1048 Egy új fizikai módosításnak egy jelentősen módosított víztest ökológiai potenciáljára gyakorolt
1049 lehetséges hatásának vizsgálata során fontos különbséget tenni a jelenlegi és a meglévő fizikai
1050 módosítás által okozott hatás között, amely a jelentősen módosított víztest kategóriába történő
1051 besoroláshoz vezetett. Amennyiben a hidromorfológiai és a biológiai minőségi elemeket a jelenlegi

1052 ökológiai potenciál esetében megfelelően értékelték, ennek a megkülönböztetésnek működnie kell a
1053 gyakorlatban.

1054 Ezért a 4. cikk (7) bekezdése szerinti alkalmazhatósági vizsgálat során annak meghatározásához,
1055 hogy egy új módosítás a jó ökológiai potenciál romlásához, vagy a jó ökológiai potenciál el nem
1056 éréséhez vezethet-e, előfeltétel az, hogy a jelentősen módosított vagy mesterséges víztest
1057 környezetvédelmi célkitűzése (jó ökológiai potenciál – JÖP) egyértelműen a víz-keretirányelv
1058 alapelveinek megfelelően legyen meghatározva.

1059 Az 5.5.2. fejezetben leírtaknak megfelelően, ha egy meglévő jelentősen módosított vagy mesterséges
1060 víztestre vonatkozóan egy új fizikai módosítás megkapta a 4. cikk (7) bekezdése szerinti mentességet,
1061 ellenőrizni kell az érintett víztest ökológiai potenciálja újbóli meghatározásának szükségességét,
1062 figyelembe véve az új fizikai módosításokat.

1063 3.4.2 Gyakorlati megfontolások és példák a felszín alatti vizekre vonatkozóan

1064 Az alábbiakban a felszíni víztestekkel kapcsolatban körvonalazott elveken alapuló, a felszín alatti
1065 vizekre vonatkozó gyakorlati megfontolások és példák találhatók. Ha a feltételek teljesülnek, a 4. cikk
1066 (7) bekezdése szerinti mentességek alkalmazhatók a felszín alatti víz szintjének megváltozására
1067 vonatkozóan (a felszín alatti vizek fizikai jellemzője), amely közvetlen hatással lehet a felszín alatti víz
1068 állapotára. **A felszín alatti víz szintjének megváltozása különösen releváns a felszín alatti víz jó
1069 mennyiségi állapotának el nem érése esetén.** A felszín alatti víz mennyiségi állapota „jó” vagy
1070 „gyenge”. A jó mennyiségi állapot meghatározását a VKI V. mellékletének 2.1.2. pontja tartalmazza. A
1071 mennyiségi állapot értékelésében részt vevő elemeket a 18. számú CIS-iránymutatás⁶³ tartalmazza.
1072 Ahhoz, hogy egy felszín alatti víztest jó mennyiségi állapottal rendelkezzen, a jó állapot feltételeként
1073 meghatározott összes kritériumnak (célkitűzésnek) teljesülnie kell:

- 1074 1) a hosszú távú, éves, átlagos vízkivételi ráta nem haladja meg a rendelkezésre álló felszín
1075 alatti vízkészletet;
- 1076 2) antropogén hatások miatti vízszintváltozásból, vagy az áramlási körülmények
1077 megváltozásából eredően a felszíni vizek kémiai és/vagy ökológiai állapota nem romlott olyan
1078 mértékben, hogy az bármelyik kapcsolódó felszíni víztest esetében a vonatkozó 4. cikk
1079 szerinti célok el nem éréséhez vezetne;
- 1080 3) a felszín alatti vizektől függő szárazföldi ökoszisztémák nem károsodtak jelentősen
1081 antropogén tevékenység okozta vízszintváltozás miatt;
- 1082 4) nem történt sósvíz- vagy egyéb jellegű beáramlás az áramlási irány antropogén hatások által
1083 indukált tartós megváltozása következtében.

1084 A 18. számú, iránymutatásokat tartalmazó dokumentáció szerint az összes releváns vizsgálatot –
1085 figyelembe véve a veszélyeztetett elemeket – egymástól függetlenül kell elvégezni, az eredményeket
1086 pedig utólag kombinálni a mennyiségi állapot általános értékeléséhez. A mennyiségi állapotra
1087 vonatkozó vizsgálatok közötti legrosszabb besorolás lesz az általános mennyiségi állapot, és ha
1088 valamelyik vizsgálati eredmény rossz állapotot jelez, a felszín alatti víz általános besorolása rossz
1089 állapotú lesz. Ebből az következik, hogy ha a felszín alatti vízszint megváltoztatása eredményeként a
1090 felszín alatti vízzel kapcsolatban végzett egy (vagy több) vonatkozó vizsgálat sikertelen, a felszín alatti

⁶³ Részletekért lásd a felszín alatti vizek állapotáról és a tendenciaértékelésről szóló, 18. számú CIS-iránymutatást (Guidance Document No. 18 on Groundwater status and trend assessment): https://circabc.europa.eu/sd/a/ff303ad4-8783-43d3-989a-55b65ca03afc/Guidance_document_N%C2%B018.pdf

1091 víz mennyiségi állapota jó állapotról gyenge állapotúvá romlik, amely szükségessé teszi a 4. cikk
1092 (7) bekezdése szerinti vizsgálatot.

1093 Amennyiben az egy vagy több kritériumot nem teljesítő, fennálló feltételek következtében a felszín
1094 alatti víztest mennyiségi állapota már gyenge, megtörténhet, hogy a jó állapot célkitűzés nem valósul
1095 meg a felszín alatti vízszint további megváltoztatása miatt. Ezért abban az esetben, ha a felszín alatti
1096 vízszint további megváltoztatása „a felszín alatti víz jó állapotának megőrzéséhez” vezetne, életbe
1097 lép a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat. Vegye figyelembe, hogy abban az esetben, amikor a jó
1098 állapot a korábbi és a további módosítások miatt nem érhető el, a 4. cikk (4) vagy (5) bekezdése
1099 szerinti mentességeket meg kell indokolni a vízgyűjtő-gazdálkodási tervben ezek specifikus
1100 feltételeinek megfelelően (lásd még az 5.5.3. fejezetet).

1101 Az alábbi szövegben példákon keresztül mutatjuk be azokat a feltételeket, amelyek esetén a 4. cikk
1102 (7) bekezdése szerinti vizsgálat elvégzése szükségessé válik egy engedélyezésről szóló határozat
1103 meghozatalához. A leegyszerűsített táblázatok szemléltetési célokat szolgálnak. A 15. számú CIS-
1104 iránymutatást⁶⁴ figyelembe kell venni a romlás kockázatának értékelése során.

1105 **7. táblázat: 5. példa – A felszín alatti vizek általános mennyiségi állapotának „jó” állapotról „gyenge”**
1106 **állapotra való romlása**

5. példa					
Kiindulópont: A felszín alatti víz általános mennyiségi állapota jónak minősül, mivel minden kritérium megfelel a „jó” állapot feltételeinek.					
A módosítás hatása: A módosítás miatt egy kritérium várhatóan jóról gyengére romlik (ebben a példában a felszín alatti vizektől függő szárazföldi ökoszisztémák károsodása miatt), valamint a teljes mennyiségi állapot is romlik, amely a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálatot teszi szükségessé.					
	Kritériumok				Általános, mennyiségi felszín alatti vízállapot
	1. A hosszú távú, éves, átlagos vízkivételi ráta nem haladja meg a rendelkezésre álló felszín alatti vízkészletet.	2. Az antropogén hatások miatti vízszintváltozásból, vagy az áramlási körülmények megváltozásából eredően a felszíni vizek kémiai és/vagy ökológiai állapota nem romlott olyan mértékben, hogy az bármelyik kapcsolódó felszíni víztest esetében a vonatkozó 4. cikk szerinti célok el nem éréséhez vezetne.	3. A felszín alatti vizektől függő szárazföldi ökoszisztémák nem károsodtak jelentősen antropogén tevékenység okozta vízszintváltozás miatt.	4. Nem történt sósvíz- vagy egyéb jellegű beáramlás az áramlási irány antropogén hatások által indukált tartós megváltozása következtében.	
Kiindulópont	J	J	J	J	J
A módosítás hatása	J	J	Gy	J	Gy

1107 J: jó; Gy: gyenge

1108

⁶⁴ https://circabc.europa.eu/sd/a/e409710d-f1c1-4672-9480-e2b9e93f30ad/Groundwater%20Monitoring%20Guidance%20Nov-2006_FINAL-2.pdf

1109 **8. táblázat: 6. példa – „Gyenge” besorolású felszín alatti víztest, és egy további kritérium nem felel meg a**
 1110 **feltételeknek**

6. példa					
Kiindulópont: A felszín alatti víz mennyiségi állapota „gyenge”, mivel az egyik kritérium nem felel meg a „jó” állapot feltételeinek (ebben a példában a sós víz behatolása miatt). A módosítás hatása: A felszín alatti vízszint további módosítása további romlást eredményezne (ebben a példában egy szárazföldi ökoszisztéma károsodna) és „a felszín alatti víz jó állapotának megőrsüléséhez” vezetne, ezért a 4. cikk (7) bekezdésében meghatározott vizsgálatot el kell végezni.					
	Kritériumok				Általános, mennyiségi felszín alatti víz állapot
	1. A hosszú távú, éves, átlagos vízkivételi ráta nem haladja meg a rendelkezésre álló felszín alatti vízkészletet.	2. Az antropogén hatások miatti vízszintváltozásból, vagy az áramlási körülmények megváltozásából eredően a felszíni vizek kémiai és/vagy ökológiai állapota nem romlott olyan mértékben, hogy az bármelyik kapcsolódó felszíni víztest esetében a vonatkozó 4. cikk szerinti célok el nem éréséhez vezetne.	3. A felszín alatti vizektől függő szárazföldi ökoszisztémák nem károsodtak jelentősen antropogén tevékenység okozta vízszintváltozás miatt.	4. Nem történt sós víz- vagy egyéb jellegű beáramlás az áramlási irány antropogén hatások által indukált tartós megváltozása következtében.	
Kiindulópont	J	J	J	Gy	Gy
A módosítás hatása	J	J	Gy	Gy	Gy

1111 J: jó; Gy: gyenge

1112 **9. táblázat: 7. példa – Olyan kritérium további romlása, amely már eleve „gyenge” minősítésű,**
 1113 **megakadályozva a „jó” állapot elérését**

7. példa					
Kiindulópont: A felszín alatti víz általános mennyiségi állapota „gyenge”, mivel egy kritérium nem felel meg a „jó” állapot feltételeinek (ebben a példában a felszín alatti vizektől függő szárazföldi ökoszisztémák károsodása miatt). A módosítás hatása: A módosítás miatt ugyanaz a kritérium, amely eleve nem teljesül, tovább romlik (pl. ugyanazon szárazföldi ökoszisztéma további károsodása, vagy egy másik ökoszisztéma új keletű károsodása), ami „a felszín alatti víz jó állapotának megőrsüléséhez” vezet, és ezáltal a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat elvégzését teszi szükségessé.					
	Kritériumok				Általános, mennyiségi felszín alatti víz állapot
	1. A hosszú távú, éves, átlagos vízkivételi ráta nem haladja meg a rendelkezésre álló felszín alatti vízkészletet.	2. Az antropogén hatások miatti vízszintváltozásból, vagy az áramlási körülmények megváltozásából eredően a felszíni vizek kémiai és/vagy ökológiai állapota nem romlott olyan mértékben, hogy az bármelyik kapcsolódó felszíni víztest esetében a vonatkozó 4. cikk szerinti célok el nem éréséhez vezetne.	3. A felszín alatti vizektől függő szárazföldi ökoszisztémák nem károsodtak jelentősen antropogén tevékenység okozta vízszintváltozás miatt.	4. Nem történt sós víz- vagy egyéb jellegű beáramlás az áramlási irány antropogén hatások által indukált tartós megváltozása következtében.	
Kiindulópont	J	J	Gy	J	Gy

A módosítás hatása	J	J	Gy.	J	Gy

1114 J: jó; Gy: gyenge

1115 A 4. cikk (7) bekezdése esetében a következmények rendkívül specifikusak lehetnek a felszín alatti
 1116 víz szintjének megváltozása következtében fellépő tényleges hatásoktól függően. Ha például a
 1117 tervezett módosítás egy kapcsolódó felszíni víztest minőségi elemének romlását okozná (lásd a fenti,
 1118 2. kritériumot), nemcsak a felszín alatti víztest mennyiségi állapota romlana, hanem a felszíni víztesté
 1119 is. Ebben az esetben a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálatnak mindkét víztesttel foglalkoznia kell
 1120 (lásd a 3.5. fejezetet a többi víztestre gyakorolt hatások tekintetében).

1121 A felszín alatti vizek egyensúlyának vizsgálata tekintetében (a hosszú távú, éves, átlagos vízkivételi
 1122 ráta nem haladja meg a hasznosítható felszín alatti vízkészletet – lásd a fenti, 1. kritériumot), a
 1123 kedvezőtlen eredmény ebben a vizsgálatban túlzott vízkivételt jelez, és hosszú távon
 1124 egyensúlytalansághoz vezet, amely a talajvíztükör „folyamatos” csökkenéséhez vezethet.
 1125 Amennyiben ez a helyzet hosszú távon fennáll, az a vízkészlet elvesztéséhez vezethet.

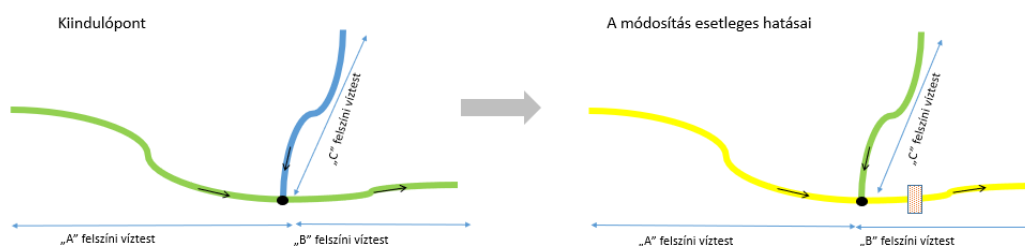
1126 Végül pedig **a felszín alatti víz szintjének megváltozása a felszín alatti víz kémiai állapotának**
 1127 **romlását is okozhatja.** Ez történhet például a felszín alatti vízkivétel következtében fellépő sós víz
 1128 vagy más behatolás következtében (lásd a fenti, 4. kritériumot), amely a felszín alatti víz mennyiségi
 1129 állapotának és a kémiai állapotának romlásához is vezet. A felszín alatti víz szintjének megváltozása
 1130 **közvetett hatásokkal** és a felszín alatti vizek kémiai összetételét befolyásoló geokémiai folyamatok
 1131 megváltozásával is járhat, amely a felszín alatti víz kémiai állapotának romlásához vezet (lásd a
 1132 18. számú iránymutatás 5.3.4. fejezetét). Ebben az összefüggésben vegye figyelembe, hogy a 4. cikk
 1133 (7) bekezdése nem ad mentességet, ha a romlást pontszerű vagy diffúz szennyezési források
 1134 okozzák, amelyek a víztest állapotát a jó alá rontják.

1135 3.5 A többi víztestre gyakorolt hatások

1136 A 4. cikk (7) bekezdése szerinti mentességek alkalmazása során „a tagállam biztosítja, hogy az
1137 alkalmazás nem zárja ki vagy veszélyezteti állandó jelleggel az ezen irányelvben foglalt célkitűzések
1138 teljesítését az ugyanazon a vízgyűjtő kerületen belüli más víztestek esetén, és összhangban van az
1139 egyéb közösségi környezeti joganyaggal” (4. cikk (8) bekezdése).

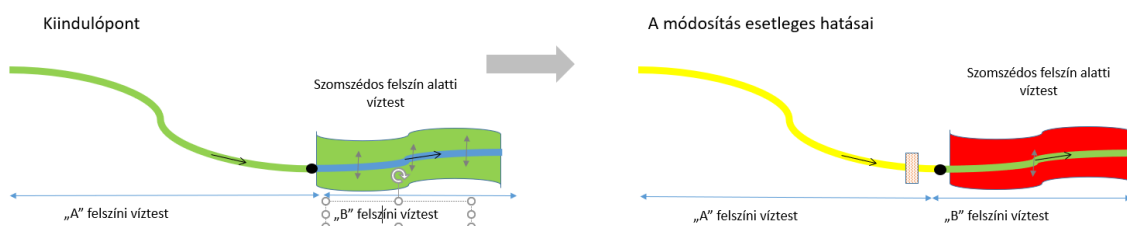
1140 A gyakorlatban a víztest módosítása hatással lehet egyéb (szomszédos) víztestekre, bizonyos
1141 esetekben még egy másik vízgyűjtő kerületben is (pl. egy mesterséges víztest két vízgyűjtőt köt
1142 össze, vagy egy határos parti tengervíztest a szomszédos vízgyűjtő kerületben). A 2. ábra. ábra egy
1143 víztest módosulásának példáját (pl. javasolt gát a „B” felszíni víztestben) mutatja be, amely jó
1144 ökológiai állapotról mérsékeltre romlik. A szomszédos felszíni víztestek („A” és „C” felszíni víztestek)
1145 ugyancsak érintettek (pl. a folytonosságra és fontos élőhelyekre gyakorolt hatások miatt), amely az „A”
1146 és „C” felszíni víztestek romláshoz vezet. Hasonló példák hozhatók például egy felszíni víztest
1147 módosítása során a szomszédos felszín alatti víztestre gyakorolt hatások tekintetében, például a
1148 felszíni víztest csökkent áramlása miatt a felszín alatti talajvíztükör szintje is csökken (3. ábra. ábra).

1149 2. ábra: Példa az egyetlen felszíni víztesten túlmutató hatásokra

1150

1151 3. ábra: Példa az egyetlen víztesten túli hatásokra a felszín alatti vízzel kapcsolatban

1152

1153 A fenti példákban⁶⁵ és az alkalmazhatósági értékelés eredményeképpen minden olyan víztest
1154 esetében el kell végezni a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálatot, amely esetében romlás
1155 következik be. Ehhez hasonlóan amennyiben több víztestben történnek módosítások, minden érintett
1156 víztest esetében alkalmazni kell a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálatot. Ez növelheti a 4. cikk
1157 (7) bekezdése szerinti vizsgálat során az indokolás szükségességét. Amennyiben minden érintett
1158 víztest esetében teljesülnek a feltételek, a projekt engedélyezhető (lásd a 6. ábra. ábra 4. lépését is).
1159 Vegye figyelembe, hogy a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálatot ténylegesen szükségessé tévő
1160 víztestek száma alacsonyabb lehet az alkalmazhatósági értékelésben részt vevő víztestek számánál.

⁶⁵ Vegye figyelembe, hogy a leegyszerűsített példák szemléltetési célokat szolgálnak. A jó állapot/potenciál romlását vagy el nem érését az előző fejezetekben bemutatott módon kell érteni.

1161 Ez azért történhet meg, mivel az alkalmazhatósági értékelés eredményeképpen nem minden vizsgált
1162 víztest esetében várható romlás.

1163 Bizonyos esetekben az is megtörténhet, hogy a javasolt módosítás helyéül szolgáló víztest nem
1164 romlik, de a módosítás hatással lehet egy másik víztestre (ez az alkalmazhatósági értékelésben
1165 vizsgálandó). Ebben az esetben el kell végezni a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálatot a romlás
1166 kockázatának kitett víztest esetében. Ebben az összefüggésben meg kell ismételni, hogy a 4. cikk
1167 (7) bekezdése szerinti mentességet a 3.3. fejezetben ismertetett módon, az ott meghatározott
1168 korlátokon belül kell alkalmazni.

1169 Végezetül, ha más közösségi környezetvédelmi jogszabályok is érintettek (pl. egy Natura 2000
1170 terület), hangsúlyozni kell, hogy a 4. cikk (7) bekezdése szerinti mentesség nem helyettesíti azokat a
1171 megfelelő eljárásokat és értékeléseket, amelyeket más szabályozási követelményeknek megfelelően
1172 kell végrehajtani más közösségi környezetvédelmi jogszabályok értelmében, a szinergiák lehetsége
1173 noha kihasználható (az alkalmazhatósági értékelés során) (lásd a 4. fejezetet).

1174 **3.6 Kumulatív hatások**

1175 Bár megtörténhet, hogy egy új projekt önmagában nem tenné szükségessé a 4. cikk (7) bekezdése
1176 szerinti vizsgálatot, lehetséges, hogy két vagy több ilyen cselekvés kumulatív módon vagy a meglévő
1177 terhelésekkel együtt romlást okozhatnak vagy befolyásolhatják a víztest azon képességét, hogy elérje
1178 a jó állapotra/potenciálra irányuló célkitűzést. A gyakorlati példák közé tartoznak a morfológiai
1179 jellemzők módosításainak kumulatív hatásai (pl. árvízvédelmi intézkedések) az élőhelyekre, a
1180 többszörös transzverzális struktúrák (gátak vagy bukógátak) hatása a halak migrációjára és a
1181 hordalékszállításra, különböző természetű projektek ugyanazon víztestben, széles körű karbantartási
1182 munkák vagy több vízkivételi pont, amelyek általában jelentős hatással vannak a felszín alatti víz
1183 mennyiségi állapotára. Ezért a gyakorlatban a kumulatív módosítások hatásainak figyelembevétele
1184 releváns lehet a 4. cikk (7) bekezdésének⁶⁶ alkalmazásakor. A hatások térbeli mértéke releváns
1185 szempont annak eldöntésében, hogy ez a helyzet áll-e fenn⁶⁷.

1186 A kumulatív hatások értékelése különböző okok miatt gyakorlati szempontból kihívást jelenthet,
1187 például adminisztratív okok (az engedélyező hatóságok nem feltétlenül a vízügyi hatóságok), az
1188 engedélyező hatóságok tervezett projektekre vonatkozó információkhoz való hozzáféréseinek a
1189 hiánya, vagy az időzítési kérdések miatt (pl. projektjavaslatok egyidejű benyújtása ugyanazon
1190 vízgyűjtő területen belül).

1191 A többféle javasolt projekt kumulatív hatásainak értékelésével kapcsolatos lehetséges belépési pont
1192 az előszűrési fázis lehet a 4. cikk (7) bekezdése szerinti alkalmazhatósági értékelés során (lásd a
1193 4.1. fejezetet). A vízgyűjtő-gazdálkodási tervek adatai – azaz a már meglévő terhelésekkel, tervezett
1194 intézkedésekkel és a víztestek jelenlegi állapotára vonatkozó nyomkövetési adatokkal kapcsolatos
1195 információk – képezhetik az értékelés kiindulópontját. Annak érdekében, hogy többféle javasolt projekt
1196 kumulatív hatását értékelní lehessen, az engedélyezési hatóság rendelkezésére kell bocsátani a
1197 javasolt fejlesztésekkel kapcsolatos tudnivalókat. Releváns forrásnak számíthatnak a meglévő
1198 engedélykérelmek, a tervezett projektekkel kapcsolatos, az árvíz kockázat-kezelési tervekől vagy az

⁶⁶ Lásd még: A VKI és az árvíz kockázat-kezelés – workshop (WFD & Flood Risk Management, Workshop), Manchester, Egyesült Királyság, 2008.: <https://circabc.europa.eu/sd/a/5fedffc5-e4d1-427c-b9d8-b3047f1cb8d2/Key%20Conclusions%20Workshop%20WFD%20%26%20Flood%20Risk%20Management%20-%20Manchester%20-%20February%202008.pdf>

⁶⁷ A VKI-ről és a vízenergiáról szóló workshop kulcsfontosságú következtetései (Key Conclusions Workshop WFD and Hydropower), Brüsszel, 2011.: https://circabc.europa.eu/sd/a/23d94d2d-6b9c-4f17-9e15-14045cd541f3/Issue%20Paper_final.pdf

1199 ágazati fejlesztési tervekből származó adatok (pl. vízerőművek fejlesztése vagy mezőgazdasági
1200 öntözés).

1201 Ennek eredményeként az engedélyező hatóságoknak lehetőségük van arra, hogy tájékozottabb
1202 döntéseket hozzanak meg a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálatok egyes projektek esetében
1203 történő elvégzésének szükségessége tekintetében, amelyek együttesen romlást okozhatnak vagy
1204 befolyásolhatják a víztest azon képességét, hogy elérje a jó állapotra/potenciálra irányuló célkitűzést.
1205 Vegye figyelembe, hogy a vízgyűjtő-gazdálkodási tervek tervezési eszközként, teljes mértékben
1206 történő kihasználása – a 4. cikk (7) bekezdése szerinti potenciális esetek bevezetésével együtt –
1207 lehetőséget biztosíthat a hatóságoknak arra, hogy nemcsak a meglévő terhelésekkel kapcsolatos
1208 információkat vegyék figyelembe, hanem különösen a potenciális jövőbeni fejlesztések kumulatív
1209 hatásait is, és elvégezzék az ilyen tervezett fejlesztések potenciális kumulatív hatásainak értékelését
1210 az érintett vízgyűjtő kerületen belül egy adott víztestre vonatkozóan (lásd az 5.5.1. fejezetet). A
1211 stratégiai környezeti vizsgálatok adatai is relevánsak lehetnek ebben az összefüggésben.

2. esettanulmány: Tározók kumulatív hatása a vízi környezetre. Közös tudományos értékelés
Ország: Franciaország
Az új víztároló infrastruktúra létrehozása számos környezetvédelmi problémát vet fel, ideértve a víztározók vízi környezetre gyakorolt hatását, különösen azokon a területeken, ahol már több víztározó található, és nagy a vízkészletigény. A jogszabály szerint egy új víztározó megépítése esetén építési kérelemre vagy kormányzati engedélyre van szükség, amelyhez környezeti hatástanulmányt kell végezni. A hatástanulmánynak értékelnie kell a projekt más ismert hasonló projektekkel való kumulatív hatásait. A víztároló infrastruktúra egyetlen vízgyűjtő területre gyakorolt hatásának „kumulatív” szempontját gyakran rosszul értelmezik, mivel hiányosak az értékelési módszerekkel kapcsolatos lényeges ismeretek. A tanácsadók és a kormányzati szolgáltatások ezért az új víztározó-építési kérelmek feldolgozásával kapcsolatos operatív eszközök hiányával küzdenek, amely egyéb vízgazdálkodási és az új víztározók kialakításának felügyeletével kapcsolatos problémákat vet fel. Ebben az összefüggésben az ONEMA által támogatott francia Környezetvédelmi, Energia- és Tengerügyi Minisztérium (MEEM) a víztározók vízi környezetre tett kumulatív hatásáról szóló közös tudományos értékelést (ESCo) kért az – INRA-val (a francia nemzeti mezőgazdasági kutatóintézettel) partnerségben lévő – Irsteától (Francia Nemzeti Tudományos és Technológiai Kutatóintézet a környezetvédelemért és a mezőgazdaságért). Az értékelést mintegy tizenöt, különböző szakterületen és kutatószervezetben dolgozó szakember végezte, és nagyjából ezer nemzetközi kutatási cikk és jelentés elemzésén alapul.   A tudományos értékelés feltárta a víztározók kumulatív környezeti hatásaival kapcsolatos ismerethiányt. A víztározók a vízgyűjtő területek összes funkcionális jellemzőit megváltoztatják, így kialakításuk problémás lehet, ha egy már veszélyeztetett folyóra épülnek. Nagyon kevés tanulmány foglalkozott azonban a víztározók kumulatív hatásainak kezelésével az értékelés során megvizsgált különböző funkcionális jellemzők vonatkozásában annak ellenére, hogy jelentős kölcsönhatások vannak közöttük. Egy adott vízgyűjtő területre gyakorolt hatás jelentőségének értékelésekor ezért szükség van a vízgyűjtő területtel kapcsolatos problémák meghatározására és a terület állapotának jellemzésére e kérdések tekintetében. A vízgyűjtő terület egészének jellemzésére kétirányú megközelítés alkalmazható, amelynek során az új projektek részvízgyűjtőkre gyakorolt kumulatív hatásainak felmérését megelőzően azonosítják a leginkább veszélyeztetett részvízgyűjtőket és a kapcsolódó problémákat.   A víztározók kumulatív hatásainak, a kapcsolódó folyamatoknak és a befolyásoló tényezőknek az elemzése révén az értékelés meghatározta a funkcionális jellemzők közötti fő kölcsönhatásokat, valamint ezek figyelembevételének szükségességét a kumulatív hatások értékelése során. A tudományos szakirodalomban felmerülő különböző helyzetek, valamint az adatok és az ismeretek hiánya korlátozza a releváns mutatók és hitelesített módszerek számát egy sor víztározó vízgyűjtő területre gyakorolt hatásának azonnali jellemzése tekintetében; ez pedig tovább akadályozza az előrejelzési képességet az egy vagy több új víztározó megépítésével kapcsolatos hatásra vonatkozóan. A tudás és a nagyságrend pontosítása francia összefüggésben továbbra is szükséges. Az elvégzett elemzés módszertani keretrendszer kidolgozására használható a víztározók egy adott vízgyűjtő területre gyakorolt kumulatív hatásaival kapcsolatos problémák kezelése tekintetében. Ez áll a szóban forgó tudományos értékelést követő operatív szakasz középpontjában.

1212 3.7 A bizonytalanság kezelése

1213 A bizonytalanság a tervezés elkerülhetetlen eleme, és ugyancsak a 4. cikk (7) bekezdésének
1214 összefüggésében kell kezelni. A bizonytalanság probléma lehet, különösen annak tekintetében, hogy
1215 egy javasolt projekt várhatóan romlást okoz-e vagy befolyásolja-e egy víztest azon képességét, hogy
1216 elérje a jó állapotot/potenciált, mivel az értékelést előzetesen (a módosítás végrehajtása előtt) kell
1217 elvégezni. Fontos a kockázatcsökkentő intézkedések hatásai tekintetében is, amelyeknek az új projekt
1218 (tervezésének) szerves részét kellene képezniük, valamint annak tekintetében is, hogy milyen
1219 mértékben kerülhető el már a kezdeti szakaszban a romlás vagy a jó állapot/potenciál el nem érése az
1220 ilyen kockázatcsökkentő intézkedéseknek köszönhetően.

1221 A bizonytalanság csökkentése érdekében konkrét lépéseket lehet tenni, többek között például a
1222 következőket:

- 1223 • szilárd kiindulási alap meghatározása az aktuális állapot/potenciál tekintetében (amely a
1224 hatások becslése szempontjából létfontosságú) érzékeny módszerekkel és nyomonkövetési
1225 tervekkel, valamint érzékeny besorolási rendszer használata révén (lásd a felszíni és felszín
1226 alatti víztestek nyomon követéséről és állapotának értékeléséről szóló, kapcsolódó CIS-
1227 iránymutatásokat [CIS Guidance Documents on monitoring and status assessment for surface
1228 and groundwater bodies]⁶⁸). Amennyiben egy minőségi elem csak kis mértékben haladja meg
1229 két állapot osztálya közötti küszöbértéket, a javasolt projekt miatt bekövetkező romlás
1230 nagyobb valószínűséggel és/vagy nehezebben állapítható meg;
- 1231 • kiegészítő nyomon követés a víztest aktuális állapotára/potenciáljára vonatkozó kiindulási alap
1232 javítása érdekében. Ez különösen olyan víztestek esetében jelenthet problémát, amelyeknél
1233 csoportos állapotértékelést végeztek, vagy ahol bizonyos minőségi elemekre vonatkozó
1234 megbízható információ hiányzik;
- 1235 • konkrét tanulmányok elvégzése, vagy a javasolt projekt várható hatásainak modellezése (pl.
1236 konkrét tanulmányok a víz biológiájára gyakorolt várható hatások felméréséről, felszín alatti
1237 víz modelljének alkalmazása a felszín alatti vizek mennyiségi állapotára gyakorolt, várható
1238 hatások felmérésére stb.);
- 1239 • a tanulságok levonása a meglévő módosítások környezetében fellépő, terhelés–hatás
1240 összefüggésének tapasztalataiból (monitoringadatok a már létező, hasonló módosítások
1241 esetén).

1242 Az egyértelmű esetek (pl. nagy léptékű víztározás) és a kevesebb eséllyel romlást okozó, javasolt
1243 projektek megkülönböztetését magában foglaló, arányos, kockázatalapú megközelítés hozzájárulhat a
1244 bizonytalanság csökkentése és az értékelésekhez szükséges források biztosítása közötti egyensúly
1245 megteremtéséhez (pl. milyen mélységű és milyen típusú további tanulmányokra vagy modellezésre
1246 van szükség – ebben az összefüggésben lásd a 4.1. fejezetet is).

1247 Az adaptív megközelítés is hasznos lehet, amennyiben a tervezett tevékenység összefüggésében
1248 alkalmazható, például olyan, időben korlátozott engedélyek kiadásával, amelyek az értékelés szerint
1249 valószínűsíthetően nem okoznának romlást. Az ilyen korlátozott engedélyt a 4. cikk (7) bekezdése
1250 szerinti alkalmazhatósági értékelésnek és intézkedéseknek kell alátámasztania, amelyek ellenőrzik,
1251 nyomon követik és értékelik a víztest állapotára/potenciáljára gyakorolt hatást a korlátozott idejű, új
1252 módosítás vagy változtatás bevezetésétől számítva. Ezenkívül a nyomonkövetési eredmények

⁶⁸ http://ec.europa.eu/environment/water/water-framework/facts_figures/guidance_docs_en.htm

1253 (például a projekt és a rendszeres VKI-nyomon követés keretében) a projektnek a víztest
1254 állapotára/potenciáljára tett hatásai ellenőrzésére használhatók.

1255 Végül pedig az elővigyázatos megközelítés alkalmazása (ideértve a legrosszabb esettel való
1256 számolást) segíthet az olyan helyzetek elkerülésében, ahol az utólagos értékelés bizonyítja a
1257 tényleges romlást, miközben a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat alkalmazására nem került sor.
1258 Az ilyen helyzeteket a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat alkalmazásával el kell kerülni olyan
1259 esetekben is, ahol a bizonytalanság csökkentésére irányuló erőfeszítések ellenére észszerű
1260 kockázatértékelés nem készíthető, és ezért a tervezett tevékenység hatásaival kapcsolatos
1261 bizonytalanság mértéke jelentős marad. Ez az átláthatóság és a bizonyítékok dokumentálása
1262 szempontjából is releváns lehet az ilyen esetekben, mivel azok az illetékes hatóságok 4. cikk
1263 (7) bekezdése szerinti vizsgálat elvégzésére vonatkozó határozatait támogatják.

1264 **4 A 4. CIKK (7) BEKEZDÉSÉNEK ALKALMAZHATÓSÁGI ÉRTÉKELÉSE ÉS** 1265 **ÖSSZEHANGOLÁSA EGYÉB IRÁNYELVEKSEL**

1266 Amint azt fent említettük, új módosítással, változtatással vagy új, fenntartható emberi fejlesztési
1267 tevékenységgel kapcsolatos engedélyezési eljárás során az engedélyezés előtt meg kell határozni,
1268 hogy a javasolt projekt veszélyezteti-e a víztest szintjének romlását vagy hatással van-e a jó
1269 állapot/potenciál elérésére. Ebben az összefüggésben ezt a folyamatot a „4. cikk (7) bekezdése
1270 szerinti alkalmazhatósági értékelésnek” nevezik, és fontos lépés annak meghatározásában, hogy
1271 szükség van-e a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat elvégzésére (vagy sem) a projekt
1272 engedélyezési szakaszában.

1273 A VKI nem ír elő konkrét lépéseket arra vonatkozóan, hogy kell egy ilyen értékelést elvégezni. Ilyen
1274 értékelés hiányában azonban felmerül az a kérdés, hogy hogyan tudnak az illetékes hatóságok
1275 határozni afelől, hogy vajon szükség van-e a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat elvégzésére,
1276 valamint hogy – ennek eredményeként – a projekt engedélyezhető-e vagy sem. Ezenfelül az
1277 alkalmazhatósági értékelés hiánya a VKI-követelmények megsértésének kockázatát hordozza
1278 magában, mivel megtörténhet, hogy egy olyan projektet engedélyeznek, amely romláshoz vagy a jó
1279 állapot/potenciál el nem éréséhez vezethet, miközben nem teljesülnek a 4. cikk (7) bekezdésében
1280 foglalt követelmények.

1281 Ebből következik, hogy az alkalmazhatósági értékelést az új projekt engedélyezési szakaszának
1282 elválaszthatatlan velejárójaként kell kezelni. A lehető legegyszerűbbnek és legvilágosabbnak kell
1283 lennie, ugyanakkor viszont a szükséges mértékig részletesnek és átfogónak ahhoz, hogy elfogadható
1284 eredmény szülessen. Az eredményt mindkét esetben megfelelően dokumentálni kell, amikor a
1285 hatóságok arra a következtetésre jutnak, hogy az engedélyezési szakaszban szükség van a 4. cikk
1286 (7) bekezdése szerinti vizsgálat elvégzésére, de akkor is, ha nem várható romlás vagy a jó
1287 állapot/potenciál elérésének veszélyeztetése, és ezért nincs szükség a 4. cikk (7) bekezdése szerinti
1288 vizsgálat elvégzésére. Ez különösen a döntéshozatali eljárás átláthatóságának biztosítása, a
1289 megfelelés igazolása, valamint az érintett felekkel vagy egyéb illetékes hatóságokkal (pl. ellenőrzés
1290 vagy a VKI követelményeinek való megfelelés ellenőrzése során) felmerülő potenciális problémák
1291 elkerülése érdekében történik.

1292 Az alkalmazhatósági értékelési szakaszban elvégzett vizsgálatok lehetőséget biztosítanak arra, hogy
1293 kihasználják az egyéb uniós környezetvédelmi jogszabályok által előírt értékelések nyújtotta
1294 szinergiákat, különösen a környezeti hatásvizsgálatról szóló irányelv és az élőhelyvédelmi irányelv

1295 esetében. Meg kell jegyezni, hogy az Aarhusi Egyezmény rendelkezései és egyéb kapcsolódó uniós
1296 irányelvek is relevánsak lehetnek ebben az összefüggésben⁶⁹.

1297 **4.1 A 4. cikk (7) bekezdése szerinti alkalmazhatósági értékelés megközelítése**

1298 A 4. cikk (7) bekezdésével kapcsolatos alkalmazhatósági értékelés célja annak meghatározása, hogy
1299 a javasolt projekt okozhatja-e a jó állapot/potenciál romlását/el nem érését (lásd a 3.4. fejezetet), és
1300 szükség van-e a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálatra (lásd az 5. fejezet) az engedélyezési
1301 szakaszban. Az alkalmazhatósági értékelés az alábbi kérdésekre ad választ:

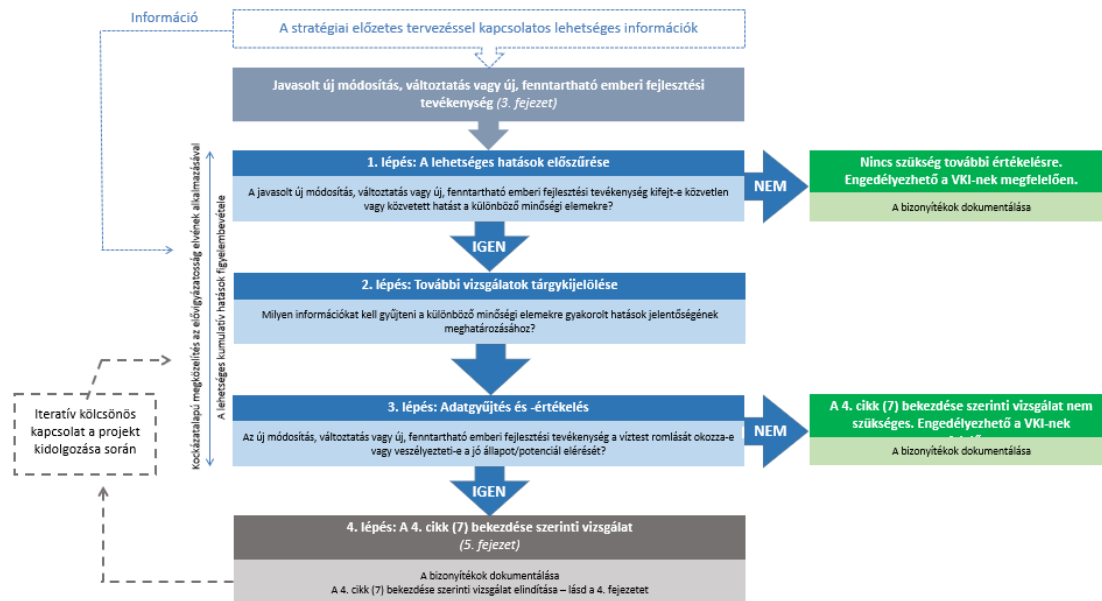
- 1302 • A projekt várhatóan hatással lesz a víztest állapotára/potenciáljára?
- 1303 • A projekt várhatóan a jó állapot/potenciál romlását/el nem érését eredményezi?
- 1304 • Szükséges-e a 4. cikk (7) bekezdésében előírt vizsgálat elvégzése az engedélyezési szakasz
1305 során?

1306 Az értékelés hatékony elvégzésének előfeltétele a megfelelően megbízható adatkészlet elérhetősége,
1307 különös tekintettel a víztest állapotával kapcsolatos nyomkövetési adatokra, valamint a javasolt
1308 projekttel kapcsolatos információkra az állapotra/potenciálra gyakorolt hatások előrejelzése céljából. A
1309 projekttel kapcsolatos adatoknak tartalmazniuk kell a projektspecifikus enyhítő intézkedéseket,
1310 amelyek a projekt elválaszthatatlan részét képezik, és amelyeket figyelembe kell venni az értékelés
1311 során, mivel a negatív hatások csökkentését célozzák meg.

1312 A 4. ábra. ábra egy lépésenkénti megközelítést vázol az alkalmazhatósági értékelés 4. cikk
1313 (7) bekezdésével kapcsolatban, az ábra után pedig annak részletesebb kifejtése következik. Ha a
1314 javasolt projektet módosítják (például a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat során megállapítják,
1315 hogy nem hoztak meg minden lehetséges lépést a negatív hatások enyhítése érdekében – lásd az
1316 iteratív kölcsönös kapcsolatra vonatkozó visszacsatolási hurkot a projekt kidolgozása során az 1. ábra.
1317 ábrán), megtörténhet, hogy meg kell ismételni az alkalmazhatósági értékelés vonatkozó lépéseit a
1318 javasolt projekt várható eredményeinek megbízható vizsgálata érdekében. A stratégiai előzetes
1319 tervezéssel kapcsolatos lehetséges információk (pl. konkrét ágazati fejlesztési tervek és ezek hatásai)
1320 és a kapcsolódó stratégiai környezeti vizsgálatok információkkal szolgálhatnak az értékelés számára.

---

⁶⁹ A környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló egyezmény (Aarhusi Egyezmény); lásd: <http://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/pp/documents/cep43e.pdf>

1321
1322**4. ábra: A 4. cikk (7) bekezdése szerinti alkalmazhatósági értékelés lépésenként haladó megközelítésének áttekintése**1323
1324

Figyelembe kell venni, hogy a felszín alatti vizek állapotának meghatározására eltérő követelmények vonatkoznak (lásd a 3.4.2. fejezetet).

1. lépés: A lehetséges hatások előszűrése

Ez az előszűrési lépés annak megállapítására szolgál, hogy létezik-e mechanizmus az érintett víztestek állapotát/potenciálját meghatározó, különböző minőségi elemekre releváns közvetlen és/vagy közvetett hatásokra vonatkozóan (lásd a 3.3. fejezetet). E lépés célja azon projektek vizsgálata és „kiszűrése”, amelyek nyilvánvalóan nem befolyásolják a víztest állapotát/potenciálját, valamint azon minőségi elemek azonosítása, amelyek esetében egy második lépésre van szükség (tárgykijelölés) a részletesebb vizsgálat érdekében. A potenciálisan érintett és támogató elemek azonosítására összpontosít annak biztosítása céljából, hogy a további vizsgálatok arányosak legyenek. Az előszűrési lépéshez szükséges releváns adatok tartalmazhatják például a következőket:

- a projekttervezésre vonatkozó, kellő részletességű információk (beleértve minden létező információt az alternatívák figyelembevételére) és az alkalmazott kockázatcsökkentő intézkedések;
- potenciálisan érintett víztestek azonosítása, folyásirányban és árral szemben, valamint a szomszédos víztestek esetében (pl. egy felszíni víztest melletti, szomszédos felszín alatti víztest vagy fordítva);
- az egyes víztestek mérete;
- meglévő terhelések; a releváns felszíni és felszín alatti víztestek aktuális állapota/potenciálja és a kapcsolódó minőségi elemek – köztük a gyenge elemek – és az egyes EQR-ek (ökológiai minőségi arány) olyan küszöbértékekhez mért távolságával kapcsolatos információk, amelyek két állapotosztályt különböztetnek meg; a közvetlenül a felszín alatti vizektől függő szárazföldi ökoszisztémák stb.;
- a vízkeret-irányelv víztesttel kapcsolatos célkitűzése a tervezett hatáscsökkentő intézkedésekre vonatkozóan a vízgyűjtő-gazdálkodási terv intézkedési programjával összhangban;
- egyéb projektek, amelyek halmozott hatásokat okozhatnak;

- 1350 • egyéb vonatkozó jogszabályok (pl. KHV-irányelv, az élőhelyvédelmi irányelv vagy a
1351 tengervédelmi stratégiáról szóló irányelv).

1352 A környezeti hatásvizsgálatról szóló irányelv (2011/92/EU) hatálya alá nem tartozó kis projektek
1353 esetén általánosabb megközelítést lehet alkalmazni az értékelési teher mérséklése érdekében⁷⁰. A kis
1354 módosításokat vagy változtatásokat tartalmazó helyzetekben – például az általánosan kötelező erejű
1355 szabályokon vagy hasonló (pl. önálló engedélyezési) kezdeményezéseken alapuló regisztrációval
1356 történő egyéni szabályozás esetében – figyelembe kell venni a víztest állapotára vagy potenciáljára
1357 gyakorolt kombinált hatások lehetőségét. Ez kérdéseket vethet fel, amikor az új módosítások (későbbi
1358 alkalmazások) kombinált hatása hatással lehet az állapotra. Amennyiben egy bizonyos víztest
1359 esetében több kis új módosítás vagy változtatás várható, a VKI illetékes hatóságának vagy az érintett
1360 szabályozó szervnek figyelembe kell vennie a kombinált hatások valószínűségét és jelentőségét. Ha
1361 ezek a hatások kedvezőtlenül befolyásolhatják a víztest állapotát/potenciálját, ezt szükség szerint a
1362 jövőbeni engedélyezési eljárás felülvizsgálatára kell használni vagy más módon figyelembe venni az
1363 általános szabály felülvizsgálatakor a 4. cikk (7) bekezdése szerinti alkalmazhatósági értékelés
1364 hatékony elvégzésének biztosítása érdekében⁷¹.

1365 Az 1. lépés eredménye egy arra irányuló következtetés, hogy a javasolt projekt hatással lehet-e az
1366 érintett víztestek állapotára/potenciáljára (azaz van-e potenciális ok-okozati mechanizmus?). Az előre
1367 meghatározott szabványok (pl. a hidromorfológiai módosításokkal és ezek biológiai minőségi
1368 elemekre tett hatásával kapcsolatos szabványok) vagy megbízható tudományos alapon kidolgozott
1369 ellenőrző listák segíthetnek annak értékelésében, hogy a projekteknek várhatóan lesz-e releváns
1370 hatása.

- 1371 ➔ Ha nem, akkor a következtetést alátámasztó bizonyítékokat az engedélyezési eljárás
1372 keretében dokumentálni kell, és további felmérésekre nincs szükség.
1373 ➔ Ha igen vagy bizonytalan, folytassa a 2. lépéssel.

1374 2. lépés: További vizsgálatok tárgy kijelölése

1375 A 2., tárgy kijelölési lépésben meg kell határozni, hogy milyen további adatokra van szükség, és milyen
1376 értékeléseket kell elvégezni a minőségi elemekre gyakorolt hatás jelentőségének meghatározásához.
1377 Ez a 3. lépés – adatgyűjtés és -értékelés – előkészítő lépése, amelynek célja azon kérdés
1378 megválaszolása, hogy a javasolt projekt várhatóan okoz-e romlást vagy veszélyeztetné-e a jó
1379 állapot/potenciál javulását.

1380 A 2. lépés a potenciálisan érintett minőségi elemekre és a támogató elemekre vonatkozó szükséges
1381 vizsgálatokra összpontosít (pl. a különböző biológiai és hidromorfológiai minőségi elemek, kémiai és
1382 fizikai-kémiai minőségi elemek, a felszín alatti vizek mennyiségi állapotát meghatározó kritériumok
1383 stb.). A 2. lépés lehetővé teszi a meglévő adathiányok azonosítását is (pl. egy bizonyos minőségi
1384 elemre vonatkozó monitoringadatok hiánya), amely további (ad-hoc) adatgyűjtést és -elemzést igényel
1385 az adatkészlet elkészítéséhez.

1386 Azon minőségi elemek esetében, ahol azonosították a potenciális oksági mechanizmusokat, a 2.
1387 lépés lehetővé teszi a víztest összefüggésében várhatóan átmeneti vagy helyi hatások és a hosszú

⁷⁰ Lásd a 20. számú CIS-iránymutatást.

⁷¹ Gyakorlati példaként Hollandia „kumulációs nyilvántartást” használ az engedélyezett és nem engedélyezett módosítások esetében egyaránt a kumulatív hatások nyilvántartása érdekében. Az új projektek értékelésekor a nyilvántartás segítségével az illetékes hatóság megállapítja, hogy bekövetkezett-e romlás.

1388 távú vagy víztest léptékét érintő hatások közötti különbségtételt. Azon minőségi elemek esetében,
1389 ahol az 1. lépésben nem állapítottak meg lehetséges okozati összefüggést, nincs szükség további
1390 értékelésekre. Bizonytalanság (pl. okozati összefüggés vagy időbeli/helyi hatások) esetén a szóban
1391 forgó elemet a következő lépésben is meg kell vizsgálni.

1392 Ezen a ponton azonosítani kell az adatgyűjtés és az értékelések összehangolásának lehetőségeit,
1393 amelyeket más környezetvédelmi jogszabályok (pl. egy környezeti hatásvizsgálat vagy az
1394 élőhelyvédelmi irányelv szerinti szükséges értékelések elvégzése) követelhetnek meg, lehetőséget
1395 biztosítva a szinergiák hasznosítására (lásd a 4.2. fejezetet).

1396 **3. lépés: Adatgyűjtés és -értékelés**

1397 A 3. lépésben el kell végezni a szükséges adatgyűjtést és az értékeléseket a 2. lépésben
1398 meghatározott módon. E lépés célja a projekt várható hatásának meghatározása (ideértve az enyhítő
1399 intézkedéseket is) az érintett víztestek állapotára vagy potenciáljára a minőségi elemek szintjén (azaz
1400 romlást okoz-e vagy veszélyeztetné-e a várt javulást). Egy határozat például szakértői vizsgálatokat
1401 és/vagy modellezés elvégzését kérheti a minőségi elemekre gyakorolt hatás meghatározása
1402 érdekében. A közös/összehangolt adatgyűjtés és elemzések egyéb környezetvédelmi jogszabályokkal
1403 való szinergiáinak lehetősége (pl. KHV-irányelv vagy az élőhelyvédelmi irányelv) a 3. lépésben
1404 hasznosítható.

1405 A hatások jelentőségével kapcsolatos vizsgálatoknak nemcsak az aktuális állapot/potenciált kell
1406 figyelembe venniük, hanem a vízgyűjtő-gazdálkodási tervezésből származó (pl. helyreállítási
1407 intézkedések), a jó állapot/potenciál elérését célzó, tervezett javítási intézkedéseket is. Ezért
1408 megtörténhet, hogy figyelembe kell venni a többi beavatkozás kumulatív hatását is (lásd a
1409 3.6. fejezetet). Az értékelés során figyelembe kell venni a hatások időtartamát is (lásd a
1410 3.3.1. fejezetet).

1411 Ha a 3. lépés eredménye, hogy

- 1412 ➔ a tervezett projekt várhatóan nem eredményezi a víztest minőségi összetevők szintjén való
1413 romlását, nem veszélyezteti a javulást, vagy ha a hatás várhatóan csak ideiglenes, rövid távú
1414 lesz, az ezt a következtetést alátámasztó bizonyítékokat az engedélyezés keretében
1415 dokumentálni kell, és 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat nem szükséges, és az engedély
1416 a VKI értelmében kiadható;
- 1417 ➔ ha a projekt várhatóan a minőségi elemek szintjén a víztest romlását okozza, vagy a javulást
1418 veszélyezteti, folytassa a 4. lépéssel.

1419 **4. lépés: A 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat**

1420 Ha a projekt várhatóan a jó állapot/potenciál romlását okozza vagy veszélyezteti annak elérését,
1421 dokumentálni kell a bizonyítékokat, és el kell indítani a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálatot. A
1422 projekt csak akkor engedélyezhető, ha a 4. cikk (7) bekezdésének a)–d) pontjaiban meghatározott
1423 feltételek teljesülnek, és a projekt megfelel a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálaton. Ebből
1424 következik, hogy ha a projekt nem felel meg a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálaton, a projekt a
1425 víz-keretirányelv alapján nem engedélyezhető. A 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat feltételeit és
1426 követelményeit az 5. fejezet tartalmazza.

3. esettanulmány: A VKI JASPERS számára kifejlesztett megfelelőség-értékelési ellenőrző listája

Ország: EU28

A JASPERS (európai régiók beruházásait támogató közös program – <http://jaspers.eib.org/>) az Európai Bizottság és az Európai Beruházási Bank partnersége, amelynek célja az esb-alapok (Európai Regionális Fejlesztési Alap, ERFA és a Kohéziós Alap, valamint az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz) keretében támogatott beruházások minőségének javítása. Széles körű szolgáltatásokat kínál a közigazgatási szervezeteknek és a kedvezményezetteknek, ideértve a tanácsadást, a kapacitásépítést és a projektek minőségi felülvizsgálatával kapcsolatos segítségnyújtást. A JASPERS program tanácsadói szerepet tölt be az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF) esetében is.

Annak eldöntése érdekében, hogy alkalmazni kell-e a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálatokat, egy négylépcsős megközelítést alkalmazó ellenőrző listát dolgoztak ki a projektszintű VKI-megfelelés megállapítására:

1. Az összefüggés megértése és az elem szintjén történő előszűrés: Van-e lehetséges okozati mechanizmus egy víztest állapotára/potenciáljára gyakorolt hatás vonatkozásában? Ha nincs, a feljegyzéseket meg kell őrizni ellenőrzési célokra, de nincs szükség további értékelésre. Ha igen, el kell végezni a 2. lépést.
2. Jelentőség meghatározása: meg kell fontolni, hogy a hatások ideiglenesek-e vagy nem jelentősek-e a víztest méretéhez viszonyítva, és hogy a kombinált hatások kizárhatók-e. A VKI szerinti értékelésre csak a potenciálisan érintett elemek esetében van szükség.
3. Vizsgálatok: adatgyűjtés és -értékelés. Kockázatcsökkentő intézkedések megfontolása. Van-e maradványhatás a VKI szerinti állapotra nézve? Ha igen, el kell végezni a 4. lépést.
4. Alkalmazza a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálatokat (a 35. számú CIS-iránymutatásban foglaltak szerint).

Az ellenőrző lista korai változatát Lengyelországban (árvízvédelmi projekteknél) és Lettorszában (kotrást is magában foglaló kikötői fejlesztésnél) használták. A JASPERS jelenleg az ellenőrző lista konkrét esetekre történő kibővítésén és tesztelésén dolgozik azzal a céllal, hogy a listát a projektek előkészítésében nyújtott segítségnyújtásban és a jövőbeni képzési tevékenységekben is alkalmazzák. A lista a JASPERS Tudás- és Tanulásközpontjának könyvtárában jelent meg 2018 júliusában. További információk: jaspersnetwork@eib.org.

Hivatkozások: <http://www.jaspersnetwork.org/plugins/servlet/documentRepository>

1427

1428

4. esettanulmány: High Speed 2 – nagy sebességű vasútépítési rendszer - 1. fázis (London–West Midlands)**Ország: Egyesült Királyság (UK)**

A HS2 egy több millió font értékű kormányzati rendszer, amelynek célja, hogy – Londonból kiindulva – nagy sebességű vasúti összeköttetést biztosítson Anglia déli és északi része között. Az 1. szakasz négy vízgyűjtő területet ölel fel (Temze, Anglian, Severn és Humber), és 61 felszíni víztestre és 15 felszín alatti víztestre lehet hatással.

Az eredetileg értékelt 61 felszíni víztestből egyetlen olyan rendszerelemet sem azonosítottak, amely esetében bizonyosnak lehetne tekinteni a meg nem felelést a víztestek esetében. Öt esetében azonban az értékelés kimutatta, hogy veszélyeztethetik a jó környezeti állapotot/jó ökológiai potenciált vagy megakadályozhatják ezek elérését a HS2 1. szakaszának építése miatt. Az eredetileg 15 megvizsgált felszín alatti víztest közül 4 esetében végül az értékelés kimutatta, hogy veszélyeztethetik a jó ökológiai potenciált vagy ennek elérését a HS2 1. szakaszának építése miatt. A fennmaradó felszíni és felszín alatti víztesteket kizárták, mivel vagy nem minősültek veszélyeztetettnek, vagy az enyhítő intézkedések és a „kiegészítő rendelkezések” miatt végrehajtott egyéb intézkedések miatt nem tartoztak ide.

2016 márciusában egy VKI-megfelelési értékelést tettek közzé, amely részletesebben ismertette az egyes víztestek esetleges károsodásának okait, bemutatta az általános enyhítő intézkedéseket, valamint tájékoztatást nyújtott azzal kapcsolatban, hogyan teljesíthető a 4. cikk (7) bekezdése szerinti négy vizsgálat. Az értékelés az elővigyázatosságon alapuló megközelítést követi, és a Környezetvédelmi Ügynökség javasolta annak biztosítására, hogy minden potenciális káros hatást jelentsenek és részletesen értékeljenek, még akkor is, ha egy hatás bekövetkeztének valószínűsége igen alacsony volt, vagy ennek hatása korlátozott volt; az elsődleges cél annak biztosítása volt, hogy a VKI hatásait a tervezési fejlesztés és az engedélyezési szakasz során továbbra is figyelembe vegyék és foglalkozzanak ezekkel.

Hivatkozások:

<https://circabc.europa.eu/sd/a/e9885e5b-9638-4ff6-baee-2815c6300ce8/22 - MS United Kingdom - 4.7 Case Study.pdf>

<https://www.gov.uk/government/publications/water-framework-directive-compliance-assessment-review>

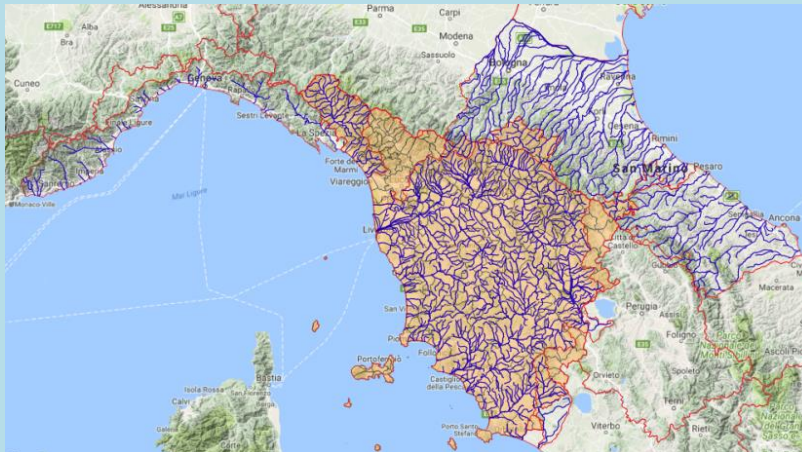
1429

1430

5. esettanulmány: Az árvízveszélykezelési terv intézkedéseinek hatásértékelése a 4. cikk (7) bekezdése szerinti értékelés tekintetében

Ország: Olaszország

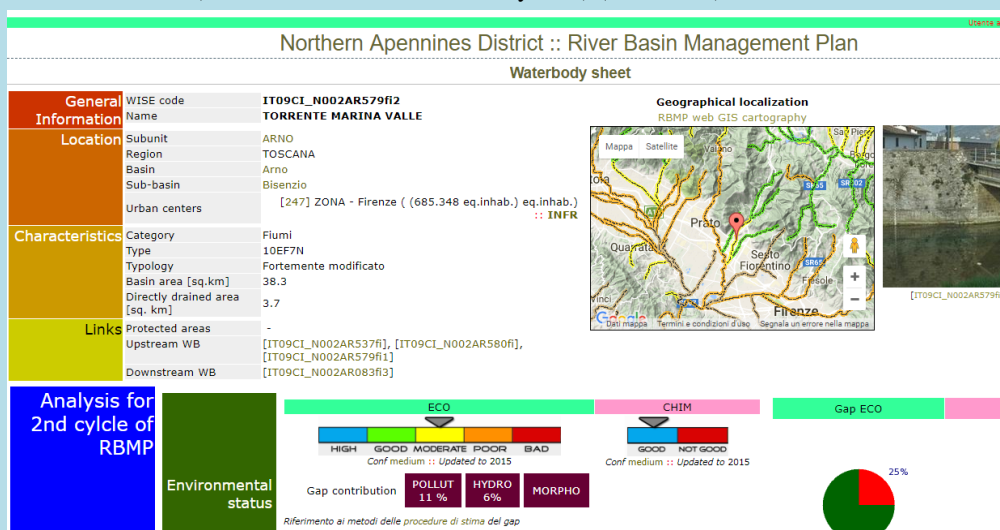
Az esettanulmányi terület az Észak-Appenninek kerületben (ITC) található, pontosabban Toszkána körzetében (kb. 20 000 négyzetkilométer, a kerület területének 60%-a). A cél az árvízveszélykezelési terv strukturális intézkedéseinek a víz állapotára/potenciáljára gyakorolt hatásainak becslése.

Az eljárást a régió minden felszíni víztestére alkalmazták, a kis, kb. 10 négyzetkilométeres vízgyűjtőktől kezdve a fő folyami csatornáig, mint például az Arno folyó (alsó szakasza), amely 8000 négyzetkilométeres vízgyűjtő területtel rendelkezik.

Az árvízveszélykezelési terv strukturális intézkedései a víztestek fizikai megváltoztatását okozhatják, mivel magukban foglalhatják a folyók hosszirányú vagy keresztirányú módosulását, beleértve a töltések helyreállítását, a gátak felemelését, az elterelő túlfolyókat, a bővítő területeket a kapcsolódó bemeneti/ kimeneti csőátvezetőkkel, valamint a folyópart restaurálását.

A 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat lehetőségének előzetes felmérése érdekében az Észak-Appenninek kerület 2. vízgyűjtő-gazdálkodási terve az árvízveszélykezelési terv strukturális intézkedéseinek részletes elemzését tartalmazza. A folyók vagy tavak fizikai megváltoztatásán alapuló beavatkozásokat földrajzi hivatkozásokkal látták el, és egy vagy több víztesttel kapcsolták össze. Az árvízvédelmi beavatkozások listáját a víztest jelentésének meghatározott részében sorolták fel a vízgyűjtő-gazdálkodási terv végrehajtási információs rendszerében (EIS, Executive Information System) (lásd alább).

Kivonat a végrehajtási információs rendszerből (EIS) az ITC vízgyűjtő-gazdálkodási terve számára. A víztestről szóló jelentés felső része.

Mivel a kapcsoló beavatkozások főként hidraulikai megoldások és strukturális részletek tekintetében definiálható tervezett intézkedések, az egyes víztestekkel kapcsolatos javasolt lista célja a 4. cikk

(7) bekezdésének jövőbeli potenciális alkalmazhatóságának a figyelem középpontjába helyezése. Ez a következő elemző lépéseket foglalja magában:

- A projekt részletes adatainak összegyűjtése a strukturális jellemzőkre vonatkozóan:
  - a beavatkozás geometriai méretei: hossz – felület – térfogat
  - a víztest érintett részének mérete és a víztest teljes hosszához/felületéhez viszonyított aránya
  - geomorfológiai indexek (pl. morfológiai minőségi index) – előzetes + utólagos értékelés
- Összehasonlítás a küszöbértékekkel (a vízgyűjtő terület nagysága szerint)

A fizikai átalakítás tényleges hatását a tervezett tevékenységek előrehaladtával tesztelni fogják, közös kritériumokat alkalmazva a morfológiai változások értékelésére, és a 4. cikk (7) bekezdésében foglalt kritériumok alkalmazhatóságára.

A leírt eljárás általános előnyökkel járt a vízgyűjtő-gazdálkodási terv és az árvízkezelés-kezelési terv viszonyának hatékony és összehangolt elemzése vonatkozásában. A víztest fizikai jellemzőinek potenciális megváltoztatására vonatkozó strukturális beavatkozások hivatalos tájékoztatóban történő megjelentetése lehetővé teszi a köz- és magánszféra érdekelt felei számára, hogy tisztában legyenek a 4. cikk (7) bekezdésének esetleges alkalmazásával. Az árvízvédelmi intézkedések valódi hatásával kapcsolatos tárgyalásokat már a projekt előkészítési szakaszában is le lehet bonyolítani annak érdekében, hogy inkluzívabb folyamatot hajtsanak végre a műszaki megoldások terén, valamint tudatosítsák az érdekelt felekben a VKI célkitűzései alóli mentességeket.

A pénzügyi fedezettel kapcsolatos problémák kritikus szempontként megváltoztathatják vagy érvényteleníthetik a műszaki elemzést, amely a projektekkel kapcsolatos hiányos vagy csak részben hasznos döntéseket eredményezhet.

Hivatkozások: <http://www.appenninosettentrionale.it/eis/>

1431 4.2 Az értékelések összehangolása a környezeti hatásvizsgálattal és az 1432 élőhelyvédelmi irányelvvel

1433 Egy javasolt projekt esetében megtörténhet, hogy nemcsak a víz-keretirányelv 4. cikkének
1434 (7) bekezdése szerinti értékeléseket kell elvégezni, hanem – a projekt méretétől, jellegétől és
1435 helyszínétől függően – környezeti hatásvizsgálatra is szükség lehet a környezeti hatásvizsgáltról
1436 szóló irányelv értelmében, vagy megfelelő értékelések elvégzésére is szükség lesz az élőhelyvédelmi
1437 irányelv értelmében az érintett Natura 2000 helyszínek vonatkozásában (lásd a 2.8. fejezetet).
1438 Biztosítani kell a többi vonatkozó jogszabálynak való megfelelést (lásd a VKI 4. cikke
1439 (1) bekezdésének c) pontját). Az értékelések csoportosítása és áramvonalasítása hatékony lehet (pl.
1440 az adatgyűjtés és a nyilvánosság részvétele szempontjából)⁷², lehetőséget teremtve a szinergiák
1441 kihasználására és a munkaterhelés csökkentésére azon értékelések esetében, amelyeket egy javasolt
1442 projekthez kell elvégezni egy másik jogszabálynak megfelelően.

1443 Az ilyen egyszerűsítés noha kötelező – adott esetben – a környezeti hatásvizsgálat és az
1444 élőhelyvédelmi irányelv szerinti „megfelelő értékelés” tekintetében, az egyes tagállamok feladata
1445 annak eldöntése, hogy alkalmazzák-e azt a környezeti hatásvizsgáltról szóló irányelvre és a víz-
1446 keretirányelvre⁷³.

1447 Hivatkozással a VKI 4. cikkének (7) bekezdésével kapcsolatos „alkalmazhatósági értékelés”
1448 megközelítésére és a különböző lépésekre az előző fejezetben leírtaknak megfelelően, egyenértékű
1449 lépésekre van szükség a környezeti hatásvizsgáltról és az élőhelyvédelemről szóló irányelvek
1450 értelmében (amennyiben alkalmazandók), amelyeket a VKI értelmében meghozott lépésekkel
1451 párhuzamosan lehet meghozni. Ez különösen az előszűrésre, a tárgykijelölésre és a szükséges

⁷² Lásd pl. a közös érdekű energiaiinfrastruktúra-projektek környezetvédelmi értékelési eljárásainak áramvonalasításáról szóló iránymutatást (Guidance on Streamlining environmental assessment procedures for energy infrastructure Projects of Common Interest (PCIs)), http://ec.europa.eu/environment/eia/pdf/PCI_guidance.pdf; A környezeti hatásvizsgáltról szóló irányelv 2. cikkének (3) bekezdése alapján végzett környezeti vizsgálatok egyszerűsítéséről szóló bizottsági iránymutatást <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2016:273:FULL&from=DE>

⁷³ Lásd a környezeti hatásvizsgáltról szóló irányelv 2. cikkének (3) bekezdése alapján végzett környezetvédelmi vizsgálatok egyszerűsítéséről szóló bizottsági iránymutatást <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2016:273:FULL&from=DE>

1452 adatgyűjtésre vonatkozik. Az ilyen egyszerűsített megközelítés jelentős költség- és
1453 időmegtakarításhoz vezethet, nevezetesen az adatgyűjtési szakasz vonatkozásában, amely közösen
1454 is elvégezhető, amennyiben az egyes irányelvek által meghatározott adatgyűjtési követelményeket az
1455 előző lépésben egyértelműsítik.

1456 Szem előtt kell azonban tartani, hogy a különböző vizsgálatok hangsúlya az egyes irányelvekben
1457 meglehetősen eltér, így az eljárás különböző lépéseit az egyes irányelvek követelményeinek
1458 megfelelően kell végrehajtani⁷⁴. Amennyiben az egyik irányelv feltételei teljesülnek, a másikéi
1459 azonban nem, a hatóságok nem engedélyezhetik a projektet, mivel ebben az esetben a projekt még
1460 mindig megsértené az uniós jogszabályi rendelkezéseket. Ehelyett meg kell vizsgálni, hogy
1461 lehetséges-e a projekt olyan módosítása, amelynek következtében minden vonatkozó irányelv
1462 követelményei teljesülnek.

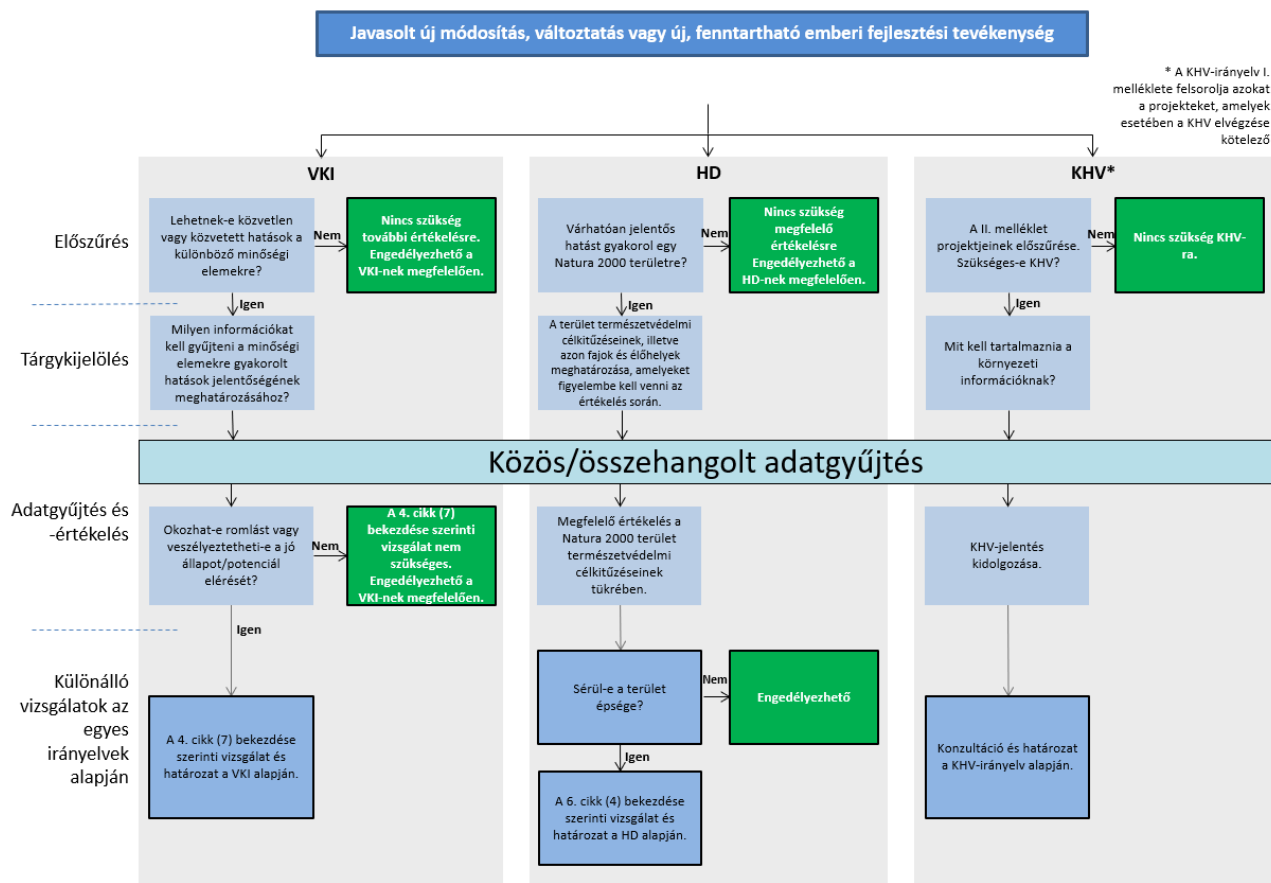
1463 Az 5. ábra. ábra a VKI 4. cikke (7) bekezdésével kapcsolatos „alkalmazhatósági értékelés” lépéseit
1464 vázolja fel, valamint a környezeti hatásvizsgálatról és az élőhelyvédelemről szóló irányelvek megfelelő
1465 lépéseit. Ezt követi a környezeti hatásvizsgálatról és az élőhelyvédelemről szóló irányelvek fő
1466 követelményei, valamint ezeknek a 4. cikk (7) bekezdésével való viszonyának és kapcsolódási
1467 pontjainak részletesebb bemutatása. További információkat a 2.8.2. fejezet (környezeti
1468 hatásvizsgálat), a 2.8.3. fejezet (élőhelyvédelmi irányelv) és az A. melléklet (összehasonlító áttekintő
1469 táblázat) tartalmaz.

---

⁷⁴ Ahol lehetséges, szinergiákat kell használni, például az alternatívák vagy az enyhítő intézkedések tekintetében.

1470 **5. ábra: Az értékelések összehangolása a VKI, az élőhelyvédelmi irányelv és a környezeti hatásvizsgálatról szóló irányelv keretében**

1471

1472 Környezeti hatásvizsgálat alá tartozó projektek

1473 A környezeti hatásvizsgálatról szóló irányelv célja, hogy azokat a projekteket, amelyek várhatóan
1474 jelentős hatást gyakorolnak a környezetre, a jóváhagyásuk előtt megfelelően értékeljék. Mielőtt
1475 bármilyen döntés megszületne egy ilyen projekt javára, azonosítani és értékelni kell a környezetre
1476 gyakorolt lehetséges hatásait (mind az építés, a működtetés vagy a lebontás szempontjából).

1477 Az irányelv I. mellékletében felsorolt, a környezetre jelentős hatással bíró projektek esetén kötelező
1478 elemzést végrehajtani (pl.: gátak és egyéb, víz visszatartására vagy állandó tárolására tervezett
1479 létesítmények esetében), amennyiben az új vagy megnövelt visszatartott vízmennyiség meghaladja a
1480 10 millió köbmétert (I. melléklet, 15. o.).

1481 Az irányelv II. mellékletében felsorolt egyéb projektek (például a belvízi utak, az I. mellékletben nem
1482 szereplő projektek, csatornázási és árvízvédelmi munkálatok, városfejlesztési projektek stb.) nem
1483 esnek automatikusan környezeti hatásvizsgálati eljárás alá. A tagállamok mérlegelési mozgástérrel
1484 rendelkeznek, amelynek keretében esetenként vagy a küszöbértékektől, vagy a kritériumoktól (pl.
1485 méret), a helyszíntől (különösen az érzékeny ökológiai területek) és a potenciális hatástól (érintett
1486 felület, időtartam) függően meghatározzák, hogy ezek a projektek várhatóan jelentős környezeti
1487 hatással járnak-e, és hogy érvényes-e rájuk a környezeti hatásvizsgálati eljárás. Annak
1488 meghatározását, hogy a II. mellékletbe tartozó projektek várhatóan jelentős hatást gyakorolnak-e a
1489 környezetre, és ennek következtében értékelésnek kell-e őket alávetni, *előszűrésnek* nevezik a
1490 környezeti hatásvizsgálatról szóló irányelvben. A tárgykijelölés nem kötelező, de bevált gyakorlatként
1491 elfogadott.

1492 Az uniós jog néha több értékelést ír elő egyetlen projekt esetében. Valamennyi értékelés célja, hogy
1493 maximalizáljon egy konkrét típusú környezetvédelmi aspektust. A különböző jogszabályi
1494 követelmények és a párhuzamos értékelések azonban eltérésekhez, késésekhez, ismétlődéshez és
1495 közigazgatási bizonytalanságokhoz vezethetnek. A környezeti hatásvizsgálatról szóló irányelv fokozott
1496 vizsgálati eljárásokat tesz lehetővé, amely hatékonyabb és eredményesebb eredményekhez vezet (a
1497 módosított KHV-irányelv 2. cikkének (3) módosított bekezdése).

1498 A KHV-irányelvben és a VKI 4. cikke (7) bekezdésében előírt szinergiák és az értékelések
1499 egyszerűsítésének következő lehetőségeit azonosították:

- 1500 • annak felmérése, hogy a projekt a víztest állapotának/potenciáljának vagy a vonatkozó
1501 minőségi elem romlásához vezethet-e (VKI 4. cikk (7) bekezdése). Ez az értékelés a
1502 víztényező értékelésének részét képezheti (KHV-irányelv 3. cikke);
- 1503 • közös/összehangolt adatgyűjtés a vonatkozó értékelésekhez;
- 1504 • a káros hatások csökkentésére irányuló enyhítő intézkedések meghatározása;
- 1505 • a VKI 4. cikke (7) bekezdésének d) pontja és a KHV-irányelv 5. cikke (1) bekezdésének
1506 d) pontja szerinti jobb környezetvédelmi lehetőségek értékelésére vonatkozó projektspecifikus
1507 elem értékelése;

- 1508 • szinergiák a projekt jóváhagyását megelőző konzultáció tekintetében a KHV-eljárás nyilvános
1509 konzultációra történő felhasználásával abban az esetben, ha egy projektet egy vízgyűjtő-
1510 gazdálkodási ciklus keretében kell jóváhagyni.⁷⁵

1511 Ebben az összefüggésben fontos megjegyezni, hogy a KHV-irányelvben előírt környezeti jelentés
1512 részletességének szintje alacsonyabb lehet, mint ami a VKI 4. cikkének (7) bekezdésében előírt
1513 értékelésekhez szükséges lenne. A környezeti hatásvizsgálat nem igényli (de nem is akadályozza
1514 meg) a minőségi elemek szintjén történő értékelést, inkább a projekt vízre gyakorolt várhatóan
1515 jelentős hatását (KHV-irányelv 3. cikke)⁷⁶. Ez azzal magyarázható, hogy a környezeti hatásvizsgálat
1516 egy projekt környezetre gyakorolt hatását értékeli, a 4. cikk (7) bekezdése szerinti értékelés pedig a
1517 víztestre gyakorolt hatásokkal foglalkozik. Azaz a környezeti hatásvizsgálat elvégzése nem garantálja
1518 a 4. cikk (7) bekezdésének teljesítését, de hozzájárulhat, ha az értékeléseket egyszerűsítik.

1519 Azokban az esetekben, amikor a projekt a környezeti hatásvizsgálat hatálya alá tartozik, a bevált
1520 gyakorlat szerint ez elvégezhető volna a 4. cikk (7) bekezdésének alkalmazhatósági értékelésével
1521 történő szoros együttműködésben az adatgyűjtési és -értékelési szakaszban⁷⁷. A tagállamok ily
1522 módon nemzeti szintű környezeti hatásvizsgálati eljárást/megközelítést hozhatnak létre a 4. cikk
1523 (7) bekezdésében meghatározott valamennyi követelmény vizsgálatával, amelynek keretében az
1524 összes olyan projektet értékelik, amelyek potenciálisan a víz romlását okozhatják, vagy
1525 megakadályozhatják a vízzel kapcsolatos környezetvédelmi célkitűzések elérését. Ez akkor is
1526 elvégezhető, ha a projektek az I. és a II. melléklet hatályán kívül esnek⁷⁸. Ezek integrációja
1527 lehetőséget teremt egy új megközelítésre a kölcsönös szinergiák optimalizálása és a közöttük lévő
1528 konfliktusok minimalizálása céljából.

6. esettanulmány: A 4. cikk (7) bekezdése szerinti értékelési keret kialakítása és a KHV-hoz való kapcsolódás
Ország: Horvátország (HR)
A Horvát Köztársaságban az adminisztratív terhek csökkentése és az új fejlesztési eljárások egyszerűsítése érdekében a 4. cikk (7) bekezdése szerinti értékelés a környezeti hatásvizsgálathoz kapcsolódik. Nyilvánvaló, hogy a KHV-nak és a 4. cikk (7) bekezdése szerinti értékelésnek vannak egyező elemei, mint például az adatgyűjtés és a nyilvánosság részvételének folyamata.   Az illetékes hatóságok egy integrált eljárás keretében lehetőséget kapnak arra, hogy egyetlen határozatot hozzanak az egyeztetett adatkészlet alapján, figyelembe véve az összes környezetvédelmi szempontot (nemcsak a célkitűzések elérését a VKI értelmében). Az átfogó információk rendelkezésre állása rendkívül fontos, különösen a nagyobb projektek esetében, amelyek jelentős hatást gyakorolnak, és amelyek esetében indoklás szükséges a VKI 4. cikke (7) bekezdésének alkalmazására. Így egy környezeti hatástanulmány szerzőjének a tanulmány keretében elemeznie kell a projekt víztestekre gyakorolt hatását (a VKI-célkitűzések elérése tekintetében), ezzel azonosítva az ilyen hatások hatókörét és jelentőségét. Szükség esetén adatokat gyűjtenek, és megindokolják a VKI 4. cikke (7) bekezdésében foglalt rendelkezések alkalmazását.   Meg kell jegyezni, hogy ha nem szükséges a környezeti hatásvizsgálat elvégzése, a vízügyi törvény egy, a VKI 4. cikkének (7) bekezdése szerinti vizsgálatához hasonló eljárást ír elő a vízügyi engedélyezés részeként. Meg

⁷⁵ Lásd a PCI-iránymutatás 11. és 12. oldalát: http://ec.europa.eu/environment/eia/pdf/PCI_guidance.pdf

⁷⁶ A KHV-irányelv 3. cikke az alábbiakat állapítja meg: A környezeti hatásvizsgálat keretében minden egyedi esetre vonatkozóan megfelelő módon azonosítani kell, le kell írni és értékelni kell az egyes projektek jelentős mértékű közvetlen és közvetett hatásait (...).

⁷⁷ Az ilyen megközelítésekkel kapcsolatos részletes információkat lásd pl. a közös érdekű energiainfrastruktúra-projektek környezetvédelmi értékelési eljárásainak áramvonalasításáról szóló iránymutatásban, http://ec.europa.eu/environment/eia/pdf/PCI_guidance.pdf; A környezeti hatásvizsgálatról szóló irányelv 2. cikkének (3) bekezdése alapján végzett környezeti vizsgálatok egyszerűsítéséről szóló iránymutatásban <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2016:273:FULL&from=DE>

⁷⁸ Ez összhangban áll a KHV-irányelv (3) bekezdésével, amelynek értelmében a tagállamok szigorúbb szabályokat állapíthatnak meg a környezet védelme érdekében.

kell említeni, hogy ugyanezt az eljárást követik az SKV hatálya alá tartozó tervek és programok esetében.

A projekt víz állapotára gyakorolt hatásának a VKI célkitűzéseinek függvényében történő meghatározására vonatkozó átfogó eljárás a jelenlegi vízgyűjtő-gazdálkodási tervben szereplő adatokon és információkon alapul, amely – a vízügyi törvény rendelkezéseinek megfelelően – egy, a horvát kormány által elfogadott árvízkezelési tervet tartalmaz. Ily módon az azonosított víztestek állapotát és az aktuális vízgyűjtő-gazdálkodási terv által előírt intézkedési programokat a vízgyűjtőre vonatkozó jövőbeli tevékenységek és projektek potenciális hatásainak azonosítását szolgáló kiindulópontjaivá tették. Ez a vízgyűjtő-gazdálkodási terv és a vízgyűjtőben (tervezett) fejlesztések közötti folyamatos kommunikációt és adatcserét is lehetővé tette, a vízgyűjtő-gazdálkodási terv készítői pedig jobb képet és pontosabb adatokat kaphatnak a vízgyűjtő-gazdálkodási tervvel kapcsolatos frissítések tekintetében.

Az egész folyamat áttekintése a következő kulcsfontosságú következtetésekhez vezet:

- A víztestekről a vízgyűjtő-gazdálkodási tervhez gyűjtött adatok értékes erőforrást jelentenek a KHV és a 4. cikk (7) bekezdése szerinti értékelések szempontjából is, és az ilyen adatokra jelentős igény mutatkozik.
- Helyénvalónak tűnik, hogy a 4. cikk (7) bekezdése szerinti értékelés és a KHV egymással „karöltve”, bizonyos eljárás elemeket megosztva működjenek.

Hivatkozások: Vízgyűjtő-gazdálkodási terv (az árvízkezelési tervet is beleértve) és az alátámasztó okmányok közzétételi helye: <http://www.voda.hr/hr/plan-upravljanja-vodnim-podrucjima>

1529

1530 **A Natura 2000 területek szempontjából releváns projektek**

1531 A madárvédelmi és az élőhelyvédelmi irányelvek célja a biodiverzitás biztosításához történő
1532 hozzájárulás a természetes élőhelyek, valamint a vad fauna és flóra megőrzésével. A Natura 2000
1533 helyszínek létrehozása és hatékony kezelése kulcsfontosságú eszköz e tekintetben. Az élőhelyekről
1534 szóló irányelv 6. cikke meghatározza a Natura 2000 területek kezelésére és védelmére vonatkozó
1535 előírásokat, amelyek a „közösségi jelentőségű természeti területek” (a tagállamok által a
1536 későbbiekben különleges természetmegőrzési területként kijelölve) az élőhelyekről szóló irányelv
1537 értelmében, és különleges madárvédelmi területek (kmt) a 2009/147/EK madárvédelmi irányelv
1538 értelmében.

1539 A víz-keretirányelv és az élőhelyvédelmi irányelv egyaránt lehetővé teszi a mentességeket bizonyos
1540 körülmények között, bár vannak különbségek az eljárások és a feltételek tekintetében. Az
1541 élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének (3) és (4) bekezdése meghatározza a Natura 2000 területeket
1542 potenciálisan befolyásoló tervek vagy projektek értékelésére és engedélyezésére vonatkozó eljárást.
1543 A 6. cikk (3) bekezdésének célja különösen a tervek és projektek Natura 2000 területekre gyakorolt
1544 káros hatásának elkerülése, megőrizve a Natura 2000 területek épségét, valamint a hálózat és
1545 funkciói egységességét. Ezért megfelelő értékelésre van szükség minden olyan terv vagy projekt
1546 esetén, amely várhatóan jelentős hatást gyakorol a területre – a természeti terület védelmével
1547 kapcsolatos célkitűzéseket szem előtt tartva.

1548 A 6. cikk (3) bekezdése szerinti folyamat azon lépése, amelynek során meghatározzák, hogy egy
1549 projekt vagy terv akár önmagában, akár más tervekkel és projektekkel kombinálva várhatóan jelentős
1550 hatást gyakorol-e egy Natura 2000 területre, megfelel az általánosan „előszűrésnek” nevezett
1551 folyamatnak. Amennyiben az előszűrést követően nem zárható ki, hogy a tervnek vagy projektnek
1552 jelentős hatása lesz a területre, megfelelő értékelésre van szükség.

1553 Hasonlóképpen – noha kifejezetten nem jelenik meg – a tárgyjelölést bevált gyakorlatként fogadják
1554 el, és célja azon esetleges problémák pontos azonosítása, amelyeket a megfelelő értékelésnek le kell
1555 fednie, valamint az összegyűjtendő megfelelő információk meghatározása is. A megfelelő értékelés a

1556 természeti terület védelmével kapcsolatos célkitűzéseket tartja szem előtt. Az esetleges enyhítő
1557 intézkedések (pl. a projekt helyszínével, időzítésével, megépítési módjával stb. kapcsolatban) a
1558 megfelelő értékelés keretében a természeti terület épségére gyakorolt káros hatások elkerülésének
1559 összefüggésében vehetők figyelembe.

1560 Amennyiben a megfelelő értékelés kedvezőtlen eredményre jut, a 6. cikk (4) bekezdése továbbra is
1561 alkalmazható lehet, amennyiben a vonatkozó feltételek teljesülnek (alternatív megoldások hiánya,
1562 elsőrendű közérdeken alapuló kényszerítő indok jelenléte, kompenzációs intézkedések végrehajtása).
1563 További részletes információkat a 6. cikk (3) és (4) bekezdésében leírt, az élőhelyvédelmi irányelvnek
1564 megfelelő eljárást bemutató folyamatábrában talál, amely a B. mellékletben található⁷⁹.

---

⁷⁹ Lásd a 6. cikk (3) és (4) bekezdésének végrehajtásáról szóló iránymutatást, dokumentációt és joggyakorlatot itt: http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/guidance_en.htm

5 A 4. CIKK (7) BEKEZDÉSE SZERINTI VIZSGÁLAT ÉS A VÍZGYŰJTŐ-GAZDÁLKODÁSI TERVEKKEL VALÓ KAPCSOLATA

Ha a 4. cikk (7) bekezdésével összefüggésben az „alkalmazhatósági értékelés” (lásd a 4. fejezetet) eredményeként egy újabb keletű módosítás, változtatás vagy új, fenntartható emberi fejlesztési tevékenység következtében romlás várható, vagy annak veszélye alakulna ki, hogy a víztest(ek) nem érik el a célként kitűzött jó állapotot/potenciált, a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálatot el kell végezni az engedélyezési eljárás során.

A 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat révén megállapítják, hogy engedélyezhető-e a javasolt projekt annak ellenére, hogy romlást okozhat vagy veszélyeztetheti a jó állapot/potenciál elérését. Ez az eset áll fenn, ha a VKI megfelelő feltételei teljesülnek, amelyeket a következő fejezetekben mutatunk be részletesebben. Ha a feltételek nem teljesülnek, a projekt nem engedélyezhető.

5.1 A 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat lépésenként haladó megközelítése

A 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálatához egy sor értékelés elvégzése szükséges, amelyeknek a lehető legegyszerűbbnek és legegyszerűbbeknek kell lenniük, ugyanakkor viszont a szükséges mértékig részletesnek és átfogónak ahhoz, hogy elfogadható eredmény szülessen. Ezeket az alábbi, 6. ábra. ábra mutatja be lépésenkénti megközelítésben. A folyamatára célja, hogy gyakorlati eszközként bemutassa az értékelések különböző lépéseit és kapcsolatait olyankor, amikor az érintett víztest(ek) vonatkozásában a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat alkalmazását mérlegelik. A 20. számú CIS-iránymutatás⁸⁰ korábbi folyamatábrájának alapvető logikáját követi, amelyet továbbfejlesztettek. A 4. cikk (7) bekezdésének különböző lépései részletesebben megjelennek, és megjelenik az alkalmazhatósági értékeléssel (a 4. cikk (7) bekezdése vonatkozásában) való iteratív kapcsolat, amely azt az alapelvet követi, hogy a projekt módosításai a víztest(ek) állapotára/potenciáljára gyakorolt esetleges hatásokat is módosíthatják, amelyeket az alkalmazhatósági értékelés keretében újra kell értékelni. Sajátos körülmények között megtörténhet, hogy egy módosított vagy újratervezett projekt nem vezet romláshoz vagy nem veszélyezteti a jó állapot/potenciál elérését, így a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat feleslegessé válik.

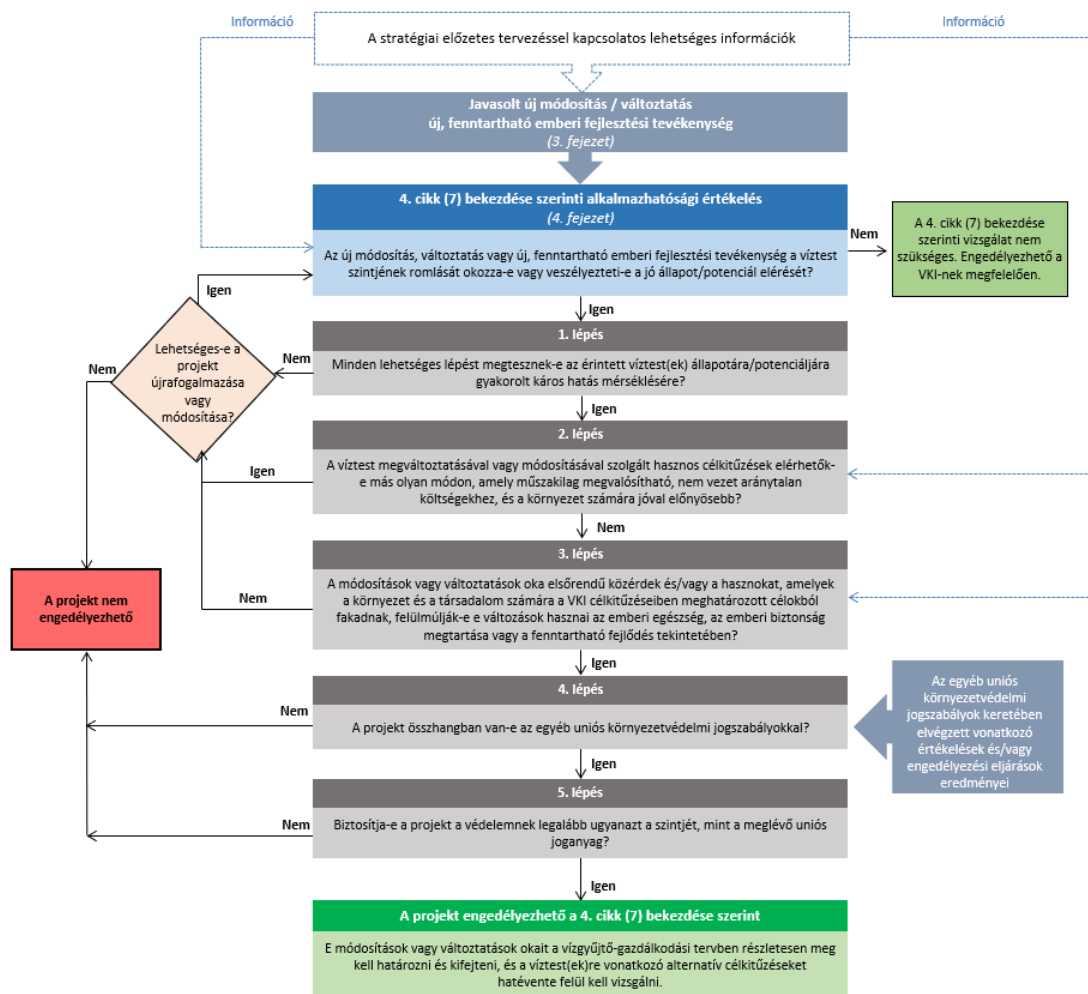
A VKI különböző követelményeit megjelenítő különböző lépések sorrendje nem követi szigorúan a VKI szövegében lévő sorrendet. Ennek eltérő okai vannak. Például az 1. (enyhítés) és a 2. (jobb környezetvédelmi lehetőségek), de potenciálisan a 3. (mérlegelési folyamat) lépés megfontolásai is a projekt kiigazításait eredményezhetik. Ilyen esetben a releváns elemek iteratív újraértékelésére lehet szükség – az alkalmazhatósági értékelés keretében is. Ez nem feltétlenül igaz a folyamat későbbi lépéseire. A VKI valamennyi mentességéhez hasonlóan a 4. cikk (7) bekezdése nem alkalmazható a 4. cikk (8) és (9) bekezdéseiben lévő rendelkezések teljesülése nélkül. Más szóval a mentességek használata csak akkor engedélyezett, ha legalább ugyanazt a védelmi szintet biztosítják, mint a meglévő uniós jogszabályok, valamint biztosítva van, hogy nem zárják ki vagy veszélyeztetik állandó jelleggel a VKI-ben foglalt célkitűzések teljesítését az ugyanazon a vízgyűjtő területen belüli más víztestek esetén. Az e rendelkezéseknek való megfelelés követelményeit a 4. és az 5. lépés tartalmazza.

⁸⁰ Lásd: 20. számú CIS-iránymutatás, 4. ábra

1604 Ha a projekt más víztestekre is hatást gyakorol, akkor engedélyezhető, ha a mentességek ezekre az
1605 érintett víztestre vonatkozóan is igazolhatók. Ebben az esetben észszerűnek tekinthető a 4. cikk
1606 (7) bekezdése szerinti vizsgálat elvégzése ugyanazon eljárás keretében az érintett víztestekre
1607 vonatkozóan (lásd még a 3.5. fejezetet). Az egyéb uniós jogszabályok értelmében megvalósuló
1608 vonatkozó értékelések és/vagy engedélyeztetési folyamatok eredményeivel kapcsolatos adatok adott
1609 esetben lehetővé teszik a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat 4. lépésének elvégzését (pl.
1610 vonatkozó értékelések elvégzése a KHV keretében vagy megfelelő értékelés az élőhelyvédelmi
1611 irányelv keretében – lásd a 4.2. fejezetet). Végül a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat lezárható,
1612 és a projekt engedélyezhető abban az esetben, ha a feltételek teljesülnek, ideértve azt a követelményt
1613 is, hogy a változások és módosítások okait az illetékes hatóságok külön meg kell határozzák és
1614 magyarázzák a vízgyűjtő-gazdálkodási tervben, valamint a víztest(ek) alternatív célkitűzéseit
1615 hatévente felül kell vizsgálni.

1616 Megjegyzendő, hogy a stratégiai előzetes tervezés (pl. konkrét ágazati fejlesztési tervek esetében)
1617 információkkal szolgálhat a projektek kidolgozása és kiválasztása, a víz-keretirányelvvel kapcsolatos
1618 értékelések és a döntéshozatali folyamat – többek között a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat
1619 különböző lépései – számára. Ezenkívül a különböző lépéseket (lásd: 6. ábra. ábra) nem feltétlenül
1620 kell szigorúan követni, és a leginkább megfelelő sorrend a megközelítéstől és a tervezési szinttől függ.
1621 Például bizonyos projektek esetében észszerűbb lehet a 2. lépés (jobb környezetvédelmi lehetőségek)
1622 elvégzése az 1. (enyhítő intézkedések) előtt, például ha stratégiai előzetes tervezési
1623 mechanizmusokat alkalmaznak. Biztosítani kell azonban a 4. cikk (7) bekezdésében előírt különböző
1624 követelmények teljesülését.

1625 6. ábra: Példa a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat lépésenkénti megközelítésére, és a 4. cikk
1626 (7) bekezdése szerinti alkalmazhatósági értékeléssel való iteratív kapcsolat

1630 5.2 Minden lehetséges lépés megtétele a káros hatások mérséklése 1631 érdekében

1632 A 4. cikk (7) bekezdése szerinti mentesség egyik feltétele, hogy „*minden lehetséges lépést*
1633 *megtesznek a víztest állapotára gyakorolt ártalmas hatás mérséklésére*” (4. cikk (7) bekezdésének
1634 a) pontja). Azaz ez a feltétel előírja, hogy minden olyan lehetséges lépést meg kell tenni, amely az
1635 érintett víztest körülményeinek kisebb mértékben történő romlásához vezet, vagy minimalizálja a jó
1636 állapot/potenciál elérését veszélyeztető hatásokat.

1637 A VKI nem határozza meg, és nem is korlátozza az enyhítő intézkedések meghatározását⁸¹. A 4. cikk
1638 (7) bekezdésében előírt „*lehetséges lépések [...] a víztest állapotára gyakorolt ártalmas hatás*
1639 *mérséklésére*” ezért az intézkedések széles skáláját felelelik. A fontos az, hogy **ezen intézkedések**

⁸¹ Az enyhítési és kompenzációs intézkedések közötti különbségtételt a 20. számú CIS iránymutatás emeli ki, jelezve, hogy az enyhítési intézkedések célja a víztest állapotát érő káros hatások minimalizálása vagy akár kizárása, míg a kompenzációs intézkedések célja egy projekt másik víztestre gyakorolt, „nettó negatív hatásainak” és kapcsolódó enyhítési intézkedéseinek ellensúlyozása.

1640 **célja** a VKI egyik **azonosított** minőségi elemének **állapotára gyakorolt lehetséges hatás**
1641 **csökkentése vagy elkerülése**. Más szóval az intézkedés minimalizálja vagy akár meg is akadályozza
1642 egy egyébként várt állapotjavulás romlását vagy veszélyeztetését.

1643 A leginkább megfelelő intézkedéstípus a káros hatás enyhítésére a konkrét helyi körülményektől
1644 függően változik. Azok számára, akik nem ismerik az uniós élőhelyvédelmi és a KHV-irányelveket,
1645 érdemes pontosítani az alábbi fontos szempontokat:

1646 ***Az élőhelyvédelmi irányelv szerinti enyhítő és kompenzációs intézkedések***

1647 Bár az élőhelyvédelmi irányelv szövege kifejezetten nem említi az enyhítő intézkedéseket, azok a
1648 bevett gyakorlat részét képezik, és az irányelv 6. cikkének (3) bekezdése szerinti megfelelő értékelés
1649 összefüggésében veszik őket figyelembe. Ezen intézkedések célja, hogy eltávolítsák, megelőzzék
1650 vagy csökkentsek a szóban forgó Natura 2000 területeket érő potenciális hatásokat.

1651 A 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat utolsó részeként az élőhelyvédelmi irányelv előírja a
1652 kompenzációs intézkedések meghozatalát egy terv vagy projekt kedvezőtlen hatásainak
1653 ellensúlyozása érdekében, hogy a megmaradjon a Natura 2000 hálózat általános ökológiai
1654 egységessége. Az élőhelyvédelmi irányelv értelmében ez általában azt jelenti, hogy új vagy kibővített
1655 területen állítják helyre vagy alakítják ki az élőhelyet, amely ezután a Natura 2000 hálózat részévé
1656 válik, ezzel kompenzálva a 6. cikk (4) bekezdése szerinti mentesség értelmében engedélyezett projekt
1657 által egy meglévő területen okozott káros hatásokat. Az élőhelyvédelmi irányelv értelmében az enyhítő
1658 intézkedéseket tehát nem szabad összekeverni a kompenzációs intézkedésekkel⁸².

1659 A víz-keretirányelv 4. cikkének (7) bekezdése nem ír elő a fenti kompenzációs intézkedéseknek
1660 megfelelő követelményeket. A VKI inkább elfogadja, hogy – ha bebizonyítható, hogy a 4. cikk
1661 (7) bekezdésében előírt követelmények teljesülnek – az érintett víztest állapotát visszamaradó, káros
1662 hatás éri.

1663 ***A környezeti hatásvizsgálatról szóló irányelvvel összefüggő enyhítő intézkedések***

1664 A környezeti hatásvizsgálatról szóló irányelv szerinti alternatívák értékelése során az enyhítő
1665 intézkedések kiemelten relevánsak mind a projektek megvalósíthatóságának növelése, mind pedig a
1666 projektek tervezésének javítása tekintetében. A KHV-irányelv nem határozza meg, vagy nem
1667 különbözteti meg egymástól explicit módon az enyhítést és a kompenzációt⁸³. A környezetre gyakorolt
1668 káros hatások elkerülése, megelőzése, csökkentése vagy, ha lehet, ellentételezése érdekében
1669 tervezett intézkedéseket általában „enyhítő intézkedések” néven emlegeti, kivéve az utolsót, a
1670 kiegyenlítést, amely kompenzációs intézkedésnek tekinthető. Mindazonáltal amikor a KHV-irányelv
1671 keretében különböző enyhítő intézkedések alkalmazását fontolgatják, a kialakulóban lévő bevált
1672 gyakorlatok – a KHV-irányelv különböző, a káros hatások „elkerülésére, megelőzésére vagy
1673 csökkentésére, és ha lehet, ellentételezésére” irányuló intézkedésekre vonatkozó hivatkozásai
1674 alátámasztásával – előnyben részesítik a forrásnál (a helyszínen) tett intézkedéseket a helyszínen
1675 kívüli intézkedésekhez képest, és az úgynevezett „enyhítési hierarchia” alkalmazását mozdítják elő.

⁸² Ezt a megkülönböztetést a Bíróság megerősítette – lásd a C-521/12. sz. ügy (29)–(35) bekezdéseit).

⁸³ A 2014/52/EU irányelv például különböző helyeken utal „a környezetre gyakorolt jelentős káros hatások elkerülése, megelőzése vagy csökkentése, és ha lehet, ellentételezése érdekében tervezett intézkedésekre”, és megjegyzi, hogy a tagállamoknak biztosítaniuk kell az enyhítő és kompenzációs intézkedések végrehajtását.

1676 Potenciális káros hatás felismerésekor ez a hierarchia hangsúlyozza a következők szükségességét,
1677 az alábbi, prioritási sorrendben:

- 1678 1. elkerülésre irányuló intézkedések – káros hatások elkerülése, például a tevékenység helyének,
1679 módjának vagy időzítésének megváltoztatása útján, vagy más, a keletkezés helyén végzett
1680 megelőző intézkedések használatával;
- 1681 2. csökkentésre irányuló intézkedések – a minimalizáló, a káros hatást elhanyagolhatóra, kicsire,
1682 vagy elfogadható szintre csökkentő intézkedések alkalmazása a hatás keletkezésének helyén,
1683 vagy ahhoz a lehető legközelebb;
- 1684 3. ellentételezésre irányuló intézkedések – amennyiben visszamaradó kedvezőtlen hatások
1685 vannak (pl. elkerülhetetlen, vagy a helyszínen tovább nem csökkenthető hatások), más
1686 helyszínen hozott intézkedések e hatások helyrehozása, ellentételezése, vagy más módon való
1687 kompenzálása érdekében a nettó káros hatás elhanyagolhatóra, kicsire vagy elfogadható
1688 szintre csökkentése érdekében.

1689 **A VKI 4. cikke (7) bekezdésének a) pontjában található enyhítő intézkedések**

1690 Bár nincs konkrét követelmény az enyhítési hierarchia alkalmazására vonatkozóan, amikor olyan
1691 gyakorlati lépések megfontolására kerül sor, amelyek a VKI értelmében mérséklék a víztest állapotára
1692 gyakorolt káros hatásokat, mindazonáltal ajánlott a bevált gyakorlatot alkalmazni, és az elkerülésre, a
1693 minimalizálásra vagy a csökkentésre irányuló minden lehetséges intézkedést végrehajtani a hatás
1694 helyszínén a helyszínen kívüli intézkedések végrehajtása előtt.

1695 A 4. cikk (7) bekezdésének a) pontjában körvonalazott „lépések” fogalma a fejlesztés valamennyi –
1696 többek között a létesítmények tervezési, karbantartási és üzemeltetési, valamint az élőhelyek
1697 helyreállítási és létrehozási – szakaszában potenciálisan széles körű intézkedéseket tartalmaz.

1698 A „minden lehetséges lépés” megfogalmazás az egyéb jogszabályokban használt „gyakorlati,
1699 megvalósítható” kifejezésekhez hasonlítható, és azon enyhítő intézkedésekre utal, amelyeknek
1700 műszakilag megvalósíthatónak, nem aránytalanul költségesnek és az új módosítással, változtatással
1701 vagy az új, fenntartható emberi fejlesztési tevékenységgel összeegyeztethetőnek kell lenniük. A
1702 különböző típusú módosításokra vonatkozó enyhítő intézkedések követelményei iránymutatásokban
1703 (pl. a halak vándorlásának támogatásával kapcsolatos iránymutatások) vagy specifikus
1704 referenciadokumentumokban (pl. legjobb környezeti gyakorlat, elérhető legjobb technikák)
1705 határozhatók meg. Az enyhítő intézkedések célja a víztest állapotát érő káros hatások minimalizálása
1706 vagy akár kizárása, és a projekt szerves részét képezik. Ezek az intézkedések egyéb víztestek esetén
1707 is meghozhatók, amennyiben a hatásuk arra a víztestre vonatkozik, amelyre vonatkozóan a 4. cikk
1708 (7) bekezdését alkalmazzák. Az alkalmazási körüktől függően bizonyos enyhítő intézkedések
1709 bizonyos esetekben az állapot javítását is lehetővé tehetik. Ha nem hoznak meg minden lehetséges
1710 enyhítő intézkedést, nem adható meg a 4. cikk (7) bekezdése szerinti mentesség. Ha az értékelés
1711 eredményeként megállapítják, hogy az összes lehetséges enyhítő intézkedés végrehajtásával
1712 elkerülhető az állapotromlás vagy nem hiúsulna meg a jó állapot/potenciál elérése, nincs szükség a
1713 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat alkalmazására a 4. cikk (7) bekezdésének alkalmazhatósági
1714 értékelése eredményeként (lásd a6. ábra. ábrán látható iteratív visszacsatolási hurkot).

1715 Példa enyhítő intézkedésekre: egy új vízerőmű esetében a fontos enyhítő intézkedések általában
1716 tartalmazzák egy funkcionális halvándorlási segédeszköz megépítését a vízben élő halfajok és/vagy

1717 az ökológiai vízhozam létrehozása érdekében. A hasonló típusú enyhítő intézkedésekre a CIS
1718 keretében található példák (pl. a jó ökológiai potenciálról és a víztárolásról szóló tanulmány⁸⁴).
1719 Amennyiben az engedélyezett kinyerhető felszín alatti víz mennyiségének korlátozásán túli új
1720 vízkinyerésről van szó, az enyhítő intézkedések közé tartozhat a természetes vízviszatarító
1721 intézkedések meghozatala a felszín alatti víz kiegészítő utánpótlása érdekében, támogatva a felszín
1722 alatti víz kinyerése és utánpótlása közötti egyensúly megőrzését.

1723 Az enyhítő intézkedéseknek nem feltétlenül kell kizárólag hidromorfológiai jellegűeknek lenniük.
1724 Bizonyos esetekben például a vízkivétellel járó projektek esetében az enyhítő intézkedések magukban
1725 foglalhatják a pontszerű vagy diffúz forrásokból származó szennyezés csökkentését a víztestben a
1726 vízkivétel miatt kialakult csökkent hígítóképesség kezelésére, ezáltal elkerülve a szennyező anyagok
1727 nagyobb koncentrációját.

1728 A lehetséges projektek, hatások és enyhítési típusok széles körét szem előtt tartva a 4. cikk
1729 (7) bekezdése a) pontjának értelmében figyelembe vehető különböző típusú enyhítő intézkedések
1730 egyenként történő bemutatása túllépne ezen iránymutatás keretein. Ezért az iránymutatás e része
1731 arra összpontosít, hogyan és mikor történjen valamennyi lehetséges enyhítő intézkedés mérlegelése,
1732 meghozatala és nyomon követése a 4. cikk (7) bekezdése szerinti értékelési eljárás keretében és az
1733 új projektek engedélyezési eljárásában.

1734 ***Az enyhítés mérlegelése a projekttervezési szakaszban***

1735 Az enyhítő intézkedéseket a 4. cikk (7) bekezdése szerinti kezdeti alkalmazhatósági értékelésben és a
1736 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálatban is mérlegelni kell: az értékelés során annak
1737 megállapítására, hogy a projekt a jó állapot/potenciál romlását vagy el nem érését okozza-e, amely a
1738 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálatot írja elő; a vizsgálat során pedig annak megállapítására, hogy
1739 teljesülnek-e a 4. cikk (7) bekezdése szerinti mentesség(ek) feltétele(i). A káros hatások
1740 csökkentésére irányuló enyhítő intézkedéseket egy új projekt engedélyezési (jóváhagyás/licenc)
1741 feltételeiként írhatják elő, ideértve az enyhítő intézkedések eredményességének fenntartására és
1742 nyomon követésére vonatkozó követelményeket (pl. a halvándorlási segédeszközök működésének
1743 biztosítása) és a potenciális módosítási szükségletek követelményeit.

1744 „Minden lehetséges, a káros hatások enyhítését szolgáló lépés” mérlegelése már a projekt korai,
1745 tervezési szakaszában indokolt a következő okok miatt:

- 1746 • a víztestekre gyakorolt hatások csökkentése, vagy akár megszüntetése;
- 1747 • a 4. cikk (7) bekezdése szerinti kezdeti alkalmazhatósági értékelés során történő
1748 megfontolása – ha a víztest jó állapotának/potenciáljának romlása vagy el nem érése már a
1749 kezdeti szakaszban elkerülhető, nem lesz szükség a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálatra,
1750 ennél fogva a 4. cikk (7) bekezdése szerinti mentességre sem;
- 1751 • ha a jó állapot/potenciál romlásának vagy el nem érésének megghiúsulása nem kerülhető el –
1752 a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat esetében, mivel a „minden lehetséges lépés
1753 megtétele a káros hatások enyhítése céljából” azon követelmények szerves részét képezi,
1754 amelyek a 4. cikk (7) bekezdése szerinti mentesség megadásához szükségesek;

⁸⁴ A jelentősen módosított víztestek jó ökológiai potenciáljának elérésére irányuló enyhítő intézkedések alkalmazásának közös értelmezéséről – 1. rész: Víztaózás által érintett víztestek: <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/working-group-ecostat-report-common-understanding-using-mitigation-measures-reaching-good-ecological>

- 1755 • elhúzódó tárgyalások és a bizonytalanság elkerülése, amely indokolatlanul hátráltathatja a
1756 projekt engedélyezését;
- 1757 • és végül, mivel az enyhítő intézkedések beépítése a projekt korai, tervezési szakaszába
1758 általában olcsóbb és könnyebb, mint az enyhítési lehetőségek akkori mérlegelése, amikor a
1759 terv már készen van, ez pedig számos előnnyel is járhat, például a költségmegtakarítás
1760 szempontjából, de abból a szempontból is, hogy a közigazgatási eljárás elvégzése a projekt
1761 engedélyeztetési szakaszában hatékonyabb megoldás.

1762 A 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat elvégzése során az illetékes hatóságoknak értékelniük kell,
1763 hogy a káros hatások enyhítését szolgáló minden lehetséges lépés a javasolt projekt részét képezi-e,
1764 vagy pedig a hatások további csökkentése érdekében kiegészítő enyhítő intézkedésekre lesz szükség
1765 (a projektgazda által javasolt intézkedéseken felül). Ez az eredeti projektterv módosításához vezethet,
1766 és így hatással lehet a 4. cikk (7) bekezdése szerinti alkalmazhatósági értékelés eredményeire. Ezért
1767 az átfogó enyhítő intézkedések hatásának figyelembevétele iteratív folyamat lehet, amely a projektnek
1768 a víztest állapotára/potenciáljára az enyhítő intézkedések bevezetése után gyakorolt potenciális
1769 hatásainak naprakész értékeléséhez vezethet.

1770 A konkrét enyhítő intézkedések meghatározása érdekében a környezeti hatásvizsgálat hatáskörébe
1771 tartozó projektek esetében vannak hasznosítható szinergiák, de fontos megjegyezni, hogy a 4. cikk
1772 (7) bekezdésében előírt vizsgálatot elkülönítve kell végrehajtani.

1773 A releváns és hatékony enyhítő intézkedések kiválasztása során hasznos lehet a korábbi tervezési
1774 ciklusok intézkedési programjainak részeként végrehajtott enyhítő intézkedések hatásai
1775 eredményeinek nyomon követéséből származó ismeretek felhasználása. A lehetséges enyhítési
1776 követelményeket általában az engedélyezési eljárásokban használt iránymutatások vagy a nemzeti
1777 szinten kidolgozott, intézkedéseket felölelő katalógusok tartalmazzák, amelyek felsorolják és
1778 bemutatják a különböző típusú módosítások korszerű intézkedéseit és technológiáit / a legjobb
1779 elérhető technológiát / a kötelező minimumkövetelményeket. Az intézkedéseket felölelő katalógusok a
1780 VKI végrehajtásának egyéb lépései szempontjából is relevánsak, például az ökológiai potenciál
1781 meghatározásakor a jelentősen módosított víztestek kijelölési eljárása és az enyhítő intézkedések
1782 mérlegelése szempontjából.

1783 A jó ökológiai potenciál meghatározásához felsorolt enyhítő intézkedések a 4. cikk (7) bekezdése
1784 szerinti lehetséges enyhítő intézkedések meghatározása során is relevánsak. Ezekre kiindulópontként
1785 kell tekinteni, de a 4. cikk (7) bekezdése szerinti enyhítő intézkedések skálája potenciálisan szélesebb
1786 egy meglévő jelentősen módosított víztest jó ökológiai potenciáljához szükséges enyhítő
1787 intézkedésekhez képest. Ez azért van, mivel az enyhítő intézkedéseket egyszerűbb a projekt tervezési
1788 szakaszába beépíteni, mint egy meglévő infrastruktúrán intézkedéseket végrehajtani. Egy másik
1789 fontos oka annak, hogy a jó ökológiai potenciál enyhítő intézkedései csak alkészletei a 4. cikk
1790 (7) bekezdése esetén alkalmazható intézkedéseknek az, hogy a 4. cikk (7) bekezdése esetén az
1791 építési módszerek a hatások csökkentése érdekében módosíthatók, a folyamatban lévő műveletek és
1792 tevékenységek esetében azonban nincs építési szakasz.

1793 Amennyiben léteznek lehetséges enyhítő intézkedések, de néhányuk esetében a vízállapotra
1794 gyakorolt nagyságrendjük vagy időzítésük tekintetében bizonytalanság áll fenn, adaptív irányítási
1795 elveket lehet alkalmazni.

1796 Az adaptív irányítás potenciálisan további hasznos lépéseket tesz lehetővé olyan esetekben, ahol
1797 fennmaradó bizonytalanság tapasztalható. A módosítás vagy változtatás hatásainak kezelésére
1798 irányuló intézkedések végrehajtásáról szóló határozatok esetében tehát segítséget nyújthatnak egy
1799 elfogadott nyomonkövetési program eredményei. Az adaptív irányítás azokban a helyzetekben
1800 releváns, ahol:

- 1801 • az enyhítési intézkedések típusáról megállapodás született, de nem egyértelmű, hogy
- 1802 végrehajtásuk mikor vagy hol lesz szükséges;
- 1803 • egy kipróbálatlan enyhítő intézkedés végrehajtása van folyamatban, és szükség van egy
- 1804 biztonsági tervre arra az esetre, ha az új intézkedés nem éri el a kívánt eredményt;
- 1805 • van egy észszerű értelmezés egy módosítás vagy változás valószínű következményeit
- 1806 illetően, valamint egy nagyfokú bizonyosság az intézkedés helyreállást támogató szerepének
- 1807 hatékonyságáról, de az intézkedés költséges, ezért csak akkor hajtják végre, ha a folyamatos
- 1808 vizsgálat igazolja, hogy erre a romlás vagy a jó állapot/potenciál elérése veszélyeztetésének
- 1809 elkerülése érdekében szükség van (lásd az iteratív visszacsatoló hurkot a 6. ábra. ábrán).

1810 Az adaptív irányítás egyik konkrét esete például az a helyzet, amelyben a kotrási tevékenységek
1811 lebegőüledék-csóvát generálnak, a víztest összefüggésében pedig a kotrási tevékenység 2 km-es
1812 körzetében egy rendkívül érzékeny ökológiai erőforrás található (például ez az egyetlen tengerifü-ág
1813 vagy ivadéknevelő terület a halak számára a víztestben). Az értékelés részeként végzett modellezés
1814 kimutatta, hogy az ökológiai erőforrás romlása az időjárás és az árapály bizonyos kombinációira
1815 korlátozódik, és így a kotrás megakadályozása helyett a lebegő üledék szintjének valós idejű nyomon
1816 követését javasolták. Ha a nyomon követés során a kikotort csóva átlépi a tiltott határértéket, a kotrást
1817 a normális feltételek normalizálódásáig ideiglenesen felfüggesztik. Ha azonban az üledécsóva
1818 rendszeresen átlépi a tiltott határértéket, az adaptív válasz az, ha módosítják a kotrási módszert egy
1819 olyan technika használatára, amely kevesebb lebegő üledéket termel (de egyúttal kevésbé
1820 termelékeny is).

7. esettanulmány:	A települési vízellátás fejlesztése és az enyhítési intézkedések
Ország: Finnország (FI)	
A felszín alatti víz új, szivattyúzással történő vízszerezését tervezték egy nagyváros ivóvízellátásának biztosítása érdekében; a város egyetlen vízforrása a közeli folyó. A javasolt helyszínen lévő víztestek közül a becslések szerint néhány kisebb tó és pár folyó esetében merült fel annak a veszélye, hogy a vízszerezés kedvezőtlen hatással lesz rájuk. A területen nem víztestnek minősülő források és patakok is vannak. A. A vízmű eredetileg napi 32 500 m³ víz kinyerésére kért engedélyt. A kérelmet az élőhelyvédelmi irányelv keretében védett területekre gyakorolt hatások miatt elutasították. A folyamatot újraindították, amelynek során alternatív vízkivételi területeket kerestek a városközponttól 80–100 km-es körzetben. B. A lehetőségek alapján egy interaktív, több kritériumon alapuló elemzést végeztek. A cél nemcsak egy gazdaságilag, műszakilag, társadalmi és ökológiai szempontból fenntartható megoldás megtalálása volt, hanem az is, hogy támogassa a felek közötti nyitott párbeszédet. A projektcsoporthoz végül két alternatív megoldást javasolt: egyik az eredeti területen történő megvalósítás, de jelentősen kisebb mértékű vízkivétellel. Az alternatív lehetőség két jelentős hiányossága a talajvíz mennyiségével és minőségével kapcsolatos bizonytalanság és a projekt végrehajtásához szükséges lényegesen hosszabb időtartam volt. C. Úgy határoztak, hogy az eredeti helyszínen enyhítő intézkedésként áthelyezik a víz szivattyúzási helyszíneit, csökkentik a számukat, és kétharmaddal növelik a napi bevitt (napi 11 000 m³-re), amely a lehető legalacsonyabb bevitt ahhoz, hogy a város biztonsági szintjét alacsonyról közepesre emelhessék. Ezenkívül elvetették a tó vízszintjének szabályozását is. A felszín alatti víz áramlásának modellezése kimutatta, hogy mindezek ellenére bizonyos tavakban és patakokban változni fog a vízminőség, különösen az alacsony áramlási időszakokban. Ezért a hatások csökkentését szolgáló, kiegészítő eszközöket javasoltak: a víz átirányítása bizonyos szivattyútelepektől a vízgyűjtő területekre, és bizonyos állomások vízkivételének csökkentése az alacsony áramlási időszakokban. Ezenkívül javasolták az erdőben lévő vízgyűjtő árkok lezárását is.	

D. A források hatásterületen történő elvesztésének kompenzálására számos, a hatásterületen kívül eső forrás helyreállítására kerül majd sor.

E. A megújított projektekre vonatkozó Natura 2000 hatásvizsgálati jelentést és a terület- és modellezési felmérésekről szóló jelentéseket az engedélykérelmekkel együtt továbbították az engedélyt kiadó hatóságnak. Az engedélyezési eljárás során meg fogják vizsgálni, hogy a módszerek és az eredmények megbízhatóak-e, és hogy az enyhítő és kompenzációs intézkedések kielégítőek-e például a természetvédelmi törvény, a vízügyi törvény és a 4. cikk (7) bekezdése tekintetében.

Hivatkozások: <http://www.ymparisto.fi/download/noname/%7B5DC260B6-B2EC-468B-9E83-90DC9F2C28EE%7D/78444>

1821

1822 **Az enyhítés kivitelezhetősége**

1823 Amint azt már említettük, a lehetséges enyhítő intézkedéseknek műszakilag megvalósíthatónak kell
1824 lenniük, nem lehetnek aránytalanul költségesek, és összeegyeztethetőnek kell lenniük az új
1825 változással, módosítással vagy az új, fenntartható emberi fejlesztési tevékenységgel.

1826 Annak felmérése, hogy milyen enyhítő intézkedések lehetségesek, a bizonyos típusú projektekre
1827 érvényes, bevált gyakorlatok alapján működő alapelvek mentén történhet. Mindazonáltal a lehetséges
1828 enyhítő intézkedések kiválasztása során az esetspecifikus alkotóelem is szerepet játszik. Bizonyos
1829 enyhítő intézkedések műszakilag nem megvalósíthatók egy adott helyen, vagy nem észszerűek a
1830 típusra jellemző természetes körülmények miatt. Vízérőművek esetében például az ökológiai
1831 vízhozam biztosítása és a halvándorlási segédeszközök telepítése általában megkövetelt intézkedés a
1832 halban gazdag régiókban található víztestek esetében. A halvándorlási segédeszközök telepítése nem
1833 észszerű az ilyen régiókon kívüli víztestekben, ahol a halaknak nem volt természetes élőhelyük,
1834 ugyanakkor szem előtt kell tartani az üledék folytonosságát. Meg kell jegyezni, hogy a halak élőhelyei
1835 helyreállíthatók, ha egy meglévő terhelés miatt elvesznek.

1836 **5.3 A jelentősen jobb környezetvédelmi lehetőségek értékelése**

1837 A 4. cikk (7) bekezdésének d) pontja szerint „a víztest megváltoztatásával vagy módosításával szolgált
1838 hasznos célkitűzések a műszaki megvalósíthatóság vagy az aránytalan költségek miatt nem érhetőek
1839 el más olyan módon, ami a környezet számára jóval előnyösebb”. Ezért szükséges a javasolt új
1840 módosítások, változtatások vagy új, fenntartható emberi fejlesztési tevékenységek „alternatív
1841 módozatainak” felmérése.

1842 A 20. számú iránymutatás ebben az összefüggésben már jelzi, hogy e módok vagy alternatív
1843 megoldások alternatív helyszíneket, eltérő léptékeket, fejlesztési kialakításokat vagy alternatív
1844 eljárásokat foglalhatnak magukban. Az alternatívákat a fejlesztés korai szakaszában és a megfelelő
1845 földrajzi szinten (pl. uniós, nemzeti, vízgyűjtő kerület szintjén) kell értékelni a módosítás által nyújtott
1846 hasznos célok egyértelmű megjelenítésével. A KHV-irányelv hatálya alá eső projektek esetében az
1847 irányelv követelményeinek alkalmazása segíthet a különböző lehetséges alternatívák értékelésében,
1848 de megtörténhet, hogy nem mindig elegendő.

1849 A műszaki kivitelezhetetlenség akkor indokolt, ha nincs elérhető műszaki megoldás. Az aránytalan
1850 költségek tekintetében az „aránytalanság” olyan megítélés, amely politikai, technikai és társadalmi
1851 dimenzióval rendelkezik gazdasági információk és a költség-haszon elemzések alapján⁸⁵.

1852 Az „alternatív módozatok” hatóköre két dimenzióra terjedhet ki: a stratégiai szintre és a
1853 projektspecifikus szintre, ahol a stratégiai szintű értékelések a projektspecifikus döntéshozatal
1854 támogatását szolgálják.

1855 **5.3.1 Stratégiai szint**

1856 A jelentősen jobb környezetvédelmi lehetőségek mérlegeléséhez stratégiai, a helyi szinten túlmutató
1857 elemek figyelembevételére van szükség. Az érintett módosítások által szolgált hasznos célok „más
1858 módozatai” lehetnek például a következők:

- 1859 • a megújuló energia előállításának egyéb formái, az energiahatékonyság növelésére irányuló
- 1860 intézkedések vagy alternatív helyszínek a vízenergia előállításához, az energiaellátás és a
- 1861 kereslet egyensúlyba hozásának egyéb formái;
- 1862 • egyéb szállítási módok kapacitásának és lehetőségeinek, pl. vasúti és/vagy közúti közlekedési
- 1863 eszközök lehetőségeinek értékelése;
- 1864 • az árvízvédelem tekintetében a vízviszatartó intézkedések lehetőségei és hatásai;
- 1865 • az ivóvízellátással, vagy az öntözési projektekkel kapcsolatos víztakarékos intézkedések
- 1866 lehetőségei;
- 1867 • stb.

1868 Az új módosítás, változtatás vagy az új, fenntartható emberi fejlesztési tevékenység jellegétől függően
1869 létfontosságú a releváns ágazati szakpolitikák figyelembevétele, ideértve például a megújuló
1870 energiaforrásokra vonatkozó cselekvési terveket, a TEN-T programot, az árvíz kockázat-kezelési
1871 terveket, a vidékfejlesztési programokat stb. (lásd a 2. fejezetet). Más szóval, a lehetőségeket
1872 figyelembe vevő stratégiai szintű értékelésre van szükség ahhoz, hogy kellő tájékozottsággal lehessen
1873 megítélni, hogy a jó állapot/potenciál romlása vagy el nem érése igazolható-e vagy sem. Az életciklus-
1874 vizsgálatok (pl. energiaigény) ugyancsak szerepet játszhatnak a döntéshozatali eljárásban⁸⁶. A
1875 stratégiai alkotóelem vizsgálata a szakpolitikai következetesség javítását is elősegíti. A tervekre és
1876 programokra alkalmazandó SKV-irányelv keretében a stratégiai környezeti vizsgálatok eredményei
1877 hasznosak lehetnek ebben az összefüggésben, de megtörténhet, hogy nem mindig elégségesek.

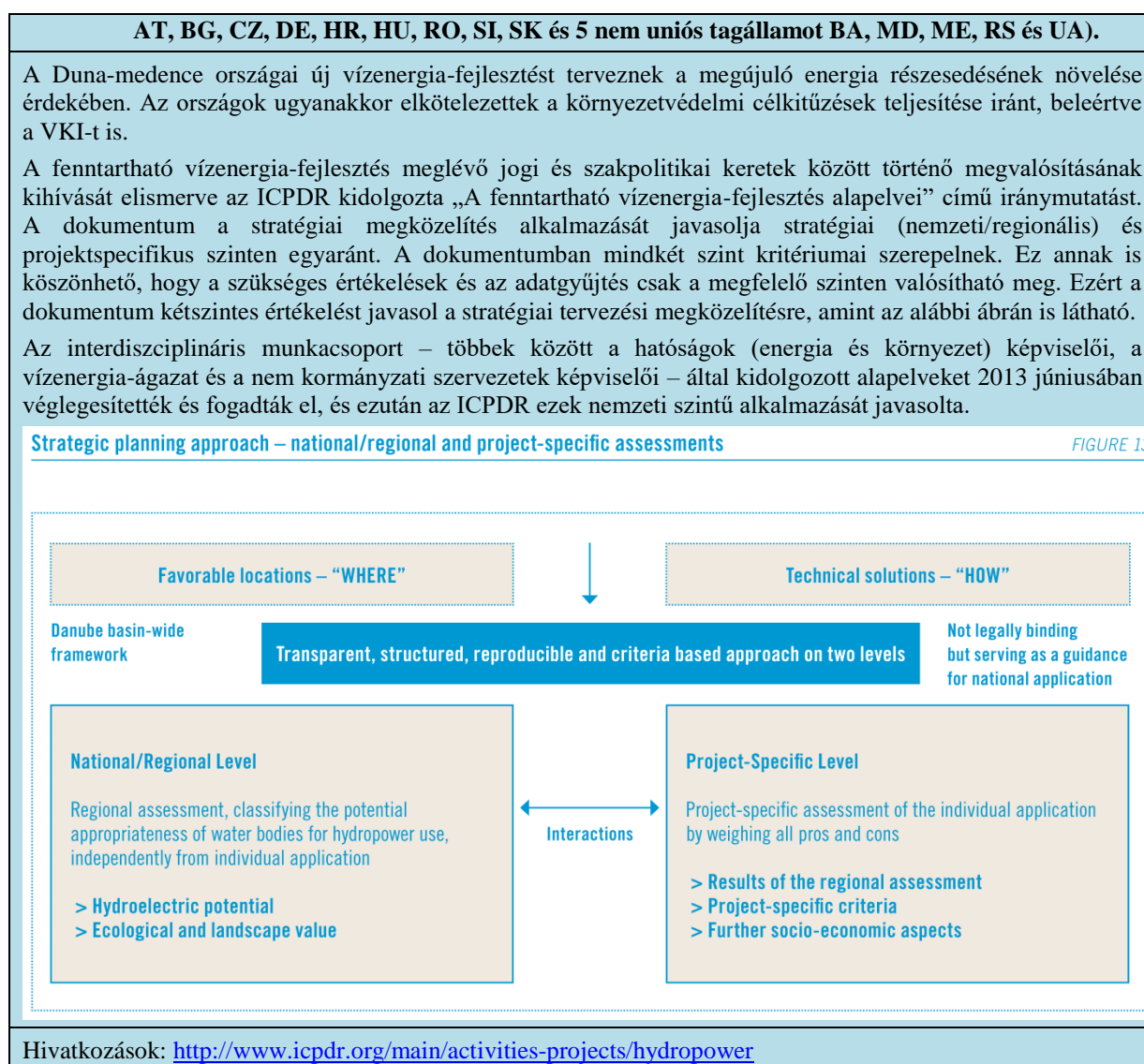
1878 Végül pedig meg kell vizsgálni a módosítások lehetséges kumulatív hatásait (lásd a 3.6. fejezetet).
1879 Mivel a hatások térbeli mértéke releváns szempont, a stratégiai szint a kapcsolódó értékelések
1880 esetében is a megfelelő lépték lehet.

8. esettanulmány: A Nemzetközi Duna-védelmi Bizottság (ICPDR) alapelvei a vízerőművek fenntartható fejlesztéséről

Ország: Nemzetközi Duna-védelmi Bizottság (Duna-medence, amely magában foglal 9 uniós tagállamot)

⁸⁵ További részletekért lásd a gazdaság és a környezet összefüggéseiről szóló, 1. számú CIS-iránymutatást (CIS Guidance Document No. 1 Economics and the environment): [https://circabc.europa.eu/sd/a/cffd57cc-8f19-4e39-a79e-20322bf607e1/Guidance%20No%201%20-%20Economics%20-%20WATECO%20\(WG%202.6\).pdf](https://circabc.europa.eu/sd/a/cffd57cc-8f19-4e39-a79e-20322bf607e1/Guidance%20No%201%20-%20Economics%20-%20WATECO%20(WG%202.6).pdf)

⁸⁶ Lásd: Royal Commission on Environmental Pollution (1988) 12th report: Best Practicable Environmental Option (A környezetszennyezéssel foglalkozó királyi bizottság: 12. jelentés: Legjobb lehetséges környezeti lehetőségek)

1881 5.3.2 Projektszint

1882 A projektek szintjén az alternatívákat azon kritériumok tükrében kell értékelni, hogy vajon más,
 1883 jelentősen jobb környezetvédelmi lehetőségnek számító módozatok képesek-e ugyanazt a célt
 1884 szolgálni. Idetartoznak például az olyan projekttervek, amelyek műszakilag megvalósíthatóak, és nem
 1885 járnak aránytalan költséggel. Egyéb jogszabályok (pl. a KHV-irányelv vagy az élőhelyvédelmi irányelv)
 1886 is előírhatják az alternatív módozatok értékelését⁸⁷.

1887 Potenciális szinergiák nyerhetők a KHV-irányelv (ha alkalmazandó) szerinti, egy tervezett projekt
 1888 környezeti hatásainak meghatározására, a projekt és annak egyedi jellemzői szempontjából releváns,
 1889 a projektgazda által tanulmányozott észszerű alternatívák ismertetésére, valamint a döntés főbb
 1890 okainak megjelölésére irányuló – a projekt környezetre gyakorolt hatásának figyelembevételével
 1891 történő – értékelések révén⁸⁸. Tisztázni kell ebben az összefüggésben, hogy sem a KHV-irányelv
 1892 (sem az SKV-irányelv) eljárásai nem írják elő a projektek tervezését, és nem javasolják a projektek
 1893 javítását vagy módosítását.

⁸⁷ Lásd például a C-239/04 sz. ügyet: A Castro Verde-i Különleges Védelmi Terület – Alternatív megoldások hiánya: <http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=hu&num=c-239/04>

⁸⁸ Lásd a KHV-irányelv 5. cikke (1) bekezdésének d) pontját

1894 5.4 Érdekek mérlegelése: elsőrendű közérdek / előnyök és hatások

1895 A projektnek egy újabb feltételnek kell megfelelnie, ez pedig a következő: „*e változtatások vagy*
 1896 *módosítások oka elsőrendű közérdek és/vagy ha a hasznokat, amelyek a környezet és a társadalom*
 1897 *számára az (1) bekezdésben meghatározott célokból fakadnak, felülmúlják e változások hasznai az*
 1898 *emberi egészség, az emberi biztonság megtartása vagy a fenntartható fejlődés tekintetében*” (4. cikk
 1899 (7) bekezdésének c) pontja). E vizsgálaton való megfelelés érdekében a 4. cikk (7) bekezdése
 1900 c) pontjának két kritériuma közül az új módosításnak, a változtatásnak vagy az új, fenntartható emberi
 1901 fejlesztési tevékenységnek vagy mindkettőnek legalább egyet teljesítenie kell (elsőrendű közérdek
 1902 vagy a mérlegelés)⁸⁹.

1903 5.4.1 Elsőrendű közérdek

1904 Az uniós jogban a közérdek vagy az általános érdek az eltérések indokolásaként szolgálhat. Az EU-
 1905 ban és nemzeti szinten számos társadalmi, gazdasági vagy környezeti jellegű „közérdek” létezik. Mivel
 1906 nem minden közérdek automatikusan „elsőrendű” is, fontos különbséget tenni a „közérdek” és az
 1907 „elsőrendű közérdek” között, amellyel a 4. cikk (7) bekezdésének c) pontja foglalkozik⁹⁰. Az
 1908 „elsőrendű” gyakorlatilag azt jelenti, hogy a többi érdek felülírja a VKI céljainak elérését. A
 1909 tagállamoknak bizonyos mérlegelési mozgásteret kell adni annak meghatározását illetően, hogy egy
 1910 adott projekt ebbe a kategóriába tartozik-e⁹¹. A nyilvánosság részvétele jelentősen hozzájárulhat az
 1911 elsőrendű közérdek meghatározásához.

1912 A következő információforrások segíthetnek abban, hogy további perspektívákat nyújtsanak abban a
 1913 kérdésben, hogy mi számít közérdeknek vagy elsőrendű közérdeknek⁹²:

- 1914 • Az 1. számú CIS-dokumentum (WATECO)⁹³ számos olyan kulcsfontosságú elemet vázol fel,
 1915 amelyeket figyelembe kell venni (pl. a közérdek teljesítése, nem minden típusú közérdek
 1916 alkalmazható, az alapvető értékek védelmének célkitűzése az állampolgárok életének és a
 1917 társadalom (pl. egészség, biztonság) vonatkozásában az állam és a társadalom által
 1918 biztosított alapvető politikai keretrendszeren belül).
- 1919 • A Bíróság egyértelművé tette⁹⁴, hogy az öntözés és az ivóvízellátás biztosítása elsőrendű
 1920 közérdek lehet⁹⁵, amely alternatív megoldások hiányában indokolhat egy vízellátási projektet
 1921 (az emberi egészséggel vagy a környezet szempontjából elsődlegesen fontos előnyökkel

⁸⁹ Lásd még az osztrák nemzeti közigazgatási bíróság határozatát (VwGH 2016. november 24., Ro 2014/07/0101), amelynek értelmében a 4. cikk (7) bekezdésének c) pontjában lévő kritériumok egyikének – elsőrendű közérdek vagy mérlegelés – teljesítése is elegendő, nem feltétlenül szükséges mindkettő.

⁹⁰ Meg kell jegyezni, hogy az „elsőrendű közérdek” érv figyelembevételére csak a 4. cikk (7) bekezdése c) pontjának első részére vonatkozik, a második részre nem.

⁹¹ Lásd a C-346/14. sz., Bizottság kontra Ausztria ügyet:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=177722&pageIndex=0&doclang=HU&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=320623>

⁹² Figyelembe kell venni, hogy a megadott hivatkozások nem teljesek, mivel időközben új határozatok jelenhetnek meg.

⁹³ [https://circabc.europa.eu/sd/a/cffd57cc-8f19-4e39-a79e-20322bf607e1/Guidance%20No%201%20-%20Economics%20-%20WATECO%20\(WG%202.6\).pdf](https://circabc.europa.eu/sd/a/cffd57cc-8f19-4e39-a79e-20322bf607e1/Guidance%20No%201%20-%20Economics%20-%20WATECO%20(WG%202.6).pdf)

⁹⁴

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf;jsessionid=9ea7d0f130d679e412f3db944bbd8ceeb4d91f8fe99e.e34Kaxilc3eQc40LaxqMbN4Pah4Te0?text=&docid=126642&pageIndex=0&doclang=HU&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=55628> ;

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf;jsessionid=9ea7d0f130d679e412f3db944bbd8ceeb4d91f8fe99e.e34Kaxilc3eQc40LaxqMbN4Pah4Te0?text=&docid=111201&pageIndex=0&doclang=HU&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=55628>

⁹⁵ Kérjük, vegye figyelembe, hogy ilyen tevékenységeknél szó lehet „elsőrendű közérdekről”, ami a mérlegelés szempontjából fontos, és *mutatis mutandis* a VKI 4. cikkének (7) bekezdése szerint is.

1922 kapcsolatos szempontok miatt). Azt is megállapította⁹⁶, hogy egy vízerőmű építése valóban
1923 elsőrendű közérdek lehet.

- 1924 • A vízenergia-projektekhez kapcsolódóan a CIS-folyamat keretében arra a következtetésre
1925 jutottak, hogy a vízenergia-tevékenység nem minősül automatikusan elsőrendű közérdeknek,
1926 pusztán azért, mert megújuló energiát termel⁹⁷.
- 1927 • Nemzeti szinten a VKI 4. cikkének (7) bekezdése alkalmazásával kapcsolatos további
1928 kérdések merülhetnek fel, mint például a katonai biztonság (pl. a 4. cikk (7) bekezdése szerinti
1929 eseteket eredményezve a parti területeken)⁹⁸.

1930 További szempontokat az uniós élőhelyvédelmi irányelv szerinti, hasonló koncepcióval kapcsolatos
1931 meglévő gyakorlat szolgáltathat (egy új módosítás által potenciálisan érintett Natura 2000 területek). A
1932 6. cikk (4) bekezdésének első albekezdése előírja, hogy a közérdeken alapuló kényszerítő indokok
1933 közé tartoznak a társadalmi vagy gazdasági jellegű érdekek, a második albekezdés említi az emberi
1934 egészséget, a közbiztonságot és a környezet szempontjából elsődlegesen fontos előnyöket a
1935 közérdeken alapuló kényszerítő indokok⁹⁹ példáiként. A Bíróság ítélezési gyakorlatában megjelenik e
1936 koncepció alkalmazása¹⁰⁰. Ezenkívül az Európai Bizottság „Iránymutatás az élőhelyek védelméről
1937 szóló, 92/43/EGK irányelv 6. cikkében foglalt rendelkezésekkel kapcsolatban”¹⁰¹ című dokumentuma
1938 és az ágazatspecifikus iránymutatások¹⁰² segíthetik a tájékozódást. Észszerű azt feltételezni, hogy a
1939 közérdeken alapuló kényszerítő indokok olyan helyzetekre vonatkoznak, amelyek esetében a
1940 körvonalazott tervek és projektek nélkülözhetetlenek a következők keretén belül:

- 1941 • olyan intézkedések vagy szakpolitikák, amelyek célja a polgárok életének alapvető védelme
1942 (egészség, biztonság, környezetvédelem);
- 1943 • alapvető szakpolitikák az állam és a társadalom számára;
- 1944 • olyan gazdasági vagy társadalmi jellegű tevékenységek végrehajtása, amelyek teljesítik a
1945 közszolgáltatások konkrét kötelezettségeit.

1946 A „közérdek” és az „elsőrendű közérdek” között különbséget tévő megközelítéseket összefoglaló
1947 források alapján észszerű úgy tekinteni, hogy egy egyszerű, megalapozott értékeléseket nem
1948 tartalmazó nyilatkozat nem elegendő egy tervezett új módosítás vagy új, fenntartható emberi
1949 fejlesztési tevékenység „elsőrendű közérdekké” minősítéséhez. Ebben a tekintetben az ilyen
1950 értékeléseket alátámasztó, széles körű és átlátható, az érintett hatóságokat és az érdekelt feleket
1951 bevonó párbeszéd segíthet, többek között egy átlátható és egyértelműen dokumentált döntéshozatali
1952 folyamat minden egyes esetben. A nyilvánosság részvételének különböző szintjeivel kapcsolatos
1953 iránymutatás és a nyilvánosság részvételének megszervezésével kapcsolatos tanácsok a 8. számú

⁹⁶

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=177722&pageIndex=0&doclang=HU&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=320623>

⁹⁷ https://circabc.europa.eu/sd/a/23d94d2d-6b9c-4f17-9e15-14045cd541f3/Issue%20Paper_final.pdf

⁹⁸ Lásd az Európai Unióról szóló szerződés 42. cikkének (3) bekezdését.

⁹⁹ Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a VKI a „kényszerítő” kifejezést nem ugyanabban az értelemben használja, mint az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének (4) bekezdése, ami fontos az összehasonlítás szempontjából. Ami az „elsődlegesen fontos, társadalmi vagy gazdasági jellegű közösségi érdeket” illeti, a megszövegezésből nyilvánvaló, hogy kizárólag közérdek vehető össze az irányelv környezetvédelmi céljaival – függetlenül attól, hogy a közérdeket állami szervek vagy magánszervezetek mozdítják elő. A magánszervezetek által kidolgozott projektek tehát csak abban az esetben vehetők figyelembe, ha ilyen, bizonyított közérdeket szolgálnak.

¹⁰⁰ Lásd a Bíróság határozatait az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkével kapcsolatban:

http://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/caselaw/index_en.htm

¹⁰¹ Lásd a 6. cikk (4) bekezdésével kapcsolatos iránymutatást és a Natura 2000 területeket jelentős mértékben befolyásoló tervek és projektek értékeléséről szóló módszertani iránymutatást:

http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/docs/art6/natura_2000_assess_en.pdf; lásd a 2.7. fejezetet

¹⁰² Lásd: http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/guidance_en.htm

1954 CIS-iránymutatásban található: A nyilvánosság részvétele a víz-keretirányelv vonatkozásában (Public
1955 Participation in Relation to the Water Framework Directive).¹⁰³

1956 A releváns tervekkel és programokkal kapcsolatos stratégiai környezeti vizsgálat eredményei
1957 ugyancsak segíthetnek a VKI 14. cikkében előírt nyilvánosság részvételének folyamatán kívül, amely
1958 támogathatja az elsőrendű közérdek meghatározásáról szóló vitát. Meg kell azonban jegyezni, hogy a
1959 legtöbb esetben a projekt konkrét kontextusára lesz szükség, mivel a 4. cikk (7) bekezdésébe tartozó
1960 projektek a vízgyűjtő-gazdálkodási tervekkel kapcsolatos konzultációs folyamathoz képest más
1961 léptékűek, eltérő időzítésűek lehetnek és különböző olyan érdekelt feleket ölelhetnek fel, amelyeket
1962 esetlegesen be kell vonni.

1963 **5.4.2 A módosítások előnyeinek mérlegelése az elmaradó előnyökkel és lehetőségekkel** 1964 **szemben**

1965 A 4. cikk (7) bekezdése c) pontjának második része azzal foglalkozik, hogy „*a hasznokat, amelyek a*
1966 *környezet és a társadalom számára az (1) bekezdésben meghatározott célokból fakadnak,*
1967 *felülmúlják[-e] e változások hasznai az emberi egészség, az emberi biztonság megtartása vagy a*
1968 *fenntartható fejlődés tekintetében*”.

1969 Szükség van a projekt irányelv igényeihez igazított költség-haszon elemzésének elvégzésére annak
1970 megítélése érdekében, hogy az új módosítások vagy változások előnyei az emberi egészségre, az
1971 emberi biztonság fenntartására vagy a fenntartható fejlődésre nézve jelentősebbek-e, mint az
1972 állapotromlás megállításának vagy a víztest jó állapotba hozásának a környezettel és a társadalommal
1973 szembeni előnyei. A 4. cikk környezetvédelmi célkitűzései megvalósításának előnyei a következőket
1974 tartalmazzák¹⁰⁴:

- 1975 • az állapot romlása esetén az állapot romlása miatt elmaradt előnyök és lehetőségek (pl.
1976 biológiai sokféleség csökkenése, az ökoszisztéma-szolgáltatások elvesztése); valamint
- 1977 • a jó állapot vagy potenciál elérésének megghiúsulása esetén azok az előnyök, amelyek akkor
1978 jelentkeznek, ha a jó állapot vagy jó ökológiai állapot elérése nem hiúsult volna meg
1979 (például az ivóvízellátás már nem lehetséges¹⁰⁵, vagy a víztisztítási kezelés szintjének
1980 szükséges növelése miatti elmaradt előnyök; ha a víztest mérsékeltről gyengébre romlik, a jó
1981 és a gyenge közötti különbség).

1982 A „vízköltségeket” (azaz a projekt fennmaradó kedvezőtlen hatásait) egyensúlyba kell hozni az emberi
1983 egészségre gyakorolt, új módosításokkal és változásokkal járó lehetséges előnyökkel és egyéb
1984 költségekkel (a természeti erőforrás megnövekedett használata, ideértve a globális hatásokat is) az
1985 emberi biztonság fenntartása vagy a fenntartható fejlődés céljából¹⁰⁶. Így a lehetséges előnyök és
1986 költségek egyéb kategóriáit is mérlegelni kell, és – amennyiben lehetséges – beszámítani ezeket,
1987 figyelembe véve azt a konkrét minőségi elemet, amely várhatóan romlani fog, vagy amelynek a
1988 javulása veszélybe kerülhet.

¹⁰³ Lásd: <https://circabc.europa.eu/sd/a/0fc804ff-5fe6-4874-8e0d-de3e47637a63/Guidance%20No%208%20-%20Public%20participation%20%28WG%202.9%29.pdf>

¹⁰⁴ A részletes listát lásd az I. mellékletben: A 20. számú CIS-iránymutatás költség-haszon elemzése

¹⁰⁵ Megjegyzendő, hogy a VKI 7. cikkének (3) bekezdése megköveteli, hogy a tagállamok biztosítsák a kijelölt víztestek szükséges védelmét, azzal a céllal, hogy elkerüljék minőségük romlását, és ezzel csökkentsék az ivóvíz előállítás során szükséges vízkezelés mértékét.

¹⁰⁶ http://ec.europa.eu/environment/sustainable-development/SDGs/implementation/index_en.htm

1989 Ezenkívül az 1. számú CIS-iránymutatás¹⁰⁷ a következő lépéseket körvonalazza:

- 1990 1. Az új tevékenységek „fenntarthatósági állapotának” elemzéséhez hasonló kérdések
 1991 vizsgálata. Ezek közé tartoznak a következők: az emberi egészség javítása, az emberi
 1992 biztonság javítása (pl. árvízvédelmi projektek esetében), a gazdasági tevékenység vagy a
 1993 termelés növekedése.
- 1994 2. Az irányelv környezeti célkitűzéseinek elérésének sikertelenségéből származó elmaradt
 1995 előnyök értékelése a környezeti, gazdasági és társadalmi, vízzel kapcsolatos előnyök
 1996 értékelésére alapozva. Mindkét esetben meg kell kísérelni az előnyök és az elmaradt előnyök
 1997 számszerűsítését és ezek pénzben történő kifejezését, hogy az elemzés mindkét része
 1998 összehasonlítható legyen. Sok esetben azonban nehéz pénzben kifejezve számszerűsíteni az
 1999 összes előnyt vagy az elmaradt előnyöket. Így a különböző előnyöket és hatásokat pénzben,
 2000 számszerűsítve vagy minőségi szempontból értékelve egy többdimenziójú táblázatban kell
 2001 bemutatni.

2002 Így ez nem jelenti azt, hogy minden költséget és előnyt pénzben ki kell fejezni vagy számszerűsíteni
 2003 kell egy ilyen határozat meghozatalához, mivel ez módszertani szempontból kihívást jelenthet. A
 2004 minőségi, mennyiségi és bizonyos esetekben pénzben kifejezett tájékoztatás megfelelő keverékének
 2005 attól kell függnie, hogy mire van szükség egy határozat meghozatalához, valamint hogy mi tekinthető
 2006 arányosnak és milyen adatok gyűjtése tekinthető megvalósíthatónak¹⁰⁸. Ebben az összefüggésben és
 2007 az ilyen értékelésekhez szükséges szakértelem széles köre miatt az érintett illetékes hatóságokkal
 2008 lefolytatott szoros együttműködést bevált gyakorlatnak tekintik.

2009 A környezeti előnyök és veszteségek számszerűsítésében és pénzben történő kifejezésében rejlő
 2010 kihívás egy gazdasági értékelésben jelentkezik. Így elvégezhető egy több szempontú elemzés, amely
 2011 esetleg még több releváns információt és eredményt nyújt, mint egy költség-haszon elemzés. Ez a
 2012 módszer lehetővé teszi a kritériumok széles körének nem csak monetáris mutatók alapján történő
 2013 mérlegelését¹⁰⁹, amely tájékozottabb döntéshozatalhoz vezethet. Abban az esetben, ha két külön
 2014 elemzést végeznek a környezet és a jóléti hatások előnyeinek és veszteségeinek értékelése
 2015 érdekében, szem előtt kell tartani, hogy ki kell dolgozni egy módszertant a két elemzés
 2016 eredményeinek összehasonlításához és az általános előnyökkel kapcsolatos végleges,
 2017 kiegyensúlyozott határozat meghozatalához. A módszertantól és a határozat meghozatalához
 2018 használt értékelési eszköztől függetlenül meg kell jegyezni, hogy a gazdasági és társadalmi jólét
 2019 értékelése kapcsolódik a környezetihez, és indokolásának átláthatónak és elszámoltathatónak kell
 2020 lennie.

2021

9. esettanulmány: A vízenergia kritériumainak katalógusa

Ország: Ausztria (AT)

¹⁰⁷ <http://ec.europa.eu/environment/water/water-framework/economics/pdf/Guidance%201%20-%20Economics%20-%20WATECO.pdf>

¹⁰⁸ Az előnyök értékeléséhez vagy az előnyök összehasonlításához illetet lehet meríteni az „Iránymutatás a befektetési projektek költség-haszon elemzéséhez – a 2014 és 2020 közötti kohéziós politika gazdasági értékelési eszköze” (Guide to Cost-Benefit Analysis of Investment Projects - Economic appraisal tool for Cohesion Policy 2014–2020) című dokumentumból: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/cba_guide.pdf

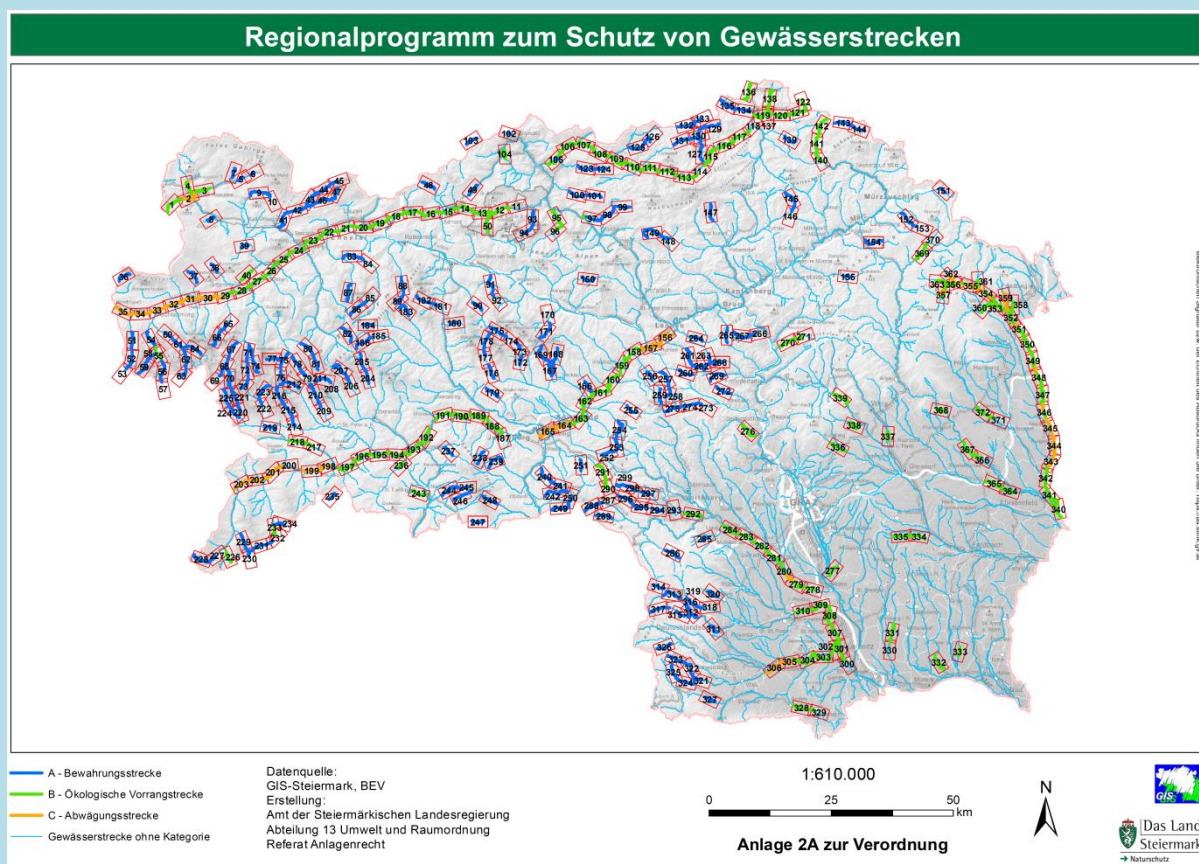
¹⁰⁹ Ebben az összefüggésben hasznos lehet az ökoszisztémák és azok szolgáltatásainak feltérképezéséből és értékeléséből (MAES-folyamat) származó eredmények felhasználása is (ha rendelkezésre állnak); lásd: <http://biodiversity.europa.eu/maes>

Ausztria az első vízgyűjtő-gazdálkodási tervben, valamint „Az új vízenergia-fejlesztés kritériumainak katalógusa” (Österreichischer Wasserkatalog: Wasser schützen – Wasser nützen. Kriterien zur Beurteilung einer nachhaltigen Wasserkraftnutzung) dokumentumban megállapította a vízenergia-fejlesztési alapelveket, amely a regionális tervezés alapjául szolgáló döntéstámogató rendszer. A katalógus főbb célkitűzései a következők:

- a vízügyi hatóságok támogatása a különböző közérdekek mérlegelésében;
- a műszaki tudás összefoglalása a legfontosabb szempontok tekintetében (energiagazdálkodás, ökológia és egyéb vonatkozó vízgazdálkodási szempontok);
- tájékoztatás nyújtása a víztestek ökológiai értékének értékelésére vonatkozó kritériumokról;
- a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat Ausztria-szerte történő közös értelmezésének és alkalmazásának biztosítása;
- az átláthatóság elősegítése;
- támogató eszköz – nem akadályozza az engedélyező szerv végső határozatát;
- további támogatás a jobb környezeti lehetőségek értékeléséhez;
- a vízenergia-fejlesztés regionális szintű további stratégiai tervezésének alapja;
- segítséget nyújt a vízenergia-tervezőknek, hogy nagyon korai stádiumban értékeljék az új projekt jóváhagyási esélyeit, mielőtt a részletes projektervezés történne.

A megközelítés végrehajtása érdekében az első lépés az 1. vízgyűjtő-gazdálkodási terv intézkedési programjának intézkedéseként a kritériumokat tartalmazó katalógus kidolgozása volt, amelynek segítségével mérlegelhető a közérdek romlás esetén (VKI 4. cikkének (7) bekezdése), valamint amely a regionális vízenergia-fejlesztés alapjaként is használható. A kritériumokat úgy dolgozták ki, hogy az új vízenergia-projektek értékelésére szolgáljon az energiagazdálkodási szempontokra gyakorolt kedvező hatások, valamint a vízgazdálkodási szempontokra gyakorolt kedvező vagy kedvezőtlen hatások vonatkozásában (pl. árvízvédelem, üledékegyensúly, vízellátás, vízminőség, turizmus stb.). Másfelől olyan kritériumokat dolgoztak ki, amelyek a folyószakaszokat azok ökológiai értékére tekintettel értékelik. A katalógust a minisztérium tette közzé, és a regionális hatóságoknak belső iránymutatásként (Erlass) kell alkalmazniuk.

A második lépés (gyakorlati alkalmazás) példája a stájerországi tartományi kormány regionális programja, amely „megőrzési szakaszokat”, „ökológiai prioritási szakaszokat” és „mérlegelési szakaszokat” különböztet meg (lásd a térképet).

Hivatkozások:

https://www.bmlfuw.gv.at/wasser/wasser-oesterreich/wasserrecht_national/planung/erneuerbareenergie/Kriterienkatalog.html és
<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=LrStmk&Gesetzesnummer=20001250>

2022

2023 5.5 A vízgyűjtő-gazdálkodási tervekkel való kapcsolat

2024 A 4. cikk (7) bekezdése szerinti mentességek a vízgyűjtő-gazdálkodási tervek számos kérdéséhez
2025 kapcsolódnak. A főbb tevékenységeket az alábbiakban mutatjuk be.

2026 5.5.1 A vízgyűjtő-gazdálkodási tervek keretében történő beszámolás

2027 A 4. cikk (7) bekezdésének b) pontja tartalmaz egy általános rendelkezést, amely megállapítja, hogy
2028 „e változtatások okait a 13. cikkben megkívánt vízgyűjtő-gazdálkodási terv részletesen tartalmazza, és
2029 a célkitűzéseket hatévente felülvizsgálják”. Ezen túlmenően a VKI VII. mellékletének A.5, A.7 és
2030 B1 pontja a 4. cikk (7) bekezdése szerinti mentességekre, valamint arra hivatkozik, hogy ezekről be
2031 kell számolni a vízgyűjtő-gazdálkodási tervben. E követelmények alapvető logikája a nyilvánosság
2032 részvételi folyamatának támogatása, valamint annak biztosítása, hogy a mentességek alkalmazása
2033 átlátható és nyomon követhető módon, a nyilvános ellenőrzést lehetővé téve történik. A nyilvánosság
2034 részvételének folyamata más szempontból is hasznos lehet, például az elsőrendű közérdeknek az
2035 érintettek és érdekelt felek visszajelzése alapján történő meghatározásában, ha a vízgyűjtő-
2036 gazdálkodási tervek tervezeteiben a 4. cikk (7) bekezdése szerinti potenciális esetek szerepelnek.

2037 A 20. számú iránymutatás ebben az összefüggésben megállapítja, hogy ez beszámolási
2038 kötelezettség, és nem jelenti azt, hogy a tagállamoknak meg kell várniuk a vízgyűjtő-gazdálkodási terv
2039 közzétételét, mielőtt új fizikai módosítást vagy új, fenntartható fejlesztési tevékenységet
2040 engedélyeznének. Számos esetben a projektek kidolgozása a vízgyűjtő-gazdálkodási terv hatéves
2041 ciklusán belül történik.

2042 A környezeti hatásvizsgálatról szóló irányelv hatálya alá tartozó módosítások és változások esetében
2043 a tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy az érintett nyilvánosság lehetőséget kapjon arra, hogy
2044 véleményt nyilvánítson a projekt megkezdése előtt.

2045 Még akkor is, ha a projekt időzítése olyan, hogy a vízgyűjtő-gazdálkodási tervekkel kapcsolatos
2046 konzultáció nem teszi lehetővé az érintett felek számára véleményük előzetes kifejtését e határozatok
2047 tekintetében, a 14. cikk előírja a tagállamoknak, hogy ösztönözzék valamennyi érdekelt fél aktív
2048 részvételét az irányelv végrehajtásában. Javasolt, hogy a tagállamok biztosítsák az ilyen
2049 lehetőségeket¹¹⁰ azon projektekkel kapcsolatban, amelyek kívül esnek a környezeti hatásvizsgálatról
2050 szóló irányelv hatályán, azonban várhatóan az állapot romlását eredményezik, vagy megakadályozzák
2051 a jó ökológiai állapot, a jó ökológiai potenciál vagy a felszín alatti víz jó állapotának elérését.

2052 Az ilyen konzultációk során megadott információk segítenek a tagállamoknak annak eldöntésében,
2053 hogy teljesülnek-e a mentességi kritériumok, és csökkentik annak valószínűségét, hogy az érdekelt
2054 felek bíróságon megtámadják az ebből következő határozatot. Ha egy módosítás vagy változtatás egy
2055 vízgyűjtő-gazdálkodási terv ciklusa során részben megvalósul, a módosítás vagy a változtatás okát a
2056 későbbi (frissített) vízgyűjtő-gazdálkodás tervekben fel kell tüntetni.

¹¹⁰ Meg kell jegyezni, hogy az Aarhusi Egyezmény rendelkezései ebben az összefüggésben relevánsak lehetnek.

2057 Ezenkívül a közös érdekű energiainfrastruktúra-projektekről szóló bizottsági iránymutatás¹¹¹ további
 2058 iránymutatást ad, kiemelve, hogy „amennyiben egy projektet a hatéves ciklus közepén nyújtanak be,
 2059 és a projekt nem szerepelt a korábbi vízgyűjtő-gazdálkodási tervben, szigorú és rövid határidővel a
 2060 tagállamok ténylegesen, nyilvános konzultáció nélkül módosítják a saját vízgyűjtő-gazdálkodási
 2061 terveiket. Ezért a javasolt eljárás a hatályos vízgyűjtő-gazdálkodási tervek hivatalos naprakésszé
 2062 tétele. Ennek alternatívája egy megfelelő ad hoc nyilvános konzultáció elvégzése, például a környezeti
 2063 hatásvizsgálati folyamat vagy egyéb megfelelő konzultáció révén. (...) A megfelelő nyilvános
 2064 konzultáció elmulasztása esetén fennáll a veszélye, hogy a tagállamok szem elől tévesztik a javasolt
 2065 projekt és a vízgyűjtő egyéb vízhasználatai közötti kapcsolatokat, vagy hogy a lakosságot részben
 2066 megfosztják a VKI-ben meghatározott konzultációs jogától. Ezért ajánlott, hogy a konzultációk
 2067 határidői elegendőek legyenek ahhoz, hogy a projektet megfelelően mérlegelni lehessen a vízgyűjtő-
 2068 gazdálkodási terv keretében. Abban az esetben, ha a projekteket a VKI tervezési ciklusának közepén
 2069 dolgozzák ki, ezeket be kell emelni a következő vízgyűjtő-gazdálkodási tervbe, amely teljes
 2070 egészében nyilvános konzultáció tárgyát képezi.”

2071 Ezenkívül az alábbi információk hasznosnak tekinthetők a vízgyűjtő-gazdálkodási tervekbe (és azok
 2072 tervezeteibe) való felvételre, illetve a tervek közzétételének időpontjában kiegészítő dokumentumként
 2073 való rendelkezésre bocsátására:

- 2074 • a 4. cikk (7) bekezdése szerinti, a projekt értékelését vagy az értékelést megelőző esetleges
 2075 esetek, például az árvízkezelés-kezelési tervben körvonalazott árvízvédelmi intézkedések,
 2076 esetlegesen a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat hatálya alá eső egyéb infrastrukturális
 2077 projektek (pl. hajózás, vízenergia, öntözési rendszerek), vagy más olyan projektek, amelyekre
 2078 vonatkozóan engedélyezési eljárást indítottak;
- 2079 • egyéb projektek, amelyek hatással lehetnek a víztest állapotára/potenciáljára, de amelyek
 2080 önmagukban nem okozzák a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat elindítását;
- 2081 • a vízgyűjtőn belüli meglévő terheléssel és felhasználásokkal lévő potenciális kölcsönhatásra
 2082 vonatkozó információk;
- 2083 • a vonatkozó háttérdokumentumokkal kapcsolatos információk és hivatkozások.

2084 Hozzáadott értéknek számíthat a vízgyűjtő-gazdálkodási tervben szereplő információ azon projektekre
 2085 vonatkozóan, amelyek esetében nem volt szükség a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat
 2086 elvégzésére (mivel a javasolt projekt az értékelés alapján nem okozott romlást vagy a jó
 2087 állapot/potenciál el nem érését). Ez az információ többek között a VKI 5. cikkében és III. mellékletében
 2088 előírt, az emberi tevékenység környezeti hatásai vizsgálatának és a gazdasági elemzéseknek a
 2089 naprakésszé tétele szempontjából lehet releváns. Különösen a terhelések meghatározása, a hatások
 2090 vizsgálata, valamint annak kockázata, hogy nem felelnek meg a környezeti célkitűzéseknek. Ez
 2091 átláthatósági okokból is hasznos lehet, például ha az érdekelt felek adatkérését kell teljesíteni¹¹².

10. esettanulmány: A spanyol vízügyi igazgató iránymutatása a 4. cikk (7) bekezdésével kapcsolatban

Ország: Spanyolország (ES)

¹¹¹ Iránymutatás a közös érdekű energiainfrastruktúra-projektek környezetvédelmi értékelési eljárásainak áramvonalasításáról https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/20130919_pci-en-guidance.pdf

¹¹² Lásd például a Bíróság C-75/08. sz. ügyét a KHV-irányelvvel kapcsolatban: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=73330&pageIndex=0&doclang=HU&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=194020>

Spanyolország olyan technikai iránymutatást dolgozott ki, amely az ország valamennyi régióközi vízgyűjtőjére vonatkozik. Az iránymutatás egy technikai eljárást ír elő a víztestek fizikai jellemzőiben bekövetkező azon új módosítások, új fenntartható emberi fejlesztési tevékenységek és a felszín alatti víztestek szintjének megváltoztatásának elemzésére, amelyek a 4. cikk (7) bekezdése szerinti esetleges mentességek mérlegeléséhez vezethetnek. Valamennyi potenciális 4. cikk (7) bekezdése szerinti esetben ki kell tölteni egy adatlapot.

A végleges adatlapot fel kell venni a vízgyűjtő-gazdálkodási tervbe a 4. cikk (7) bekezdése szerinti értékelés összefoglalójaként. Összefoglalóként használható (a nyilvánosság részvételi folyamatában), de a víztervezéssel foglalkozó tisztségviselők egy teljes körű elemzés valamennyi lépésének figyelembe vétele céljából ellenőrző listaként is használhatják. Ezenkívül lehetővé teszi, hogy az összes információt strukturált adatként számítógépes rendszerben összegyűjtsék.

Hivatkozások: <https://circabc.europa.eu/sd/a/f72ae44f-23e3-4cb6-9cba-74a79bf5c331/19 - MS Spain - 4.7 Case Study 1.pdf>

2092

2093 **5.5.2 A 4. cikk (7) bekezdése és a jelentősen módosított víztestek kijelölése**

2094 Ha a 4. cikk (7) bekezdését a felszíni víztest fizikai jellemzőinek módosítására (hidromorfológiai
2095 változtatás) alkalmazzák, a víztest esetleg jelentősen módosított víztestnek minősülhet a következő
2096 vízgazdálkodási tervben, ahol a víztest állapota romlott vagy nem képes elérni a jó ökológiai állapotot.

2097 A 20. számú, iránymutatásokat tartalmazó dokumentáció ebben az összefüggésben vázolja, hogy egy
2098 új hidromorfológiai változtatás bekövetkezése után megtörténhet, hogy a víztest a következő tervezési
2099 ciklusban a 4. cikk (3) bekezdésével összhangban jelentősen módosított víztestként jelölendő meg.
2100 Nincs arra vonatkozó követelmény, hogy ezzel a kijelöléssel meg kell várni a következő vízgyűjtő-
2101 gazdálkodási terv közzétételét. A víztesteket azonban nem lehet az új módosítás megtörténte előtt
2102 jelentősen módosított víztestként megjelölni a jelentős hidromorfológiai változtatás elsőbbsége miatt.

2103 A 4. cikk (7) bekezdésének alkalmazása után és az új jelentősen módosított víztestek kijelölése
2104 esetén a jelentősen módosított víztestekről szóló iránymutatásban kidolgozott lépésenkénti
2105 megközelítést kell alkalmazni az „ideiglenes azonosító lépés” nélkül.

2106 A 4. cikk (7) bekezdése szerinti mentesség és a jelentősen módosított víztest kijelölésével kapcsolatos
2107 vizsgálat között vannak hasonlóságok, például a fizikai módosítások kezelése vagy az enyhítő
2108 intézkedések előírása vonatkozásában. A 4. számú CIS-iránymutatás már vázolja, hogy a 4. cikk
2109 (3) bekezdésében előírt, a jelentősen módosított víztestek kijelölésére szolgáló vizsgálatok az újonnan
2110 módosított víztestek esetében lehetnek relevánsak, például azon víztestek esetében, amelyek jellege
2111 a 4. cikk (7) bekezdése szerinti eltérések alkalmazásának eredményeként jelentős mértékben
2112 megváltozott¹¹³. Ezért indokolt lehet a 4. cikk (7) bekezdése szerinti értékelések és a 4. cikk
2113 (3) bekezdése szerinti vizsgálatok közötti következetesség biztosítása. Ugyanakkor egy új
2114 hidromorfológiai változás nem mindig vezet az érintett víztest jelentősen módosított víztestként történő
2115 megjelöléséhez (pl. kiváló szintű minőségről jó minőségűre történő romlás esetén).

2116 Amint egy víztestet a 4. cikk (7) bekezdése szerinti mentesség és a 4. cikk (3) bekezdése szerinti
2117 vizsgálat miatt jelentősen módosítottként jelölnék meg, a jelentősen módosított víztest megjelölés
2118 tekintetében a soron következő vízgazdálkodási tervekben hatévente felül kell vizsgálni, hogy
2119 teljesülnek-e a jelentősen módosított víztestként történő megjelölés és a jó ökológiai potenciál

¹¹³ Lásd a 4. számú CIS-iránymutatás 8.3.2. fejezetét: [https://circabc.europa.eu/sd/a/f9b057f4-4a91-46a3-b69a-e23b4cada8ef/Guidance%20No%204%20-%20heavily%20modified%20water%20bodies%20-%20HMBW%20\(WG%202.2\).pdf](https://circabc.europa.eu/sd/a/f9b057f4-4a91-46a3-b69a-e23b4cada8ef/Guidance%20No%204%20-%20heavily%20modified%20water%20bodies%20-%20HMBW%20(WG%202.2).pdf)

2120 követelményei. Erre azért van szükség, hogy ellenőrizni lehessen, hogy felmerültek-e új
2121 megközelítések és lehetőségek a hatások enyhítése tekintetében, amelyeket figyelembe kell venni.

2122 Abban az esetben, ha a 4. cikk (7) bekezdése szerinti mentességet nyújtanak egy meglévő jelentősen
2123 módosított víztest új fizikai módosítására vonatkozóan (lásd a 3.4.1. fejezetet), ennek a víztestnek az
2124 ökológiai potenciálját a további fizikai módosítások figyelembevételével céljából később a VKI hatéves
2125 tervezési ciklusa alapján újra meg kell határozni.

2126 **5.5.3 A 4. cikk (7) bekezdésének kapcsolata a 4. cikk (4) és (5) bekezdésével**

2127 Amennyiben a 4. cikk (7) bekezdésének kritériumai teljesülnek, lehetőség van a 4. cikk (7) bekezdése
2128 szerinti mentességek első részben történő alkalmazására (a felszíni víztestek fizikai jellemzőinek
2129 újabb keletű módosulásai, a felszín alatti víztestek szintjének módosulása) azon víztestek esetében,
2130 amelyekre már vonatkoznak 4. cikk (4) vagy (5) bekezdése szerinti mentességek¹¹⁴. Ez a kérdés nem
2131 releváns a második rész mentességeire (új, fenntartható emberi fejlesztési tevékenységek), mivel ez
2132 csak a felszíni vizek kiváló állapotról jó állapotra történő romlására alkalmazandó, amely esetben nem
2133 kell mérlegelni a 4. cikk (4) vagy (5) bekezdése szerinti mentességek alkalmazását.

2134 Vannak olyan esetek, ahol a 4. cikk (4) vagy (5) bekezdése szerinti mentességeket meg kell indokolni
2135 a 4. cikk (7) bekezdése szerinti mentesség alkalmazása és egy víztest módosítása után. Példa lehet
2136 erre a 4. cikk (7) bekezdése szerinti mentesség alkalmazása egy, a víz állapotát rontó új módosításra,
2137 amelyet a természeti viszonyokon alapuló, 4. cikk (4) bekezdése szerinti mentesség követ, mivel az
2138 ökoszisztémának több időre van szüksége a regenerációhoz, annak ellenére, hogy a jó állapot
2139 elérését célzó szükséges enyhítő intézkedéseket végrehajtották (ebben az összefüggésben lásd a
2140 3.3.1. fejezetet is). Ehhez hasonlóan ha a 4. cikk (7) bekezdését alkalmazzák a felszín alatti víz
2141 szintjének megváltoztatására, a következő vízgyűjtő-gazdálkodási tervezési folyamatban meg kell
2142 indokolni a 4. cikk (4) vagy (5) bekezdése szerinti mentességeket ezek specifikus feltételeinek
2143 megfelelően, és hatévente felül kell vizsgálni azokat. Ezért indokolt lehet a 4. cikk (7) bekezdése
2144 szerinti értékelések és a 4. cikk (4) vagy (5) bekezdése szerinti értékelések közötti következetesség
2145 biztosítása.

2146 Vegye figyelembe, hogy a 4. cikk (7) bekezdése szerinti mentességek alkalmazása azon víztestekre,
2147 amelyek a 4. cikk (4) vagy (5) bekezdése szerinti mentességek hatálya alá tartoznak, nem teszi
2148 szükségtelenné az állapot javítását célzó intézkedéseket. A 4. cikk (4) vagy (5) bekezdésének
2149 alkalmazását alátámasztó – 4. cikk (7) bekezdése szerinti mentességet alkalmazó módosítás által
2150 esetlegesen befolyásolt – tényezőket és terheléseket továbbra is kezelni kell.

2151 Megtörténhet, hogy mérlegelni kell a víztestre gyakorolt egyéb használatból eredő, meglévő
2152 terhelésekkel való kölcsönös viszonyt. Tipikus példa erre egy olyan víztest, amely esetében
2153 alkalmazták a 4. cikk (4) bekezdése szerinti egyik mentességet a mezőgazdaságból származó
2154 tápanyagszennyezés miatt (a szennyező által szakaszosan bevezetett, a meglévő terhelés kezelésére
2155 irányuló intézkedések miatt), ugyanakkor pedig egy új módosításra a 4. cikk (7) bekezdése szerinti
2156 mentességet is alkalmazzák. A tápanyagszennyezés hatásait általában ez nem érinti, de bizonyos
2157 esetekben és az új módosítás jellegétől függően a módosítás akár ronthat is a szennyezés hatásain
2158 (pl. olyan hidromorfológiai változtatások, amelyek befolyásolják az ökoszisztéma tápanyag-felvételi

¹¹⁴ Meg kell jegyezni, hogy a VKI által biztosított mentességek alkalmazásához teljesíteni kell a 4. cikk (8) és (9) bekezdésének rendelkezéseit.

2159 kapacitását). Ezért meg kell vizsgálni, hogyan kombinálhatók az új projekt enyhítő intézkedései az
2160 állapot javításához szükséges egyéb intézkedésekkel, valamint hogyan léphetnek egymással
2161 kölcsönhatásba (pl. hallépcső az élőhely helyreállítását és az ökológiai áramlás követelményeit
2162 teljesítő morfológiai intézkedésekkel kombinálva).

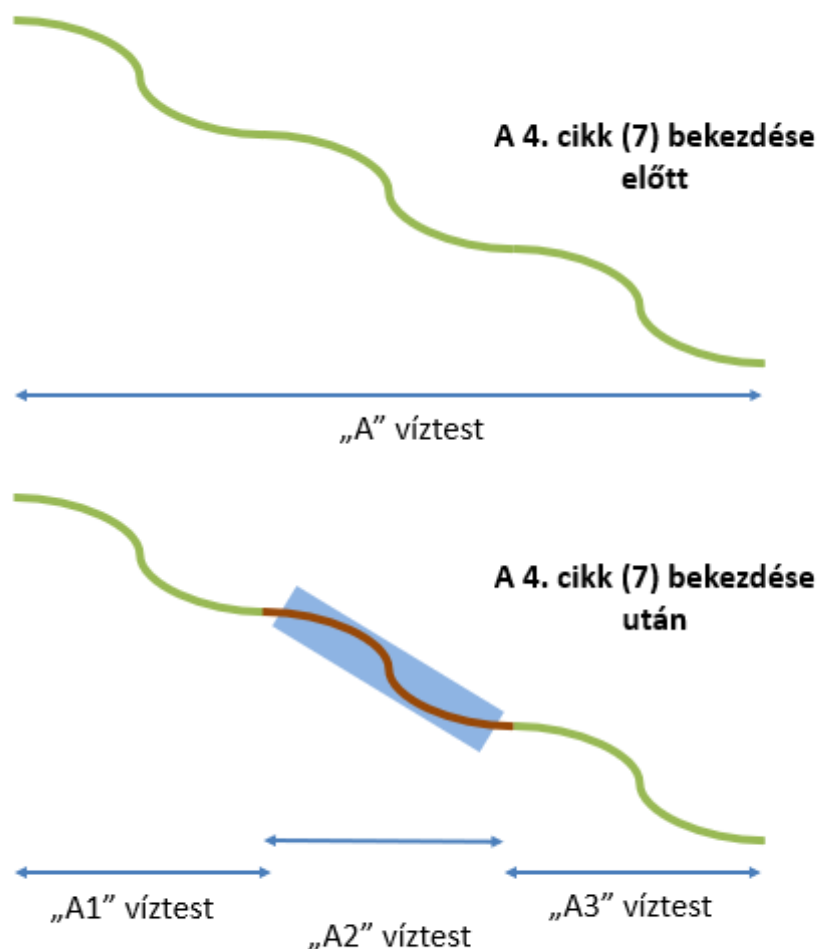
2163 **5.5.4 A víztestek körülhatárolásának és/vagy tipológiájának megváltoztatása a 4. cikk**
2164 **(7) bekezdése szerinti mentesség következtében**

2165 Egy projekt végrehajtása után szükség lehet a víztest körülhatárolásának megváltoztatására (a
2166 jövőbeli vízgyűjtő-gazdálkodási tervek számára). A 2. számú CIS-iránymutatás¹¹⁵ szerint azokat a
2167 fizikai jellemzőket (földrajzi és hidromorfológiai), amelyek várhatóan jelentősek az irányelv célkitűzései
2168 szempontjából, a felszíni vizek különálló elemeinek azonosítására kell használni. Továbbá
2169 egyértelművé teszi, hogy a jelentősen módosított víztesteket egyetlen víztestként kell kijelölni. Más
2170 szóval, a víztestnek a 4. cikk (7) bekezdésének alkalmazása előtti méretétől függően a víztestek
2171 további felosztására lehet szükség. A felosztásból származó víztestek esetében szükség van a
2172 célkitűzések és a mentességek újraértékelésére, figyelembe véve a korábbi vízgyűjtő-gazdálkodási
2173 tervben alkalmazott elveket.

---

¹¹⁵ <https://circabc.europa.eu/sd/a/655e3e31-3b5d-4053-be19-15bd22b15ba9/Guidance%20No%20%20-%20Identification%20of%20water%20bodies.pdf>

2174 **7. ábra: A víztest kijelölésének megváltoztatása a 4. cikk (7) bekezdésének alkalmazása miatt**

2175

2176 Azokban az esetekben, amikor a felszíni vizek egymással összefüggő elemeit egyetlen víztestben
 2177 egyesítették, az ilyen kombináció valószínűleg nem lesz lehetséges egy módosítás után, mivel a
 2178 kombináció kritériumai (egy adott típuson belüli felszíni vizek összefüggő elemei azonos állapotúak)¹¹⁶
 2179 már valószínűleg nem állnak fenn.

2180 Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a naprakész tipológia szükségessége a víztest állapotának javítására
 2181 irányuló intézkedésekből is származhat, pl. a természetes folyamatok visszaállításával (pl. zsilip
 2182 eltávolítása, árapály-folyamatok újbóli bevezetése), ami a víztest típusának megváltozásához vezet.

¹¹⁶ Lásd a 2. számú iránymutatást: <https://circabc.europa.eu/sd/a/655e3e31-3b5d-4053-be19-15bd22b15ba9/Guidance%20No%20%20-%20Identification%20of%20water%20bodies.pdf>

2183 5.5.5 A 4. cikk (7) bekezdésének országhatárokon átnyúló összefüggései

2184 Az országhatárokon átnyúló koordináció kulcsfontosságú kérdés a nemzetközi vízgyűjtők számára,
2185 amellyel a VKI is foglalkozik. A 3. cikk (4) bekezdése megállapítja, hogy „A tagállamok biztosítják,
2186 hogy összehangolják az ezen irányelv 4. cikkben megállapított, a környezeti célkitűzések elérésére
2187 vonatkozó követelményeket, különösen a vízgyűjtő kerület egészére vonatkozó intézkedési
2188 programokat. Nemzetközi vízgyűjtő kerületek esetében az érintett tagállamok együtt biztosítják ezt a
2189 koordinációt, és erre a célra felhasználhatják a nemzetközi egyezményekből származó meglévő
2190 szervezeteket”.

2191 Ez különösen fontos olyan esetekben, amikor a tervezett projekt esetében a 4. cikk (7) bekezdése
2192 szerinti értékelések elvégzésére van szükség olyan víztestek esetén, amelyek a két ország közötti
2193 határt alkotják, vagy ahol a víztest átlépi a határt, vagy ahol a javasolt projekt egynél több víztest
2194 esetében okozhat határokon átterjedő hatásokat. Gyakorlati példák lehetnek az árvízvédelmi
2195 intézkedések, a vízerőművek vagy a határokon átnyúló, felszín alatti víztestekből történő vízszerezés.
2196 Ilyen esetekben az érintett tagállamoknak össze kell hangolniuk a 4. cikk (7) bekezdése szerinti
2197 alkalmazhatósági értékelést és a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálatot, biztosítva a
2198 közös/koordinált eljárások, küszöbértékek és módszertanok alkalmazását. A kétoldalú és többoldalú,
2199 országhatárokon átnyúló vízgyűjtőbizottságok koordinátorokként működhetnek ennek során¹¹⁷.

---

¹¹⁷ Lásd még a határokat átlépő vízfolyások és a nemzetközi tavak védelméről és használatáról, valamint az ENSZ vízfolyásokról szóló ENSZ EGB-egyezményt ebben az összefüggésben.

2200 6 KILÁTÁS ÉS NYOMON KÖVETÉS

2201 Az iránymutatás célja a környezetvédelmi célok alóli mentességek gyakorlati alkalmazásával
2202 kapcsolatos különböző szempontok további egyértelműsítése a VKI 4. cikke (7) bekezdésének
2203 megfelelően. Miközben az egyértelműsítés és a megértés során számos kérdést pontosítottak,
2204 felismerték a CIS-folyamat korlátait is, mivel a CIS keretében számos szempont esetében nem lehet
2205 „egy kaptafára” készült megközelítést alkalmazni, hanem tagállami szintű, különleges figyelemre,
2206 módszerekre, eszközökre és megfelelő megközelítésre van szükség.

2207 Ezért az iránymutatás gyakorlati alkalmazása szempontjából előnyök volnának a további,
2208 potenciálisan különböző témákra kiterjedő nyomonkövetési tevékenységek. Ilyenek lehetnek például a
2209 következők:

- 2210 • tapasztalatcsere az értékeléssel kapcsolatban arról, hogy egy tervezett projekt várhatóan
- 2211 állapotromlást okoz-e, vagy veszélyezteti-e a VKI célkitűzéseit (alkalmazhatósági értékelés);
- 2212 • a módosítások/változtatások és a különböző minőségi elemek ok-okozati összefüggéseinek
- 2213 értékelése;
- 2214 • a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálattal kapcsolatos gyakorlati tapasztalatok cseréje, pl. a
- 2215 különböző módosítások enyhítésére irányuló intézkedésekről való párbeszéd, az alternatív
- 2216 lehetőségek felmérése, a közérdek/elsődrendű közérdek mérlegelése stb.;
- 2217 • a különböző ágazatokra vonatkozó stratégiai tervezési megközelítések, illetve a VKI-vel és a
- 2218 4. cikk (7) bekezdése szerinti értékelésekkel való összekapcsolódás, beleértve az
- 2219 ágazatspecifikus műhelyeket is;
- 2220 • az értékelések más irányelvekkel való összehangolása;
- 2221 • a projekt engedélyezéséhez kapcsolódó tagállami szintű adminisztratív környezet;
- 2222 • a 4. cikk (7) bekezdése szerinti mentességek jelentése.

2223 Ezenkívül a 2. vízgyűjtő-gazdálkodási tervek értékelésének eredményei további kérdéseket vethetnek
2224 fel, amelyekkel érdemes foglalkozni. A CIS-folyamat megfelelő keretet biztosíthat az ilyen lehetséges
2225 nyomonkövetési tevékenységek számára. Ezért néhány ilyen kérdés különös figyelmet kaphat a
2226 következő CIS-munkaprogram kidolgozásakor. Ugyanakkor azt is meg kell vizsgálni, hogy vannak-e
2227 más koordinációs mechanizmusok és támogató eszközök, amelyek lehetőséget biztosítanak a
2228 folyamatos nyomonkövetési tapasztalatcserére és a kapacitásépítésre.

2229 **A. MELLÉKLET: A VKI, a HD-, a KHV- és az SKV-irányelv összehasonlító áttekintése**

Jogszabályok	2000/60/EK irányelv (víz-keretirányelv)	92/43/EGK irányelv (élőhelyvédelmi irányelv)	2011/92/EU irányelv (környezeti hatásvizsgálatról szóló irányelv)	2001/42/EK irányelv (stratégiai környezeti vizsgálatról szóló irányelv)	
Az eljárás céljai	Az irányelv célja a vízi környezet fenntartása és javítása. Az irányelv olyan intézkedések végrehajtását írja elő a tagállamok számára, amelyek megelőzik az állapotromlást, és az összes víztest jó állapotának elérésére irányulnak. Az „új módosítások” tervezéséhez el kell végezni az érintett víztest állapotára gyakorolt hatások értékelését. Amennyiben az új módosítás várhatóan romlást okoz vagy megakadályozza a jó állapot elérését, az illetékes hatóságnak biztosítania kell, hogy a projekt engedélyezése előtt a 4. cikk nemcsak (7), hanem (8) és (9) bekezdéseiben foglalt feltételek is teljesüljenek.	Az élőhelyvédelmi irányelv célja a biológiai sokféleség biztosításához történő hozzájárulás a természetes élőhelyek, valamint a vad fauna és flóra megőrzésével. Az irányelv értelmében a tagállamoknak intézkedéseket kell hozniuk az élőhelyek és fajok kedvező védelmi helyzetének fenntartása vagy helyreállítása érdekében, többek között a Natura 2000 hálózathoz tartozó területek (közösségi jelentőségű természeti területek és különleges természetmegőrzési területek) létrehozása és védelme révén. A madarakról szóló 2009/147/EK irányelv hasonló rendelkezéseket tartalmaz a vadon élő madarakra vonatkozóan. A madárvédelmi irányelv értelmében a különleges madárvédelmi területek is a Natura 2000 hálózat részét képezik. Az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikke meghatározza a Natura 2000 területek kezelésére és védelmére vonatkozó előírásokat. A 6. cikk (3) és (4) bekezdése meghatározza a Natura 2000 területeket potenciálisan befolyásoló tervek vagy projektek értékelésére és engedélyezésére vonatkozó eljárást. A cél a Natura 2000 területek épségének és a hálózat általános egységességének megőrzése.	Az élőhelyvédelmi irányelv célja a biológiai sokféleség biztosításához történő hozzájárulás a természetes élőhelyek, valamint a vad fauna és flóra megőrzésével. Az irányelv értelmében a tagállamoknak intézkedéseket kell hozniuk az élőhelyek és fajok kedvező védelmi helyzetének fenntartása vagy helyreállítása érdekében, többek között a Natura 2000 hálózathoz tartozó területek (közösségi jelentőségű természeti területek és különleges természetmegőrzési területek) létrehozása és védelme révén. A madarakról szóló 2009/147/EK irányelv hasonló rendelkezéseket tartalmaz a vadon élő madarakra vonatkozóan. A madárvédelmi irányelv értelmében a különleges madárvédelmi területek is a Natura 2000 hálózat részét képezik. Az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikke meghatározza a Natura 2000 területek kezelésére és védelmére vonatkozó előírásokat. A 6. cikk (3) és (4) bekezdése meghatározza a Natura 2000 területeket potenciálisan befolyásoló tervek vagy projektek értékelésére és engedélyezésére vonatkozó eljárást. A cél a Natura 2000 területek épségének és a hálózat általános egységességének megőrzése.	A cél a környezet és az emberi egészség magas szintű védelmének biztosítása a projektek környezeti hatásvizsgálatára vonatkozó minimumkövetelmények megállapításával. Ezért a tagállamok meghoznak minden olyan intézkedést, amely ahhoz szükséges, hogy az engedély megadása előtt többek között a jellegüknél, méretüknél vagy elhelyezkedésüknél fogva, a környezetre várhatóan jelentős hatást gyakorló projektek engedélyezése kötelező legyen és esetükben hatásvizsgálatot végezzenek (2. cikk (1) bekezdése).	Az irányelv célja, hogy a környezet magas szintű védelmét biztosítsa, és hogy a fenntartható fejlődés elősegítése érdekében hozzájáruljon a környezeti szempontoknak a tervek és programok kidolgozásába és elfogadásába történő beillesztéséhez, annak biztosításával, hogy az irányelvnek megfelelően, környezeti vizsgálatot végezzenek egyes, a környezetre valószínűleg jelentős hatással járó tervek és programok vonatkozásában (1. cikk).
Az irányelvek hatálya alá tartozó fejlesztési típusok	Minden olyan projekt és tevékenység, amely egy víztest állapotának/potenciáljának romlásához vezethet, vagy amely más módon befolyásolhatja a víztest állapotát/potenciálját. A 4. cikk (7) bekezdése bizonyos feltételek mellett mentességeket biztosít a felszíni víztestek fizikai jellemzőinek új módosításai, a felszín alatti víz szintjének megváltozása vagy új, fenntartható emberi fejlesztési tevékenységek esetében. Még ha egyes projektek nem is tartoznak a KHV-irányelv hatálya alá, megtörténhet, hogy a 4. cikk (7) bekezdése alkalmazandó. A döntő tényező az, hogy a projekt várhatóan egy víztest állapotának/potenciáljának romlását okozza-e, vagy megakadályozza-e a jó állapot/potenciál elérését. Az állapot javítására irányuló intézkedések némelyike a KHV-irányelv hatálya alá tartozhat, ezért környezeti hatásvizsgálat elvégzésére van szükség (pl. városi szennyvíztisztító telepek).	Bármely terv vagy projekt, amely várhatóan káros hatással van a Natura 2000 területekre	A KHV-irányelv I. mellékletében felsorolt projektek. A II. mellékletben szereplő, eseti alapon és/vagy küszöbértékeken vagy szempontrendszeren keresztül kiértékelt projektek.	Minden olyan terv és program, valamint azok módosításai: a) amelyek a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat, energetika, ipar, közlekedés, hulladékgazdálkodás, vízgazdálkodás, távközlés, idegenforgalom, területrendezés, illetve földhasználat terén készülnek, és amelyek meghatározzák a KHV-irányelv I. és II. mellékletében felsorolt projektek jövőbeli engedélyének kereteit, vagy (b) amelyek esetében valószínű területi hatásukra tekintettel az élőhelyvédelmi irányelv 6. vagy 7. cikke értelmében vizsgálatra van szükség. Egyéb tervek és programok, kis területek helyi szintű tervei és programjai, eseti vizsgálat vagy a tervek és programok típusának meghatározása alapján kiválasztott tervek és programok.	

Jogszabályok	2000/60/EK irányelv (víz-keretirányelv)	92/43/EGK irányelv (élőhelyvédelmi irányelv)	2011/92/EU irányelv (környezeti hatásvizsgálatról szóló irányelv)	2001/42/EK irányelv (stratégiai környezeti vizsgálatról szóló irányelv)
Előszűrés	Nincs külön előírás erre vonatkozóan, az előszűrésnek a 4. cikk (7) bekezdésében az a lépés felel meg, amelyben meghatározzák, hogy egy új módosítás/változtatás/új, fenntartható emberi fejlesztési tevékenység hatással lehet-e a víztest állapotára/potenciáljára. Ha az előszűrés lépés eredményei azt mutatják, hogy nem várható jelentős hatás, nincs szükség további értékelések elvégzésére.	A 6. cikk (3) bekezdése szerinti folyamat azon lépése, amelynek során meghatározzák, hogy egy projekt vagy terv akár önmagában, akár más tervekkel és projektekkel kombinálva várhatóan jelentős hatást gyakorol-e egy Natura 2000 területre, megfelel az általánosan „előszűrés” eljárásnak” nevezett folyamatnak. Amennyiben az előszűrés lépés eredményei azt mutatják, hogy nem várható jelentős hatás, nincs szükség megfelelő értékelés elvégzésére.	A KHV-irányelv I. melléklete felsorolja azokat a projekteket, amelyek esetében a KHV elvégzése kötelező. Az irányelv II. mellékletében felsorolt projektek esetében a tagállamoknak a projekt jellemzői alapján, esetenkénti vizsgálattal és/vagy küszöbértékek vagy kritériumok megállapításával kell meghatározniuk, hogy kell-e környezeti hatásvizsgálatot végezni. Ezt hívják „elővizsgálatnak”. Az elővizsgálatnak figyelembe kell vennie a III. mellékletben meghatározott kritériumokat, azaz a projekt jellemzőit, helyét, valamint a lehetséges hatás jellemzőit.	Meghatározza, hogy egy terv vagy program megfelel-e a 2. cikk a) pontjában meghatározott „terv vagy program” feltételeinek, valamint hogy valószínű-e jelentős környezeti hatás (3. cikk (4) bekezdése). Ha a válasz mindkét esetben „igen”, akkor a terv vagy a program esetében el kell végezni a stratégiai környezeti vizsgálatot.
A környezeti információk hatóköre és részletességi szintje	Nincs konkrét előírás, azonban a tárgykijelölés célja azon értékelések azonosítása, amelyek szükségesek ahhoz, hogy meghatározzák a víztest állapotára/potenciáljára a minőségi elemek szintjén tett hatásokat.	A tárgykijelölést – noha a fogalom kifejezetten nem jelenik meg – bevált gyakorlatként fogadják el, és célja azon esetleges problémák pontos azonosítása, amelyeket a megfelelő értékelésnek le kell fednie, valamint az összegyűjtendő megfelelő információk meghatározása is.	A tárgykijelölés nem kötelező, de bevált gyakorlatként elfogadott.	Kötelező követelmény arra vonatkozóan, hogy a kijelölt hatóságokkal „a környezeti jelentésben szerepeltetendő információk körének és részletességi fokának meghatározásakor konzultálni kell” (5. cikk (4) bekezdése).
	Információra van szükség azon minőségi elemek állapotával kapcsolatban, amelyek az ökológiai állapot meghatározását alkotják (pl. halak, makrogerinctelenek stb.), valamint a projekt ezekre gyakorolt lehetséges hatásai tekintetében. Ez az első elvégzendő vizsgálat annak megállapítására, hogy a projekt várhatóan az állapot romlását okozza-e vagy akadályozza-e a jó állapot elérését. Ha ez az eset áll fenn, a projekt nem engedélyezhető, hacsak nem teljesülnek a 4. cikk (7) bekezdésének feltételei. A 4. cikk (7) bekezdése szerint bizonyítani kell, hogy a víztest megváltoztatásával vagy módosításával szolgált hasznos célkitűzések a műszaki megvalósíthatóság vagy az aránytalan költségek miatt nem érhetők el más olyan módon, ami a környezet számára jóval előnyösebb. Ezek a módok vagy alternatív megoldások alternatív helyszíneket, eltérő léptékeket, fejlesztési kialakításokat vagy alternatív eljárásokat foglalhatnak magukban. Az alternatívákat a fejlesztés korai szakaszában és a megfelelő földrajzi szinten kell értékelni a módosítás által nyújtott hasznos célok egyértelmű megjelenítésével. A KHV-irányelv hatálya alá eső projektek esetében az irányelv követelményeinek használata segíthet a különböző lehetséges alternatívák értékelésében. További feltétel, hogy a projekt elsőrendű közérdeket szolgáljon (hasonlóan az élőhelyvédelmi irányelvben használt fogalomhoz).	Amennyiben az előszűrés követően nem zárható ki, hogy a tervnek vagy projektnek jelentős hatása lesz a területre, megfelelő értékelésre van szükség. A megfelelő értékelés a természeti terület védelmével kapcsolatos azon célkitűzéseket tartja szem előtt, amelyek a terület kijelölésének alapjául szolgáló fajokhoz és élőhelyhez kapcsolódnak. (Megjegyzés: Bár az élőhelyvédelmi irányelv nem határozza meg a megfelelő értékelés tartalmát, ezt a Bíróság ítéletein alapuló, kapcsolódó bizottsági iránymutatások pontosítják). Minden – többek között a kumulatív – hatást is értékelni kell. Az esetleges enyhítő intézkedések (pl. a projekt helyszínével, a munkálatok időzítésével, megépítési módjával stb. kapcsolatban) a megfelelő értékelés keretében a természeti terület épségére gyakorolt káros hatások elkerülésének összefüggésében vehetők figyelembe. Amennyiben a megfelelő értékelés kedvezőtlen eredményre jut, a 6. cikk (4) bekezdése alkalmazható lehet, és megfontolandó kulcsfontosságú elemeket (alternatív megoldásokat, közérdeken alapuló kényszerítő indokokat, kompenzációs intézkedéseket) határoz meg. (Megjegyzés: Ezeket az elemeket az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkéről szóló, kapcsolódó bizottsági iránymutatások pontosítják. Az alternatív lehetőségek vizsgálata nem a 6. cikk (3) bekezdésének, hanem a 6. cikk (4) bekezdésének hatálya alá tartozik (C-441/03,	A környezeti hatásvizsgálati folyamat minőségének javítása és a környezeti szempontoknak a projektre vonatkozó tervezési munka korai szakaszában történő figyelembevételére érdekében a projektgazda által a projektről benyújtandó környezeti hatásvizsgálati jelentésnek indokolt tartalmaznia a projekt észszerű, a projektgazda által tanulmányozott alternatíváinak ismertetését, többek között adott esetben annak felvázolását is, hogy a projekt megvalósítása nélkül valószínűsíthetően hogyan változna idővel a környezet állapota („alapforgatókönyv”) (a módosított KHV-irányelv 5. cikkének d) pontja, IV. melléklet).	El kell készíteni a környezeti jelentést, „amelyben azonosítják, leírják és értékelik a terv vagy program célkitűzéseit és földrajzi hatályát figyelembe vevő észszerű alternatívákat” (5. cikk (1) bekezdése).

Jogszabályok	2000/60/EK irányelv (víz-keretirányelv)	92/43/EGK irányelv (élőhelyvédelmi irányelv)	2011/92/EU irányelv (környezeti hatásvizsgálatról szóló irányelv)	2001/42/EK irányelv (stratégiai környezeti vizsgálatról szóló irányelv)
	vagy hogy a projektek előnyei felülmúlják a VKI célkitűzéseinek el nem érése miatti hatásokat. Ezenkívül minden lehetséges enyhítő intézkedésnek a projekt részét kell képeznie. A környezeti hatásvizsgálati eljárások itt is hasznosak lehetnek a megfelelő enyhítő intézkedések meghatározásában. Fontos felismerni, hogy a VKI kizárólag a víztest szintjén bekövetkező állandó jellegű hatásokkal foglalkozik, miközben a környezeti hatásvizsgálatok az ideiglenes jellegű helyi hatásokat is felölelik.	C-241/08).		
A nyilvánosság részvétele és a nyilvános konzultáció		Nem kötelező a 6. cikk (3) bekezdése szerinti döntéshozatali eljárás értelmében, viszont támogatott („ha szükséges”).	A környezeti ügyekben gyakorolt hatáskörük, illetve helyi és regionális illetékességük kapcsán a projektben várhatóan érintett hatóságok lehetőséget kapnak a véleménynyilvánításra a projektgazda által benyújtott információkkal és az engedélyezési kérelemmel kapcsolatban. A nyilvánosságot az elektronikus média és közzététel révén, illetve más megfelelő módon tájékoztatják. (6. cikk (1)–(2) bekezdése). Az érintett nyilvánosság észszerű határidőn belül hozzáférést kap a 6. cikk (3) bekezdésének a)–c) pontjában előírt információkhoz. A nyilvánosság számára kellő időben hatékony lehetőséget kell biztosítani a környezettel kapcsolatos döntéshozatali eljárásokban történő részvételre.	A tervvázlatot vagy a programot és a környezeti jelentést elérhetővé kell tenni: i) a hatóságok számára, amelyek konkrét környezetvédelmi feladataik miatt várhatóan érintettek lehetnek a tervek és programok végrehajtásával kapcsolatos környezeti hatások vonatkozásában, valamint ii) a nyilvánosság számára. A hatóságok és a nyilvánosság részére korai és hathatós lehetőséget biztosítanak arra, hogy megfelelő határidőn belül kifejtessék véleményüket a terv- vagy programtervezet és az ahhoz mellékelt környezeti jelentést illetően, azt megelőzően, hogy a tervet vagy programot elfogadják, illetve jogalkotási eljárásra terjesztenék be (6. cikk (1)–(2) bekezdése).
Döntéshozatal	A tervek és projektek esetében a környezetvédelmi célkitűzések kötelező erejűek. Ez azt jelenti, hogy ha egy új projekt állapotromlást okozhat, vagy megakadályozza a jó állapot elérését az érintett víztestekben, a hatóságok kötelesek megtagadni az engedélyt, kivéve, ha teljesülnek a 4. cikk (7) bekezdésében foglalt feltételek.	A megfelelő értékelés eredményei kötelező erejűek, azaz az illetékes hatóságok csak akkor engedélyezhetik a tervet vagy a projektet, ha a megfelelő értékelés megállapítja, hogy ez nem fogja hátrányosan befolyásolni a Natura 2000 terület épségét. Ha azonban a megfelelő értékelés megállapítja, hogy a káros hatásokat nem lehet kizárni, az illetékes hatóságnak meg kell győződnie arról, hogy teljesül a 6. cikk (4) bekezdésében meghatározott valamennyi feltétel (nincsenek alternatív megoldások, közérdeken alapuló kényszerítő indokok állnak fenn, a Natura 2000 hálózat egységességének biztosítására kárenyhítési intézkedéseket találtak). Ebben az esetben tájékoztatni kell a Bizottságot, és adott esetben véleményt kell nyilvánítani.		A környezeti jelentést, és az illetékes hatóságok, illetve a nyilvánosság által kifejtett véleményt, továbbá a határokon átnyúló valamennyi konzultáció eredményeit figyelembe kell venni a terv vagy program kidolgozásakor, elfogadását vagy jogalkotási eljárásra történő benyújtását megelőzően (8. cikk). A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy abban az esetben, ha valamely tervet vagy programot elfogadtak, erről tájékoztassák a környezeti ügyekben hatáskörrel rendelkező illetékes hatóságokat, a nyilvánosságot, valamint a határokon átnyúló konzultációban részt vevő tagállamokat, és a 9. cikk (1) bekezdésének a)–c) pontjaiban leírt információkat bocsássák azok rendelkezésére.
Nyomon követés	A VKI előírja, hogy a tagállamoknak gondoskodniuk kell a vizek állapotának megfigyelését célzó programok kidolgozásáról	Bevált gyakorlatnak számít. Az enyhítő vagy kompenzációs intézkedések nyomon követése különösen fontos annak	A tagállamok gondoskodnak arról, hogy a projektgazda a projekt jellemzőit kivitelezze és/vagy a környezetre gyakorolt jelentős káros	A tagállamok folyamatosan figyelemmel kísérik a tervek és programok végrehajtásának jelentős környezeti hatásait,

Jogszabályok	2000/60/EK irányelv (víz-keretirányelv)	92/43/EGK irányelv (élőhelyvédelmi irányelv)	2011/92/EU irányelv (környezeti hatásvizsgálatról szóló irányelv)	2001/42/EK irányelv (stratégiai környezeti vizsgálatról szóló irányelv)
	azzal a céllal, hogy a vizek állapota minden egyes vízgyűjtő kerületben összehangolt és átfogó módon áttekinthető legyen (8. cikk és V. melléklet).	érdekében, hogy biztosítsák azok hatékonyságát a célkitűzéseik tekintetében (nincsenek káros hatások a terület épségére vagy a hálózat egységességének fenntartására vonatkozóan).	hatások elkerülése, megelőzése vagy csökkentése, és ha lehet, ellentételezése érdekében tervezett intézkedéseket meghozza, és meghatározzák a környezetre gyakorolt jelentős káros hatások monitoring alá vonására szolgáló eljárásokat. A monitoring tárgyát képező paraméterek típusát és a monitoring időtartamát a projekt jellegéhez, helyéhez és méretéhez, valamint a projekt környezetre gyakorolt hatásainak jelentőségéhez igazodva, az arányosság követelményének szem előtt tartásával kell megválasztani. A kétszeres monitoring elkerülése érdekében az ezen irányelven kívüli uniós jogszabályok és a nemzeti jogszabályok alapján már egyébként is végzett monitoringtevékenységek is igénybe vehetők. (8a. cikk (4) bekezdése). Adott esetben a nyomkövetési intézkedéseket be kell építeni a fejlesztési engedély megadására vonatkozó határozatba (8a. cikk (1) bekezdésének b) pontja).	többek közt azért, hogy korai szakaszban azonosítható az előre nem látható kedvezőtlen hatásokat és megtehető a megfelelő korrekciós intézkedéseket (10. cikk (1) bekezdése). A környezeti jelentésnek magában kell foglalnia a „tervezett ellenőrző intézkedések leírását” (I. melléklet i) pontja). A monitoring lehetővé teszi a terv vagy program végrehajtásával járó tényleges jelentős környezeti hatások vizsgálatát a becsült hatásokhoz képest. Így elősegíti a végrehajtás során fellépő – előre látható és előre nem látható – problémák azonosítását és a jövőbeli előrejelzések pontosítását. Bevált gyakorlatként a monitoring a jövőbeli tervek és programok alapvető információi összeállításának szerves része lehet, valamint segítséget nyújthat a projektek környezeti hatásvizsgálataihoz szükséges információk előkészítésében.

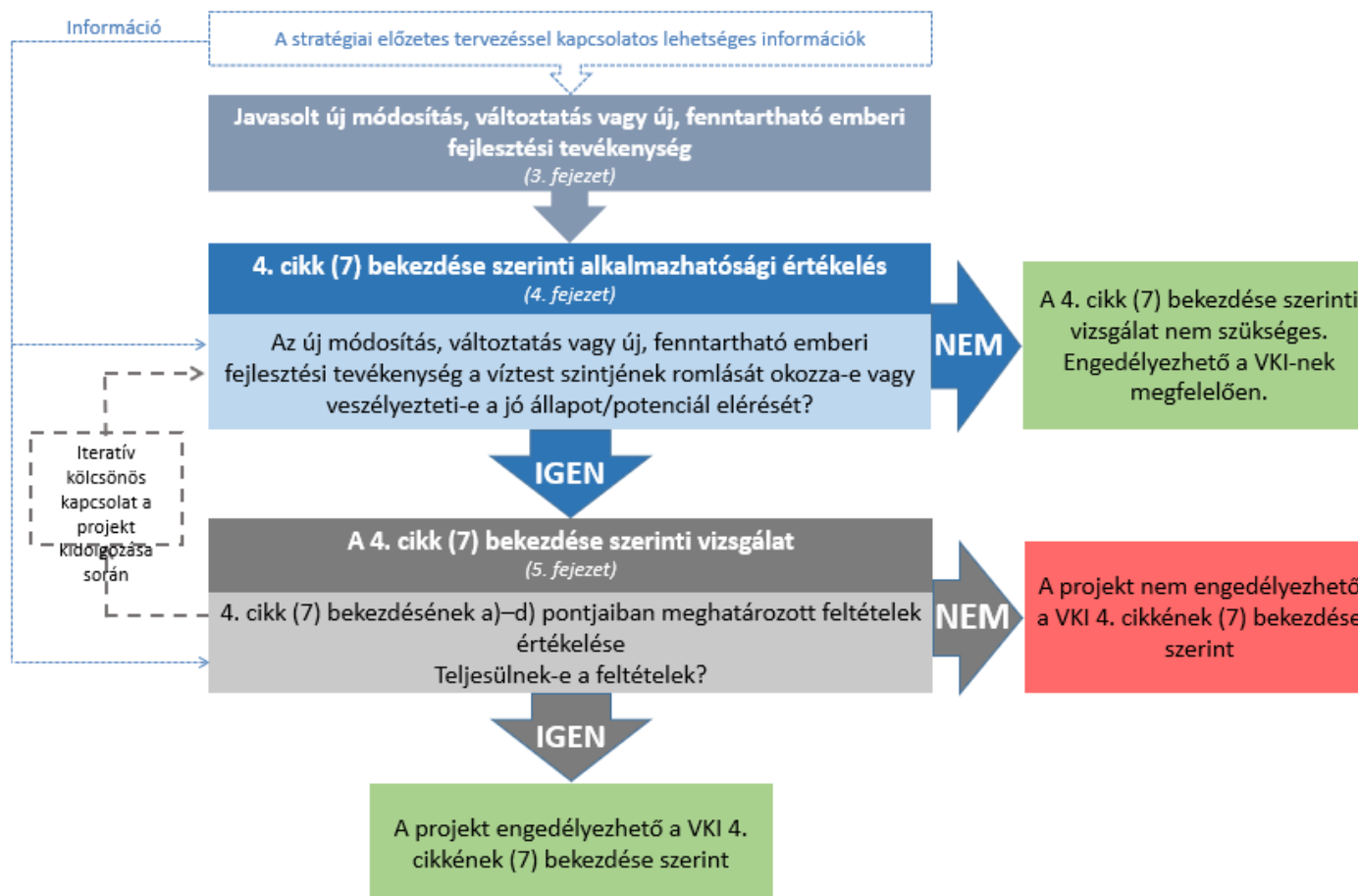
2230

B. MELLÉKLET: Folyamatábrák

2231

A 4. cikk (7) bekezdése szerinti alkalmazhatósági értékelés és a 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat közötti alapvető kapcsolat

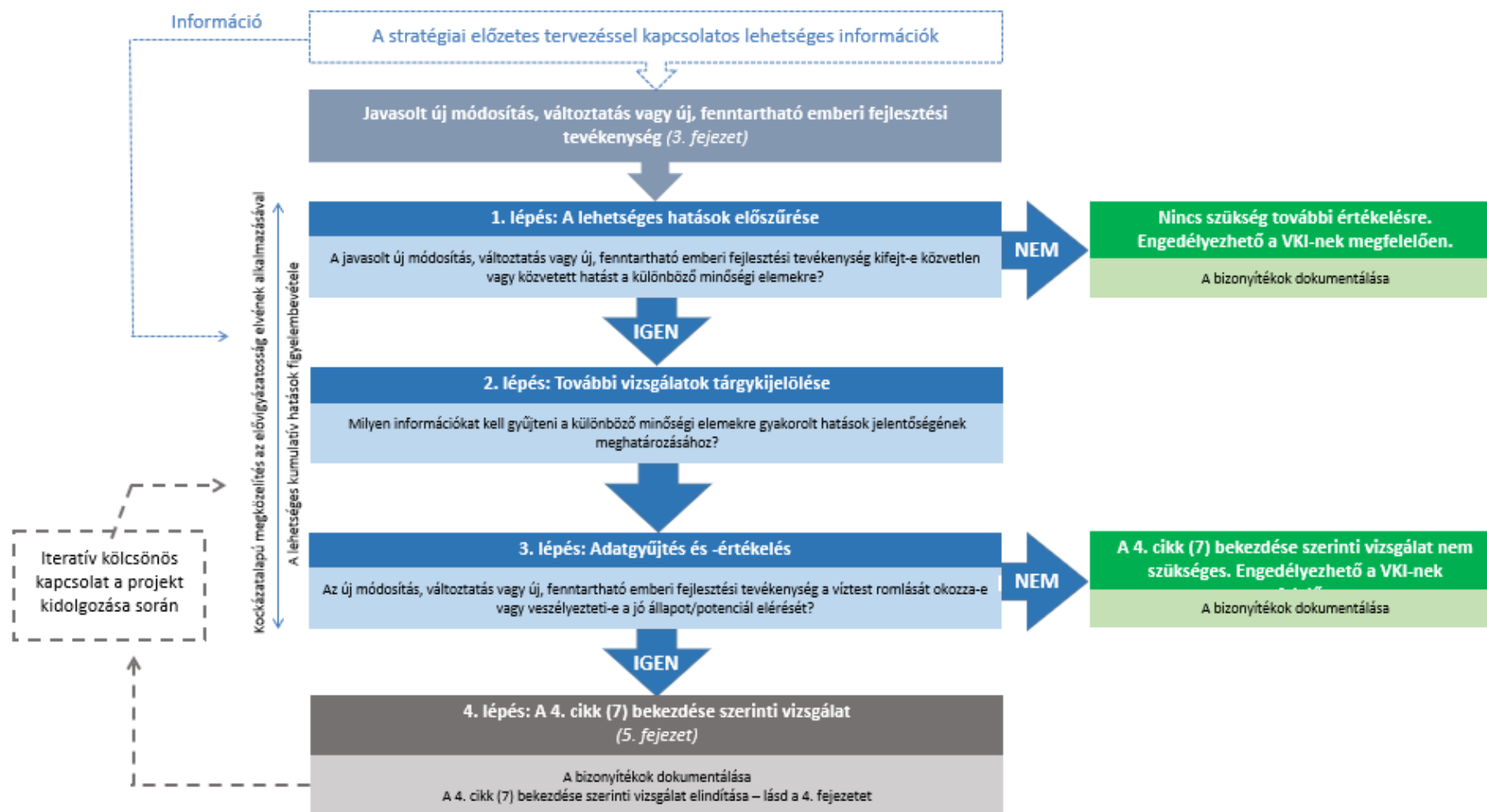
2232

2233

2234

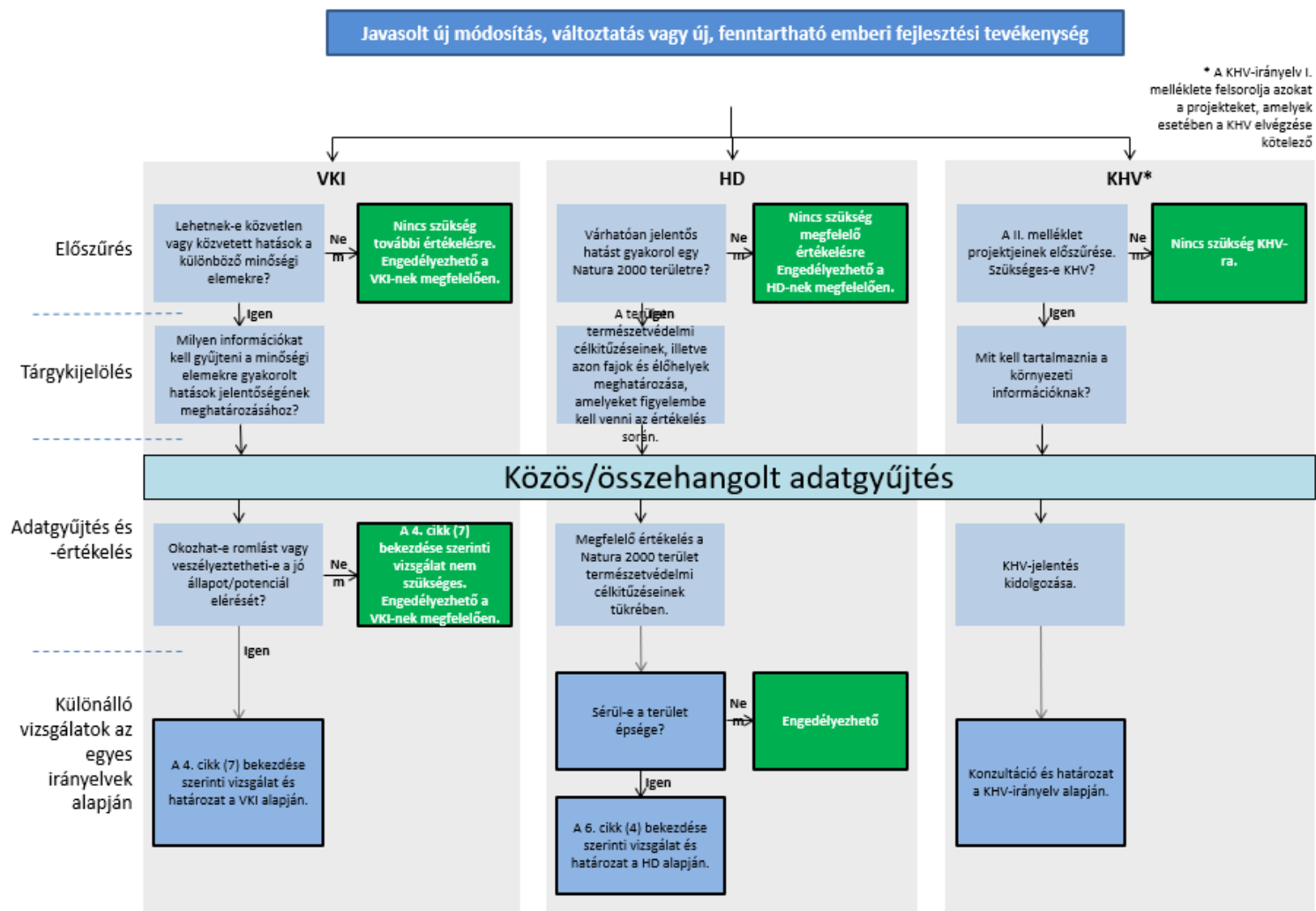
A 4. cikk (7) bekezdése szerinti alkalmazhatósági értékelés lépésenként haladó megközelítése

2235

2236

Az értékelések összehangolása a VKI, az élőhelyvédelmi irányelv és a környezeti hatásvizsgálatról szóló irányelv keretében

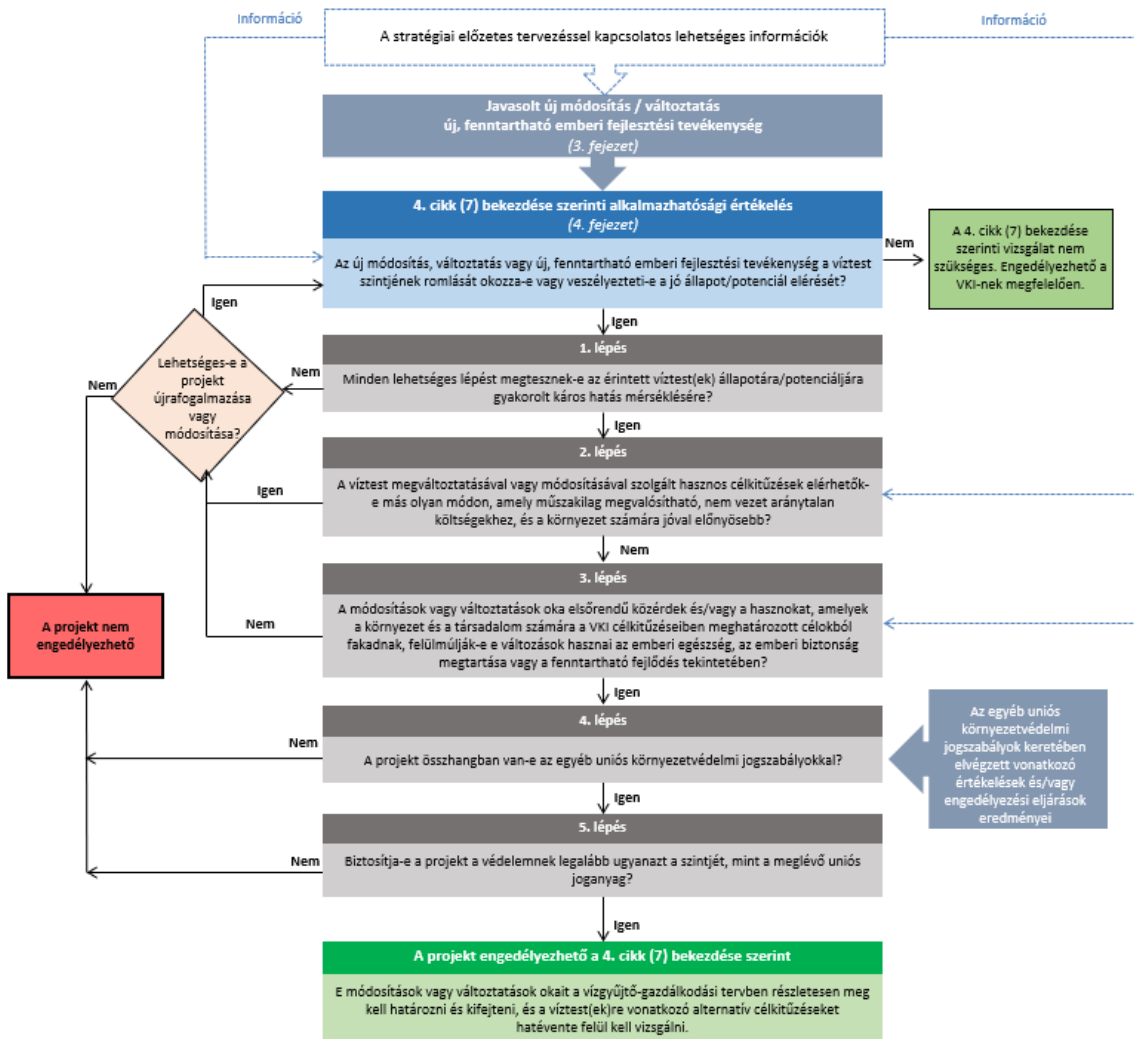

2237

2238

A 4. cikk (7) bekezdése szerinti vizsgálat lépésenként haladó megközelítése

2239

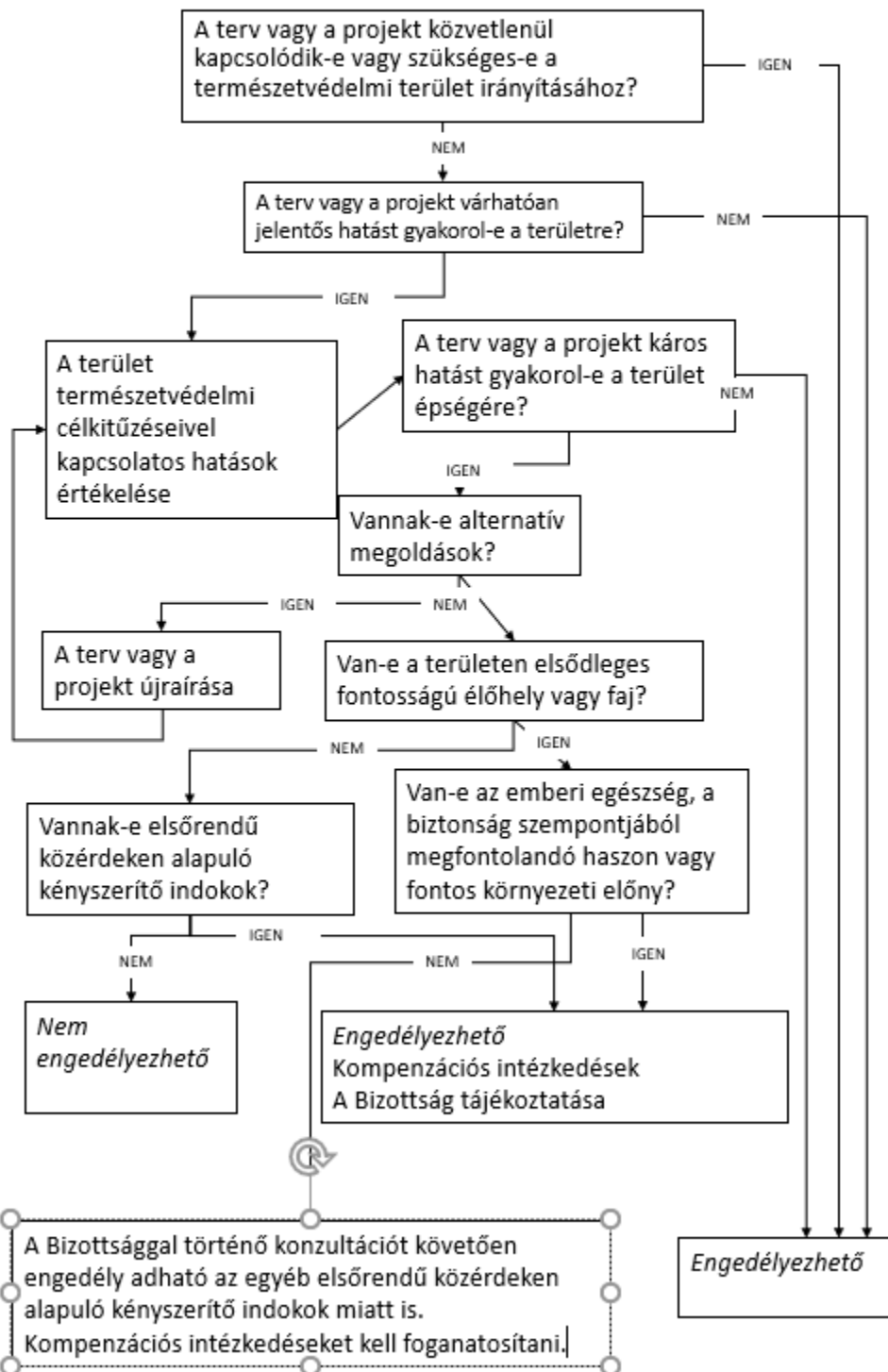
2240

2241

Az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének (3) és (4) bekezdése szerinti eljárás

2242

A 6. cikk (3) és (4) bekezdése szerinti eljárás (MN2000) folyamatábrája az iránymutatás szakaszaira vonatkoztatva NATURA 2000 TERÜLETRE HATÁST GYAKORLÓ TERV VAGY PROJEKT VIZSGÁLATA

2243

